

UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA
Oddelek za razredni pouk

»RAZVIJANJE USTVARJALNIH SPOSOBNOSTI UČENCEV V
PRVEM TRILETJU 9-LETNE OSNOVNE ŠOLE«

DIPLOMSKO DELO

Mentorica:

dr. Milena Mileva Blažič, izr. prof.

Kandidatka:

Dominika Petač

Ljubljana, september 2011

ZAHVALA

Za pomoč in koristne nasvete pri izdelavi diplomskega dela se zahvaljujem svoji mentorici, dr. Mileni Milevi Blažić. Za sodelovanje v raziskavi se zahvaljujem Ireni Vuga ter njenim tretješolcem. Za vso izkazano podporo in spodbudne besede se iskreno zahvaljujem svojim staršem, Juretu in prijateljem.

POVZETEK

Diplomsko delo obravnava ustvarjalne in poustvarjalne dejavnosti, ki se izvajajo pri književnem pouku pred, med ali po obravnavi umetnostnega besedila. Vključeni so primeri vaj, s katerimi spodbujamo učence k ustvarjalnemu izražanju in bogatitvi besednega zaklada. Raziskovalni del je vključeval 8 sklopov vaj, sestavljenih iz raznolikih nalog, ki so učencem dopuščale možnost ustvarjalnega izražanja besed, idej, ilustracij in asociacij. Vaje so enkrat tedensko reševali tretješolci in v obdobju od 6. aprila do 1. junija 2011 ustvarili mnogo izvirnih izdelkov, ki jih je razredničarka predlagala tudi za objavo v šolskem glasilu.

KLJUČNE BESEDE

ustvarjalnost, poustvarjalnost, književna vzgoja, obravnava umetnostnega besedila, vrednotenje ustvarjalnih besedil

TITLE

Developing the creative abilities of pupils in first 3 years of primary school

ABSTRACT

The thesis deals with the creative activities that take place in literary education before, during or after reading the text of art. Included are examples of exercises to encourage students to engage in creative expression and enrichment of vocabulary. The research consisted of 8 sets of exercises drawn from a variety of tasks that allow students the opportunity for creative expression of the words, ideas, illustrations and associations. The exercises were solved once a week by pupils of the third grade between 6th April and 1st June 2011. They created many original products, which were also proposed to be published in the school newsletter.

KEYWORDS

creativity, reactivity, literary education, analysis of literary text, evaluation of creative texts

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	- 1 -
2 TEORETIČNI DEL	- 2 -
2.1 TEORIJA USTVARJALNOSTI	- 2 -
2.1.1 Definicija ustvarjalnosti.....	- 2 -
2.1.2 Joy Paul Guilford in njegova teorija.....	- 2 -
2.1.3 Lastnosti divergentnega mišljenja po Guilfordu.....	- 3 -
2.1.4 Besedna ustvarjalnost	- 6 -
2.1.5 Lastnostni besedno ustvarjalnih učencev.....	- 7 -
2.2 INTERPRETACIJA KNJIŽEVNIH BESEDIL	- 7 -
2.2.1 Književna vzgoja v prvem triletju.....	- 7 -
2.2.2 Komunikacijski model književnosti	- 8 -
2.2.3 Šolska interpretacija književnega besedila	- 9 -
2.3 USTVARJALNO IN POUSTVARJALNO PISANJE.....	- 11 -
2.3.1 Opredelitev ustvarjalnega in poustvarjalnega pisanja	- 11 -
2.3.2 Vaje za spodbujanje ustvarjalnosti	- 12 -
2.4 VREDNOTENJE USTVARJALNIH BESEDIL	- 15 -
3 EMPIRIČNI DEL.....	- 19 -
3.1 RAZISKOVALNI PROBLEM.....	- 19 -
3.2 CILJI RAZISKAVE	- 19 -
3.3 HIPOTEZE.....	- 20 -
3.4 OSNOVNA RAZISKOVALNA METODA.....	- 20 -
3.5 VZOREC	- 20 -
3.6 POSTOPEK ZBIRANJA PODATKOV	- 20 -
3.7 PRIPOMOČEK ZA ZBIRANJE PODATKOV	- 21 -
3.8 POSTOPKI OBDELAVE PODATKOV	- 21 -
4 REZULTATI.....	- 23 -
4.1 PREDSTAVITEV SKLOPOV VAJ <i>MOJA USTVARJALNA DELAVNICA</i>	- 23 -
4.2 ANALIZA REŠENIH SKLOPOV VAJ GLEDE NA KRITERIJE IN OPISNI KOMENTARJI IZDELKOV	- 24 -
4.2.1 <i>Moja prva ustvarjalna delavnica – Ela Peroci: Moj dežnik je lahko balon</i>	- 24 -
4.2.2 <i>Moja druga ustvarjalna delavnica – Feri Lainšček: Pesem – križišče</i>	- 27 -
4.2.3 <i>Moja tretja ustvarjalna delavnica – Boris A. Novak: Reklama</i>	- 30 -
4.2.4 <i>Moja četrta ustvarjalna delavnica – Saša Vegri: Jure kvak kvak</i>	- 33 -
4.2.5 <i>Moja peta ustvarjalna delavnica – Boris A. Novak: Akrostih</i>	- 37 -

4.2.6	<i>Moja šesta ustvarjalna delavnica – Zdenek Florian: Tobija</i>	- 41 -
4.2.7	<i>Moja sedma ustvarjalna delavnica – Kajetan Kovič: Zlata ladja</i>	- 44 -
4.2.8	<i>Moja osma ustvarjalna delavnica – J. in W. Grimm: Rdeča kapica</i>	- 48 -
4.3	IZBIRA MED USTVARJALNO IN POUSTVARJALNO NALOGO	- 51 -
4.4	BESEDNI ZAKLAD UČENCEV	- 55 -
4.5	REŠITVE NALOG ZA SPODBUJANJE USTVARJALNOSTI	- 60 -
4.6	USTVARJALNI IN POUSTVARJALNI IZDELKI UČENCEV	- 70 -
5	RAZPRAVA	- 82 -
6	SKLEP	- 84 -
7	VIRI IN LITERATURA	- 87 -
	PRILOGE	- 89 -

KAZALO PREGLEDNIC IN GRAFOV

Tabela 4.1: Analiza treh rešenih sklopov vaj <i>Moja prva ustvarjalna delavnica</i>	- 25 -
Tabela 4.2: Analiza treh rešenih sklopov vaj <i>Moja druga ustvarjalna delavnica</i>	- 29 -
Tabela 4.3: Analiza treh rešenih sklopov vaj <i>Moja tretja ustvarjalna delavnica</i>	- 32 -
Tabela 4.4: Analiza treh rešenih sklopov vaj <i>Moja četrta ustvarjalna delavnica</i>	- 35 -
Tabela 4.5: Analiza treh rešenih sklopov vaj <i>Moja peta ustvarjalna delavnica</i>	- 39 -
Tabela 4.6: Analiza treh rešenih sklopov vaj <i>Moja šesta ustvarjalna delavnica</i>	- 42 -
Tabela 4.7: Analiza treh rešenih sklopov vaj <i>Moja sedma ustvarjalna delavnica</i>	- 46 -
Tabela 4.8: Analiza treh rešenih sklopov vaj <i>Moja osma ustvarjalna delavnica</i>	- 49 -
Tabela 4.9: Odločitve učencev za poustvarjalno oz. ustvarjalno nalogo pri posameznem sklopu vaj	- 53 -
Tabela 4.10: Besedni zaklad učencev – raba manj pogostih besed	- 56 -
Graf 4.1: Izbira poustvarjalne oz. ustvarjalne naloge med celotno raziskavo	- 53 -
Graf 4.2: Izbiranje učencev med poustvarjalno in ustvarjalno nalogo	- 54 -
Graf 4.3: Besedni zaklad učencev	- 57 -
Graf 4.4: Raba zahtevnejših besed	- 58 -

KAZALO SLIK

Slika 4.1: Naslovnica knjige <i>Moj dežnik je lahko balon</i>	- 24 -
Slika 4.2: Naslovnica pesniške zbirke <i>Cicibanija</i>	- 27 -
Slika 4.3: Feri Lainšček: <i>Pesem - križišče</i>	- 27 -
Slika 4.4: Naslovnica pesniške zbirke <i>Domišljija je povsod doma</i>	- 30 -
Slika 4.5: Naslovnica knjige <i>Jure kvak kvak</i>	- 33 -
Slika 4.6: Boris A. Novak: <i>Akrostih</i>	- 37 -
Slika 4.7: Naslovnica pesniške zbirke <i>Zlata ladja</i>	- 44 -
Slika 4.8: Naslovnica knjige <i>Rdeča kapica</i>	- 48 -
Slika 4.9: 'Sliki daj naslov'	- 61 -
Slika 4.10: Yoda – klobuk za najboljšega prijatelja	- 67 -
Slika 4.11: Mistr Bin – klobuk za najboljšega prijatelja	- 67 -
Slika 4.12: Kral Matjaž – klobuk za najboljšega prijatelja.....	- 67 -
Slika 4.13: Mistr Bin – likovna vremenska napoved.....	- 68 -
Slika 4.14: Kral Matjaž – likovna vremenska napoved.....	- 68 -
Slika 4.15: Kobila – likovna vremenska napoved	- 68 -
Slika 4.16: Pikapolonica 2 – vizualizacija povedi	- 69 -
Slika 4.17: Mistr Bin – vizualizacija povedi	- 69 -
Slika 4.18: Metuljčica 1 – vizualizacija povedi.....	- 69 -
Slika 4.19: Srf bejba – vizualizacija povedi	- 70 -
Slika 4.20: Kick Batavski – vizualizacija povedi	- 70 -
Slika 4.21: Kobra – vizualizacija povedi.....	- 70 -
Slika 4.22: Srf bejba – Moja čudežna preproga.....	- 71 -
Slika 4.23: Jagoda – Potovanje v deželo Smeharijo	- 72 -
Slika 4.24: Metuljčica 2 – likovna pesem.....	- 72 -
Slika 4.25: Kral Matjaž – likovna pesem	- 73 -
Slika 4.26: Metuljčica 1 – reklama za bombone	- 73 -
Slika 4.27: Kick Batavski – reklama za bombone.....	- 73 -
Slika 4.28: Delfin – Spremenila sem se v delfina.....	- 74 -
Slika 4.29: Kobra – Jure pripoveduje	- 74 -
Slika 4.30: Nina – Jure pripoveduje	- 75 -
Slika 4.31: Piki – ljubezensko pismo.....	- 75 -
Slika 4.32: Lev – akrostih.....	- 76 -
Slika 4.33: Srf bejba – akrostih	- 76 -
Slika 4.34: Želva – nadaljevanje zgodbe	- 77 -
Slika 4.35: Kobra – Kaj je to drugačnost?.....	- 77 -
Slika 4.36: Pikapolonica 2 – Kaj je to drugačnost?.....	- 78 -
Slika 4.37: Yoda – Kaj je to drugačnost?	- 78 -
Slika 4.38: Kick Batavski – dnevnik vesoljčka Tibija	- 79 -

Slika 4.39: Jagoda – dnevnik vesoljčka Tibija	- 79 -
Slika 4.40: Mistr Bin – dnevnik vesoljčka Tibija.....	- 80 -
Slika 4.41: Kral Matjaž – pesem, preoblikovana v zgodbo.....	- 80 -
Slika 4.42: Kobilica – Rdeča kapica in mobilni telefon.....	- 81 -
Slika 4.43: Metuljčica 1 – Rdeča kapica in mobilni telefon.....	- 81 -

1 UVOD

V današnjem času je velik poudarek na lastnih idejah in uporabi le-teh. V sodobnih podjetjih pri kolektivu vse bolj cenijo ustvarjalnost, sposobnost pisnega izražanja in govornega nastopanja ter izvirnost. Zato je izjemnega pomena razvijanje teh zmožnosti pri posamezniku že v otroštvu – v osnovni šoli ter nato še na višjih stopnjah pridobivanja izobrazbe.

Književna vzgoja je pomemben del predmeta slovenščina, saj tam učenci spoznajo množico umetnostnih besedil vseh treh književnih zvrsti: poezije, proze in dramatike. Pomembno pa ni le to, da se učenci seznanijo s književnostjo – s številnimi avtorji in njihovimi deli –, vendar je izjemnega pomena tudi način, kako le-to spoznavajo. Novi učni načrti poudarjajo »... razvijanje zmožnosti vseživljenjskega učenja, kamor med drugim sodijo samoiniciativnost, ustvarjalnost, kritičnost, informacijska in digitalna pismenost ter sporazumevanje v slovenskem jeziku« (Učni načrt, 2011: 6). Vse te zmožnosti lahko razvijamo tudi pri ustvarjalni obravnavi umetnostnih besedil – taki, ki učencem dopušča čim več možnosti izražanja idej, izmišljanja zgodb, nizanja besed, govornega nastopanja, pripovedovanja zgodb, igre vlog idr.

Zanimalo nas je, s katerimi metodami učence spodbuditi k ustvarjalni dejavnosti, zato smo veliko pozornosti posvetili oblikovanju vaj, s katerimi si pomagamo, da učence motiviramo za domišljjsko izražanje, nizanje idej, asociacij, besed po določenem kriteriju ter pisanju pesmi in zgodb. Tovrstne vaje so za učence zanimive, delujejo motivacijsko, jim dajejo veliko svobode pri ustvarjanju, izdelki pa so si zelo različni in izjemno zanimivi. Menimo, da bi morali učitelji stremeti k razvijanju učenčevih ustvarjalnih in poustvarjalnih zmožnosti (pri tem si pomagamo s čim bolj raznolikimi in ustvarjalnimi dejavnostmi, ki jih vključimo v šolsko interpretacijo umetnostnega besedila) in besednega zaklada.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Teorija ustvarjalnosti

2.1.1 Definicija ustvarjalnosti

Ustvarjalnost je splošna človeška lastnost. »Kreativnost je mentalni proces, s katerim posameznik ustvarja nove ideje ali dela ali ustvari novo celoto iz že obstoječih idej ali del.« (Gallagher, 1985; po Blažič, 1995: 4) Ločimo različne stopnje nadarjenosti (podpovprečna, povprečna in nadpovprečna) in različne vrste nadarjenosti (splošna intelektualna nadarjenost, psihomotorična nadarjenost, socialna nadarjenost in umetnostna nadarjenost, kamor uvrščamo ples, literaturo, arhitekturo, film).

Izmed petih miselnih operacij, ki jih je opredelil ameriški psiholog Joy Paul Guilford, je za ustvarjalnost najpomembnejše prav divergentno mišljenje. To je zmožnost razviti nove ali spremenjene koncepte, ideje, izdelke. Za ustvarjalne ljudi so značilne originalnost, domišljija, izraznost, inovativnost, reševanje problemov z več različnimi rešitvami, kar pa zahteva sposobnost divergentnega mišljenja. Stalni spremljevalci ustvarjalnosti so igra, izražanje čustev, sproščanje, povezanost s samim seboj. To velja tako za mlade kot za odrasle ustvarjalce. (Blažič, 1992)

2.1.2 Joy Paul Guilford in njegova teorija

Guilford je bil ameriški psiholog, ki se je rodil 7. marca 1897 v kraju Marquette v Nebraski in umrl 26. novembra 1987 v Los Angelesu. Najbolj je poznan po svoji teoriji o strukturi intelekta, v kateri navaja kar 120 temeljnih intelektualnih procesov. Te je strnil v pet miselnih operacij:

1. Spoznavanje
2. Spomin
3. Konvergentno mišljenje
4. Divergentno mišljenje
5. Ocenjevanje

Z razlikovanjem med konvergentnim in divergentnim mišljenjem je Guilford spodbudil raziskovanje in spodbujanje ustvarjalnosti v šoli. Za konvergentno mišljenje je značilno

obdelovanje informacij na način, da najdemo eno možno rešitev, čemur pogosto rečemo tudi zaprt način mišljenja ali enosmerno mišljenje, usmerjeno v eno samo rešitev. Nasprotno pa je za divergentno mišljenje značilno iskanje več možnih rešitev za določeni problem. Divergentno mišljenje je opredeljeno kot odprt način mišljenja. Tudi ustvarjalnost lahko definiramo kot odprto razmišljanje, usmerjeno v več smeri, ki prinaša med seboj različne, a hkrati ustrezne rešitve problemske situacije. (Pogačnik, 1995)

2.1.3 Lastnosti divergentnega mišljenja po Guilfordu

Na podlagi testov in študij je Guilford navedel nekaj lastnosti divergentnega mišljenja:

- fluentnost (pomeni lahkotnost produciranja idej, besed),
- fleksibilnost (pomeni prilagoditev, prožnost mišljenja),
- originalnost,
- elaboracija (pomeni oblikovanje in ubeseditev idej).

BESEDNA FLUENTNOST

»Besedna fluentnost je sposobnost lahkotne produkcije besed, pri čemer pomen produciranih besed ni pomemben.« (Pogačnik, 1995: 165)

Danes na besedno fluentnost gledamo kot na samostojno sposobnost, ki omogoča priklic besed, pri tem pa pomen besed ni bistven. Pri testih besedne fluentnosti se pokaže obseg besednega zaklada testirancev. Naloge, s katerimi merimo besedno fluentnost, od reševalca zahtevajo, da v določenem času navede čim večje število besed (ki se končajo na določeno obrazilo, ki se začnejo na določeno predpono, ki se začnejo in končajo z določeno črko) ali pa sestavi anagrame. Pri vajah za tekočnost besed sam smisel ni toliko pomemben, poudarek je na številu besed. (Blažič, 1992)

FLUENTNOST IDEJ

Pogačnik v knjigi *Pojmovanje inteligentnosti* tako pojasni fluentnost idej: »... je sposobnost lahkotnega produciranja idej na določeno temo.« (Pogačnik, 1995: 167) Kvaliteta idej ni toliko pomembna kot čim bolj številčna produkcija le-teh.

Ta sposobnost je najpomembnejša izmed vseh sposobnosti, ki odločajo o obsegu človekovega divergentnega priklica. Je tudi pogoj za ustvarjalnost. Fluentnost idej za razliko od besedne

fluentnosti ni omejena le na verbalno področje. Širok spekter idej odlikuje pisatelje in pesnike pa tudi likovne umetnike, komentatorje, skladatelje, tehnične inovatorje itd.

Fluentnost idej pride do izraza pri reševanju problemov. Večina problemov je rešljiva na več načinov. Pomembno je, da v problemski situaciji znamo nanizati več možnih rešitev, jih preizkusiti, ovrednotiti, nadgraditi. Le redko je prva ideja najboljša, pogosto jo je treba nadomestiti z drugačno, boljšo, izvirnejšo.

Testov, s katerimi merimo fluentnost idej, je kar nekaj. Pogačnik v svoji knjigi *Pojmovanje inteligentnosti* navaja naslednje:

- Test *Posledice*, pri katerem mora testiranec napisati čim več posledic, ki jih domisli na podano situacijo »Kaj bi se zgodilo, če ...?«.
- Test *Naštevanje stvari*, ki imajo določene lastnosti. Primer: »Napiši vse stvari, ki so manjše od mikrovalovne pečice in so modre barve.«
- Test *Naslovi zgodbic*, pri katerem oseba prebere krajšo zgodbo in ji poskuša dati čim več naslovov.
- Test *Uporabe*, v katerem mora reševalec napisati čim več načinov uporabe povsem vsakdanjih predmetov, npr. opeka, vzglavnik, obešalnik ipd.
- Test *Slike in zgodbe*. V tem primeru ima testiranec pred seboj neko sliko, njegova naloga pa je, da napiše zgodbo, ki se nanaša na dano sliko. (Pogačnik, 1995: 168, 169)

ASOCIATIVNA FLUENTNOST

Pri asociativni fluentnosti ni pomembna le količina produciranih besed, temveč tudi pomen besed. Za spodbujanje asociativne fluentnosti uporabljamo vaje, pri katerih učenci pišejo definicije (odgovori na vprašanja tipa *Kaj je to?*), rešujejo vaje za bogatitev besednega zaklada, pišejo sopomenke, enakozvočnice, nadpomenke ipd. (Blažič, 1992)

FLUENTNOST IZRAŽANJA

To vrsto fluentnosti spodbujamo z vajami, pri katerih učenci dopolnjujejo besedilo (pesem, zgodbo) z izbranimi besedami ter s številnimi vajami za bogatitev besedišča in povezovanja besed v smiselne povedi. Postopoma napredujemo prek izražanja besed k tvorjenju povedi in nato še zgodb, pesmi itd.

FLEKSIBILNOST

»Fleksibilnost oz. prožnost mišljenja je sposobnost lahkotnega menjanja strategij v mišljenju.«
(Pogačnik, 1995: 171)

Fleksibilnost v mišljenju pomeni, da je človek sposoben na stvar pogledati z različnih zornih kotov ter da je sposoben opustiti neko mišljenje, ki se je izkazalo za neuspešno, in ga zamenjati za obetavnejše. Za merjenje fleksibilnosti se uporablja test *Razvrščanje predmetov*. Naloga reševalca testa je, da naštete predmete po podobnostih razvrsti v čim več skupin. (Pogačnik, 1995) Za spodbujanje fleksibilnosti pri učencih izbiramo vaje, pri katerih se odzivajo samoiniciativno: iščejo nove elemente v dobro znanih pravljicah, iščejo nove interpretacije pri branju že poznanih zgodb, improvizirajo in dramatizirajo. Sestavni del takšnih vaj je nepredvidljivost – to pomeni, da se morajo učenci hitro odzivati in se prilagajati. Skratka, biti morajo prožni. (Blažič, 1992)

Med fleksibilnostjo in fluentnostjo obstaja bistvena razlika. Pri fluentnosti vrednotimo število (besed, idej, asociacij), pri prožnosti mišljenja pa je poudarek na kvaliteti oz. vrednosti ideje.

ORIGINALNOST

»Originalnost je sposobnost produkcije redkih, asociacijsko oddaljenih in duhovitih idej.«
(Pogačnik, 1995: 173)

To je tisto, kar na nas naredi vtis s svojo nenavadnostjo. V vsakdanjem življenju se z originalnostjo srečujemo pogosto, in sicer ko za nekaj ali nekoga rečemo, da je duhovit. S tem mislimo, da je izviren, nenavaden, zanimiv, inovativen. Vaje za izvirno izražanje so: dopolnjevanje rekov, zgodb, ilustracij. Učenci jih dopolnjujejo po lastni presoji – sprva napišejo najbolj običajne odgovore, duhovitih in izvirnih rešitev se spomnijo, ko preteče nekaj časa in izčrpajo najpogostejše in splošne odgovore. Pri merjenju originalnosti se srečamo s subjektivnostjo, ki pa naj pri znanstvenih raziskovanjih ne bi bila prisotna. (Blažič, 1992)

»V Comprehensive Ability Battery¹ je predstavnik originalnostni test, v katerem je naloga subjekta, da iz dveh znanih stvari naredi nov, funkcionalen objekt. Miselni proces tako zahteva, da subjekt zavrže ustaljene obstoječe predstave o funkcionalnosti objektov in si zamisli nove.«
(Pogačnik, 1995: 176)

¹ Comprehensive Ability Battery (krajše CAB) je sklop kratkih testov, ki merijo 20 primarnih sposobnosti, med drugimi tudi izvirnost, verbalno zmožnost, številčno zmožnost, besedno fluentnost, risanje, produkcijo in organizacijo idej.

ELABORACIJA

Elaboracija je lastnost divergentnega mišljenja, pri kateri ideje oblikujemo in jih ubesedimo ter ustno izražanje prenesemo v zapisano obliko. Vaj, s katerimi bi spodbujali elaboracijo, ni. (Blažič, 1992) Učencem ponudimo podporo in jim dajemo nasvete, kako ubesediti ideje in uspešno premagati krize, ki se pojavijo pri ustvarjalnem pisanju. Spodbujamo jih, naj bodo vztrajni, čeprav pride do pojava ustvarjalne krize in tisti trenutek ne zmorejo in/ali ne znajo nadaljevati. Učencem pa lahko ponudimo preprosto besedilo, ki ga sami nadgradijo, razvijejo in dopolnijo s podrobnostmi. (Blažič, 1996)

2.1.4 Besedna ustvarjalnost

Predpogoj za besedno ustvarjalnost je literarna nadarjenost, katere dispozicije je mogoče odkrivati, spodbujati in razvijati, vendar le v ugodnem in spodbudnem okolju. V nasprotnem primeru nadarjenost lahko zakrni, se ne razvija in celo nazaduje. Literarna nadarjenost je miselna dejavnost, močno povezana z domišljijo in inovativnostjo, vključuje pa spomin, reprodukcijo in inteligentnost. Izmed štirih vrst nadarjenosti, ki jih je opredelil Nagel (1987), sta za literarno potrebni umetniška in socialna nadarjenost.

Ustvarjalnost tako pri otrocih kot pri odraslih izhaja iz notranjih potreb po samouresničevanju, samopotrditvi in samoizražanju. (Blažič, 1996)

Posameznik teži k zadovoljevanju svojih potreb – v tem primeru ustvarja in na ta način želi preseči obstoječe stanje. Besedno oz. literarno nadarjenost pa definiramo kot sposobnost ustnega in pisnega ustvarjanja besed, besednih zvez, povedi in besedil na nov, izviren in domiseln način.

Ravno v osnovni šoli imamo učitelji največ možnosti, da besedno ustvarjalnost pri učencih razvijamo vse od začetka šolanja. Učence je treba motivirati za branje in za literarno ustvarjanje.

Med metode za razvijanje besedne ustvarjalnosti štejemo:

- Metodo pogovora, diskusije.
- Monološko metodo oz. metodo samostojnega pisanja, poročanja, pripovedovanja ...
- Metodo prikaza, kamor uvrščamo igro vlog, improvizacijo, pantomimo, lutkovne igre in dramatizacijo.

- Metodo dela z besedilom. Sem sodijo tiho, glasno, interpretativno branje ter analiziranje besedila.
- Metodo pisnih izdelkov, kamor sodi pisanje ustvarjalnih in poustvarjalnih besedil.
- Metodo vodenja, kjer ima učitelj vlogo spodbujevalca oz. mentorja svojim učencem. Odnos ni avtoritaren, temveč demokratičen – učitelj je učencev svetovalec, spodbudnik, ne pa vodja v avtoritarnem smislu. (Blažič, 1996)

2.1.5 Lastnostni besedno ustvarjalnih učencev

S spodbujanjem ustvarjalnosti razvijamo tudi množico osebnostnih lastnosti: divergentni način mišljenja (domišljija, logično mišljenje, spomin ...), učno storilnost (besedni zaklad, branje z razumevanjem, poustvarjalno in ustvarjalno izražanje, poznavanje književnih zvrsti in vrst ...), motivacijo (radovednost, vztrajnost, prizadevanje, uresničevanje, zadovoljstvo), sposobnost življenja ter občutek za pravičnost. (Koncept Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci v devetletni osnovni šoli, 1999) Z vajami za razvijanje in spodbujanje ustvarjalnosti pri učencih spodbujamo še: igrivost, humor, veselje do branja knjig, samostojnost, strpnost, koncentracijo, kritično vrednotenje, izvirnost. Otroci, ki so deležni tovrstnih spodbud že v otroštvu, bodo tudi v prihodnosti sposobni odprtega mišljenja, reševanja problemov, iznajdljivosti v nepoznanih situacijah. (Blažič, 1995) Besedno nadarjene in ustvarjalne otroke privlači branje knjig, pri čemer hitreje zaznavajo elemente, razumejo vsebino prebranega in si zapomnijo več novih besed. Zato so hitrejši in spretnejši pri tvorbi novih besed, daljših povedi, nadaljevanj zgodb itd. Zaradi večjega obsega besednega zaklada, imajo ustvarjalne osebe manj težav pri komunikaciji, navezovanju stikov in izražanju mnenja. (Blažič, 1996)

2.2 Interpretacija književnih besedil

2.2.1 Književna vzgoja v prvem triletju

V prvem triletju osnovne šole sprva prevladujeta govorjenje in poslušanje, saj se učenci pisanja in branja šele učijo. Pozneje gre za proces začetnega branja in pisanja. Učiteljeva naloga je, da upošteva individualne zmožnosti in interese učencev ter dejstvo, da se sporazumevalna zmožnost razvija skupaj z razvojem mišljenja in znanja. Za prvo triletje je primerna izbira didaktične igre, projektnega dela ali sodelovalnega učenja, pri čemer učenci navezujejo stike, se učijo delovanja v skupini, imajo razgiban in ne monoton pouk, z vsebinami pa se srečujejo na zanimiv in

motivacijski način – prek igre. Posodobljeni učni načrt poudarja pomen učenja branja in pisanja: ne gre le za to, da učenci znajo prebrati oz. zapisati besedilo, temveč da znajo spretnost branja in pisanja uporabiti za ustvarjanje, razmišljanje, učenje in sporazumevanje.

Pri začetnem opismenjevanju učitelj upošteva predznanje in zmožnosti vsakega učenca ter jim prilagaja tempo opismenjevanja. »Učenci naj bi na koncu drugega razreda usvojili temeljno tehniko branja in pisanja, v 3. razredu pa branje in pisanje predvsem utrjevali in izboljševali.« (Učni načrt, 2011: 99) S samostojnim branjem književnosti se učenci srečujejo individualno – potem ko imajo bralno zmožnost že avtomatizirano. Receptijsko zmožnost učenci razvijajo z branjem, poslušanjem in gledanjem umetnostnih besedil ter z govorjenjem in pisanjem o njih. Učenci delijo, primerjajo, vrednotijo, komentirajo mnenja in ugotovitve, ki se jim porodijo med samo obravnavo besedila. Učitelj ima pri tem vlogo spodbudnika in voditelja pouka, prek katerega učenci sami v neposrednem stiku z besedilom odkrivajo prvine književnega besedila in oblikujejo svoja literarna doživetja. (Učni načrt, 2011) Vedno je treba dopuščati možnost, da različni učenci različno razumejo in doživijo določeno književno besedilo. Zato ni primerno, da učitelj učencem ponudi svojo razlago, ki naj jo učenci sprejmejo in se z njo poistovetijo. (Grosman, 2004)

Med dejavnosti, s katerimi razvijamo receptijsko zmožnost, štejemo tudi poustvarjanje in ustvarjanje ob književnem besedilu. Učenci v tem starostnem obdobju že pišejo krajše zgodbe in pesmi (uporabljajo tudi rime). Zanima jih vizualna poezija – na list izbrane oblike pišejo in rišejo svoje pesmi. Za lažje (po)ustvarjanje je priporočljivo, da imajo učenci v učilnici na voljo nekaj slovarjev, enciklopedij in leksikonov. Tako poiščejo določene besede in pomene besed, obenem pa se navajajo na uporabo priročnikov, brskanje po njih, naučijo se brati kazala. Vse te spretnosti bodo učencem koristile na višjih stopnjah izobraževanja. (Blažič, 1992)

Književna vzgoja naj bo zasnovana tako, da si učenci že v prvem obdobju osnovne šole oblikujejo bralne navade, ki jih bodo razvijali in krepili skozi vse življenje (dolgo branje v šoli, branje na deževen dan, projekt družinskega branja). (Učni načrt, 2011)

2.2.2 Komunikacijski model književnosti

Književna vzgoja v prvem triletju devetletne osnovne šole na Slovenskem temelji na komunikacijskem pouku književnosti, kar pomeni, da sta v središču šolskega branja umetnostnih besedil otrok in dano besedilo. Učitelj pa v tem procesu skrbi za spodbujanje prekrivanja

pomenskega polja besedila in otrokovih pričakovanj ob branju besedila. Pri branju umetnostnih besedil je v središče postavljena komunikacija med mladim bralcem in danim besedilom. Za učence naj bi bil stik z besedilom prijetna in pozitivna izkušnja, ki spodbuja domišljijско in čustveno dožemanje pa tudi razmišljujoče opazovanje. Zato učencev ni treba obremenjevati s številnimi podatki o avtorju in obdobju nastanka – to namreč sodi bolj k splošni izobrazbi. Omenjeni literarnodidaktični model književnosti je na razredni stopnji osnovne šole že sprejet, navkljub začetnim dvomom. Mnogi so bili namreč mnenja, da gre samo za igranje, iz katerega se učenci ničesar ne naučijo, vendar izkušnje kažejo drugače. Na predmetno stopnjo učenci pridejo z dovolj književnega znanja in z razvitimi literarnimi interesi, kar je še posebej pomembno. (Kordigel Aberšek, 2008)

2.2.3 Šolska interpretacija književnega besedila

Izbrana umetnostna besedila v šoli obravnavamo po določenih korakih, ki jim rečemo faze šolske interpretacije oz. faze šolske obravnave književnega besedila. Še pred obravnavo literarnega besedila v šoli poteka priprava na delo v razredu. Na tej stopnji učitelj izbere umetnostno besedilo, pri tem pa upošteva razvojne značilnosti učencev, aktualnost teme, interese učencev, primernost besedila itd.

Milena Blažić nagovarja učitelje: »Literarne teme naj omogočijo samouresničevanje otrok ... Pri izbiranju teme bodimo konkretni in se izogibajmo presplošnih tem, na primer Potovanje, Skrivnost, Pravljica ipd.« (Blažić, 1995: 7)

Faze šolske interpretacije literarnega besedila, ki sledijo, se vršijo v razredu, v interakciji med učiteljem, učenci in izbranim besedilom:

1. Uvodna faza
2. Osrednja faza/Delo z besedilom
3. Sklepna faza

Vsaka posamezna faza ima svoje značilne elemente in postopke, ki so predstavljeni spodaj. Faze šolske interpretacije so zgolj osnova za književno vzgojo. Učitelj elemente šolske interpretacije lahko prilagaja, dodaja nove pristope, preizkuša nove metode.

1. UVODNA FAZA

- V uvodni fazi motiviramo učence za nadaljnje delo in ugotovimo njihovo predznanje o določeni temi.
- Z izbrano **uvodno motivacijo** učence vpeljemo v učno uro in jih seznanimo s književnim besedilom, ki ga bomo obravnavali. Poznamo širok spekter uvodnih motivacij: jezikovne (izkušnjaške, zgodbene, predstavne, igre, medbesedilne) in nejezikovne (likovne, glasbene in gibalne motivacije).

2. OSREDNJA FAZA

- **Napoved besedila**, ki vključuje predstavitev avtorja, naslova besedila, ilustratorja, književne zvrsti, časa in kraja nastanka.
- **Čustveni premor pred branjem** služi umiritvi učencev pred začetkom branja in usmeritvi njihove pozornosti na poslušanje.
- **Interpretativno branje**, med katerim imajo učenci svoje knjige oz. berila zaprta. Osredotočeni so na poslušanje učiteljevega interpretativnega branja/pripovedovanja in na imaginacijo, ki se pojavi pri zbranem poslušanju.
- **Čustveni premor po branju**. Učenci uredijo vtise o prebranem oz. slišnem besedilu.
- **Izražanje doživetij** na podlagi postavljenih vprašanj. Učenci pripovedujejo o vtisih, ki se jim porajajo ob danem besedilu.
- **Tiho branje** učencev, med katerim s svinčnikom podčrtajo ali izpišejo njim nepoznane besede. V fazi tihega branja se učenec seznanja z besedilom.
- **Razlaga neznanih besed**. Tudi učenci sodelujejo pri razlagi neznanih oz. manj znanih besed, ne le učitelj. Učitelj jih predvsem spodbuja, da samostojno odkrijejo pomen besede: členjenje besede, iskanje sopomenk in protipomenk, uporaba slovarja.
- **Glasno branje** besedila, branje po vlogah.
- **Vprašanja za razumevanje besedila**. Učitelj pripravi vprašanja nižjega in višjega nivoja, jih postavlja učencem, ti pa s svojimi odgovori pokažejo razumevanje besedila.

- **Ugotavljanje zgradbe besedila:** literarna oseba, čas, kraj, tema, zaporedje dogodkov. Pri pesmi ugotovijo število kitic, prepoznajo rime. Pri dramatiki opredelijo dramske osebe, didaskalije. Pri prozi določijo uvod, jedro in zaključek.

3. SKLEPNA FAZA

- **Sinteza in vrednotenje.** Na tej stopnji šolske interpretacije književnega besedila učenci povzamejo besedilo, ugotovijo umetniško sporočilo, besedilo povežejo z drugimi besedili istega avtorja ali z besedili drugih avtorjev, ustno/pisno obnovijo besedilo, izrazijo mnenje o besedilu in avtorju ter ga utemeljijo ...
- **Nove naloge.** Sem sodi pisanje ustvarjalnih in poustvarjalnih besedil, nadaljevanje zgodbe, igra vlog, preoblikovanje zgodbe, pisanje vrinjene zgodbe, ilustriranje besedila, izdelava knjige ipd. (Blažič, 1995, Saksida, 1995/96)

Meta Grosman o šolskih berilih, ki učencem večinoma ponujajo zgolj odlomke književnih besedil ter podatke o avtorju, meni: »Odlomek učencem ne omogoča niti literarnega doživetja niti ustrezne samostojne predstave o umetnostnem besedilu.« (Grosman, 2004: 266) V nadaljevanju pojasni, da do tega pride, ker berila ponudijo le neke sredinske dele književnih besedil. Učenci se tako ne soočijo s celotnim besedilom, vsebino, zapleti in književnimi osebami, ki jih je umetnik želel predstaviti bralcem. Le krajši deli besedil delujejo nerazumljivo in ne pretirano zanimivo, mladi bralci pa lahko dobijo vtis, da celih besedil sploh ni smiselno prebirati. (Grosman, 2004)

2.3 Ustvarjalno in poustvarjalno pisanje

2.3.1 Opredelitev ustvarjalnega in poustvarjalnega pisanja

Pri poustvarjalnem pisanju gre za kreativno predelavo informacij. Učenci se učijo literarno teorijo skozi dejavnosti poustvarjalnega pisanja, pri tem pa vključujejo tudi lastno ustvarjalnost. Blažič svetuje: »Pri poustvarjalnem pisanju naj imajo učenci na razpolago priročnike, leksikone, knjige – zato, da si spomina ne obremenjujejo z dogmatsko reprodukcijo, ampak da se lahko posvetijo kreativni predelavi informacij.« (Blažič, 1992: 30)

Ustvarjalnemu pisanju bi lahko rekli tudi produktivna ustvarjalnost. Za ta proces je pomembno, da so učenci zmožni divergentnega mišljenja, fleksibilnosti, da se pred začetkom dejavnosti

ustvarjanja čim bolj sprostijo in nimajo občutka, da jih pri izražanju karkoli omejuje. Le tako bodo izdelki izvirni in ustvarjalni, dosegli pa bomo cilje pisanja ustvarjalnih besedil, med katere štejemo: širjenje besednega zaklada, spodbujanje izvirnosti, domišljije in igrivosti. (Blažić, 1995a) Ker proces ustvarjalnega izražanja zahteva svoj čas, je primerno načrtovati blokuro: v prvi uri učence motiviramo in pripravimo na drugo uro, v kateri bo potekalo ustvarjanje. Ustvarjanje namreč od učencev zahteva zbranost pa tudi dovolj časa, da se domislijo bolj izvirnih rešitev in jih nato uporabijo. Na izvirne rešitve pomislimo šele po tem, ko smo preleli vse splošne, vsakdanje odgovore. (Blažić, 1992)

2.3.2 Vaje za spodbujanje ustvarjalnosti

Obstaja mnogo različnih in za učence zanimivih vaj, s katerimi lahko vplivamo za ustvarjanje in poustvarjanje v okviru književne vzgoje.

GIANNI RODARI

Pred več desetletji se je s funkcijami domišljije ter s tehnikami, s katerimi domišljijo spodbujamo, ukvarjal italijanski pisatelj in novinar Gianni Rodari (1920–1980). Svoje ideje je preizkušal in razvijal tako, da je obiskoval šole in otrokom pripovedoval pravljice ter odgovarjal na njihova vprašanja. Diskutiral pa je tudi z vzgojiteljicami in učitelji. Opredelil je številne vaje, s katerimi lahko prebudimo in urimo domišljijo, med drugimi:

- ***Čudežna predpona.***

Besede lahko spremenimo in tako postanejo ustvarjalne. Eden izmed načinov je dodajanje predpone. Primer: *obešalnik – razobešalnik.*

- ***Lutke in marionete.***

Izjemno priročno je, če je v učilnici prisoten gledališki oder oz. kotiček. Učenci si lahko nataknejo lutke in si izmišljajo predstave. Rodari svetuje, da v vsako predstavo vključimo komično osebnost. Lutke pa priporoča tudi učiteljem – kot pripomoček pri obravnavi vsebin. Učencem so lutke zanimive in so jim blizu.

- ***Igrača – junak naših zgodb.***

Igrače so lahko tudi povsem vsakdanji predmeti in živali. Otroci imajo različne odnose do igrač in jih ne uporabljajo le za igro, temveč tudi kot sredstvo izražanja. Med igro se otrok z igračo pogovarja, jo oživi, razvija odnos, prevzame neko vlogo.

- ***In potem?***

Pravljica se lahko nadaljuje, tudi ko je že konec. Lahko dodamo nek nov element, s katerim na novo »spodbudimo« pravljico.

- ***Pravljice z napako***

Otroci so navajeni poslušanja pravljič, ki so si podobne: dobre in zle osebe, enak potek dogodkov, dialogov. Sprva so konservativni in drugačnega poteka pravljice ne dopuščajo, pozneje pa so pripravljene na novo preobleko pravljice. S takšno igro se otroci osvobodijo predsodkov. (Rodari, 1977)

BERTA GOLOB

Berta Golob (1932) je povezana s slovenskim jezikom in književnostjo, saj jo poznamo kot pisateljico, pesnico, knjižničarko, lektorico in učiteljico slovenščine. Na način, ki je otrokom blizu, ki je zanimiv, slikovit in igriv, je predstavila igre in vaje, s katerimi razvijamo besedni zaklad, domišljijo in sposobnosti izražanja, poleg tega pa otroci lahko usvojijo tudi znanje o jeziku samem. Nekatere od teh vaj so:

- ***Pregovori, reki, izreki.***

Že samo o »besedi« lahko naštejemo kar nekaj rekov. Primer: V besedi je moč. Lepa beseda lepo mesto najde.

Izberemo lahko še druge besede: ljubezen, sreča itd.

- ***Znate pomežikniti?***

Ne sporazumevamo se le z besedami, temveč tudi nebesedno: s kretnjami, različnimi znamenji, mimiko. Obstaja več iger, s katerimi lahko vadimo nebesedno sporazumevanje in pri katerih moramo biti zelo domiselni in ustvarjalni: pantomima, pogovor s prijateljem brez uporabe besed, izražanje čustev z obrazno mimiko ter prepoznavanje letih.

- ***Govori, da te vidim!***

Nekatere besede so stilno zaznamovane oz. nezaznamovane. Stilna zaznamovanost je v umetnostnih besedilih pogosta. Gre za besede v prenesenem pomenu, besedni zaklad, intonacijo. Učenci spoznavajo in analizirajo metafore, jih znajo uporabljati, širijo si besedni zaklad (z nadpomenkami, podpomenkami, sopomenkami ...).

- ***Brez slovnice ne gre.***

Berta Golob našteje več priročnikov, s katerimi naj se učenci srečujejo in se jih naučijo uporabljati: slovarji različnih vrst, slovnica, pravopis. Mlade bralce opozori tudi na spreminjanje norm in več izdaj priročnikov. (Golob, 1991)

RAYMOND QUENEAU

Queneau (1903–1976), francoski umetnik, izumitelj in patafizik je pisanje besedil razumel in uporabljal kot nekakšen matematični sistem. V delavnici *QuLiPo* je raziskoval ekstremne zmožnosti jezika, napisal pa je izjemno zanimivo delo *Vaje v slogu* (1947), v katerih isti banalni dogodek zapiše na 99 različnih slogovnih načinov, pri čemer spreminja pripovedovalca, stališča, slovnične oblike, uporablja pesniške figure itd. Podobne vaje, prilagojene razvojni stopnji otrok, so primerne za spodbujanje ustvarjalnega izražanja pri učencih. (Queneau, 2001)

Na področjih didaktike književnosti, mladinske književnosti in ustvarjalnega pisanja raziskuje Milena Mileva Blažić (1956). V več knjigah in priročnikih se posveča ustvarjalnemu pisanju in spodbujanju le-tega. V ta namen je Blažićeva opredelila tudi vaje za spodbujanje lastnosti divergentnega mišljenja, ki je ključno za ustvarjalno izražanje:

- **Literarne igrice:**
 - Učenci odgovarjajo na vprašanja tipov: *Kaj/kdo je to ...?, Zakaj ...?, Kako ...?, Kje ...?, Kakšen je ...?, Kaj pomeni ...?*
- **Literarne vaje za pisno in slušno razločevanje:**
 - *Zgodbe od A do Ž.* Namen teh vaj je vaditi slušno in pisno razločevanje besed ter razvijanje pravilne in razločne izgovorjave ter besedišča.
- **Vaje za bogatitev besednega zaklada:**
 - Naštevanje asociacij ob izbrani besedi. Primer: OTROK – igrače, šola, risanke, starši, razigranost, sreča, družina ...
 - Sestavljanje akrostiha na svoje ime.
 - Pojasnjevanje prenesenih pomenov. Primer: *Narediti iz muhe slona.*
 - Nasprotja, sopomenke, protipomenke, nadpomenke, podpomenke, večpomenke, besede iz iste besedne družine.
 - Izmišljanje pomanjševalnic in ljubkovalnic.
 - Izmišljanje rim.

- Pisanje čim več stalnih besednih zvez ob izbrani besedi. Primer: oko – pasti v oko, imeti sokolje oko, kurja očesa, imeti na očeh.
- Dopolnjevanje primerjav. Primer: *Priden kot ...*
- Nizanje pridevnikov ob samostalniku. Primer: MLEKO – čokoladno, kislo, zdravo, hladno, kravje ...
- Dopolnjevanje pesniških definicij (po zgledu pesnika Borisa A. Novaka). Primer: Maslo je rjuha od kruha.
- **Literarne vaje za domišljjske spise:**
 - Učence popeljemo v domišljijo z vprašanjem tipa *Kaj bi bilo, če bi ...?* Primer: Kaj bi bilo, če bi na naši strehi pristala vesoljska ladja?
 - Pisanje sloganov, reklam, pregovorov in podobno. Učenci vadijo, kako s čim manj besedami sporočiti čim več.
 - Vaje izmišljanja personifikacij. Pomagamo si z vprašanjem *Kaj počne ...?* Primer: Kaj počne oblak? Lebdi, se jezi, se skriva, se preoblači, raste, skače, nagaja, joče ...
 - Pisanje dialogov med personificiranimi predmeti (na primer dveh kipov v muzeju).
 - Vaje dopolnjevanja: nedokončane zgodbe, zgodbo končamo na različne načine, besedilu damo več naslovov.
 - Vaje spreminjanja vsebine učencem že znanih pravljic.
- **Vaje za izvirno dopolnjevanje:**
 - Izvirno poimenovanje živali, dežel, književnih oseb, šolskih predmetov, jedi itd.
 - Izvirno dopolnjevanje grafitov, pregovorov, povedi.
- **Vaje v izvirnem pisanju:**

Namen teh vaj je učiti učence, kako napisati besedila, v katerih ustvarijo napetost, pritegnejo bralce, ustvarijo zanimive književne osebe, predstavijo kraj dogajanja, pišejo čustvene dialoge ipd. (Blažič, 1992, Blažič, 2003)

2.4 Vrednotenje ustvarjalnih besedil

Cveta Razdevšek Pučko poudarja nov pogled na preverjanje in ocenjevanje v šoli: »Preverjanje in ocenjevanje ni več v vlogi povratne informacije, ki naj okrepi pravilne odgovore. Preverjanje

pridobiva diagnostično in formativno vlogo, kar pomeni, da usmerja učenčev proces mišljenja, mogoča elicitacijo, primerjavo, izmenjavo, evalvacijo in rekonstrukcijo učenčevih idej ter mu z vsem tem omogoča, da konstruira svoje znanje.« (Razdevšek Pučko, 1995: 14) V prvem triletju devetletne osnovne šole učenci niso ocenjeni številčno, temveč opisno. Opisno ocenjevanje ima kar nekaj prednosti pred številčnim:

- Večji poudarek nameni razvojni stopnji otroka in vplivom ocenjevanja na razvoj samopodobe in motivacije učencev.
- Vloga povratne informacije je zelo pomembna, saj utrdi pravilne oblike učenja, osvetli šibke točke ter ponudi napotke in spodbude za nadaljnje delo, s katerim bo učenec uspešno premostil težave.
- Opisni komentarji učencev ne razvrščajo po trenutnih dosežkih in jih ne primerjajo med sabo, kar je značilnost številčnih ocen. Primerjajo se le dosežki učenca iz predhodnega obdobja in sedanji dosežki, pri čemer upoštevamo tudi učenčeve sposobnosti.
- Natančneje nam predstavi učenčeve dosežke in primanjkljaje, saj so le-ti opisani in ne navedeni zgolj s številko.
- Upošteva individualne razlike, ki se pojavijo med učenci (predznanje, pozornost, kognitivni razvoj in socialni razvoj). (Razdevšek Pučko, 1995)

Posebno poglavje opisnega ocenjevanja pa je vrednotenje ustvarjalnih besedil. Ta naloga je zahtevna, saj je treba upoštevati kriterije, ki so značilni za ustvarjalne dejavnosti in divergentno mišljenje. Ustvarjalnih besedil ne prilagajamo kriterijem (vsebina, pravopis, oblika), temveč kriterije prilagodimo tako, da z njihovo pomočjo lahko ustrezno vrednotimo izdelke. Najpomembnejši kriterij ustvarjalnosti je originalnost, ki se lahko odseva na različnih področjih: nekateri učenci so izvirni pri rabi besed, drugi pri stilu izražanja, tretji navdušijo z izvirno vsebino. (Blažič 1992) Milena Blažič usmerja učitelje k pisanju kvalitetnih opisnih komentarjev za ustvarjalna besedila: »Za učitelje je pomembno, da so njihove opisne ocene konstruktivne, pozitivne in da načeloma podpirajo tisto, kar je učenec zmoget in kar bi zmoget napisati in ustvariti. Pozornost učenca usmerimo tudi na področja, kjer bi lahko izboljšal svoje pisno izražanje, s konkretnimi nasveti.« (Blažič, 1995a: 74) Pri opisnem ocenjevanju se izogibamo opozarjanju na pomanjkljivosti, ki smo jih zaznali pri analiziranju učenčevega izdelka. Učenec se bo, ko bo prebral, kaj je storil narobe, počutil slabo in nemotivirano. Namen opisnih komentarjev

je, da učence motiviramo, pohvalimo močna področja, navedemo šibkosti ter način, kako stanje izboljšati.

Pri poučevanju in ocenjevanju učencev na razredni stopnji je treba upoštevati še bralne značilnosti otrok. Učenci v prvem triletju se že učijo pisanja s tiskanimi in pisanimi črkami, nekaterim pa to še vedno predstavlja težavo in velik napor. Mlajši učenci raje rišejo, kot pa pišejo. Pozorni moramo biti, da učenci ne postanejo nenaklonjeni pisnemu izražanju zaradi prevelikih zahtev in obsega pisnih izdelkov (pogosto pisanje spisov, zgodb, prepisovanja, pisanje odgovorov na vprašanja ...). Treba je skrbeti za motivacijo učencev tudi na področju pisnega izražanja. Za razredno stopnjo je značilno neskladje med učenčevim intelektualnim in motoričnim razvojem, kar pomeni, da se mu ideje utrpejo hitreje, kot jih je sposoben zapisati, saj je njegova motorika še nekoliko okorna in nenatančna.

Veliko dilemo učiteljem predstavlja vprašanje, kaj ocenjevati pri ustvarjalnih izdelkih – naj bo to vsebina besedila ali jezikovne napake? Blažič svetuje kompromis: »Pri vrednotenju ustvarjalnih besedil popravimo jezikovne napake, toda naj te napake ne znižajo ocene oz. vrednosti prostega spisa.« (Blažič, 1995a: 76)

V zborniku *Opisno ocenjevanje* so navedeni tudi kriteriji, ki so učiteljem v pomoč pri vrednotenju ustvarjalnih izdelkov. Pri oblikovanju opisnega komentarja upoštevamo:

- Izvirnost (redkost, nenavadnost, presenetljivost izdelka).
- Obseg besedila (ni toliko pomembna dolžina samega izdelka kot obseg besednega zaklada, ki se v njem odraža).
- Dolžina povedi (besedno bolj nadarjeni in ustvarjalni učenci tvorijo daljše povedi, tudi s podredji in priredji).
- Različnost besed (učence spodbujamo k rabi različnih besed, sopomenk, nadpomenk ipd.).
- Dinamičnost zgodbe (dejavnosti oseb v besedilu, uporaba premege govora, četudi ga učenci še ne znajo pravilno oblikovati).
- Redefinicija (nenavadno vnašanje literarnih oseb, motivov, predmetov).
- Asociativna oddaljenost besedila (učence spodbujamo, da pišejo izvirna nadaljevanja zgodb in obnove).
- Igrivost (optimistična vsebina, nenavadne besede, pozitiven način izražanja).

- Humor (duhoviti opisi oseb in dogodkov).
- Zaključenost zgodbe (elementi besedila so povezani v smiselno celoto, zgradba besedila je ustrezna – uvod, jedro in zaključek).
- Naslov besedila (ni nujno, da je naslov popolnoma povezan z zgodbo, lahko je asociativno oddaljen od same teme).
- (Ne)agresivnost (pri vrednotenju ustvarjalnih besedil upoštevamo tudi prisotnost agresivnih elementov). (Blažič, 1995a)

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 Raziskovalni problem

Zanimalo nas je, kako lahko z različnimi vajami, ki spodbujajo učence k divergentnemu mišljenju, nizanju besed, idej in asociacij ter originalnemu izražanju in (po)ustvarjanju, ugodno vplivamo na razvoj ustvarjalnih sposobnosti učencev v prvem triletju devetletne osnovne šole. Temu vprašanju smo se posvetili v diplomskem delu, katerega ključni del je prav raziskava, ki smo jo opravili v eni izmed slovenskih osnovnih šol. Menimo, da so odprt način mišljenja, ustvarjalnost, iniciativnost in izvirnost pomemben del sodobnega življenja. Te lastnosti navajajo delodajalci kot bistvene, ki jih potrebujejo njihovi delavci, če želijo skupaj graditi uspešna podjetja. Vendar pa se je razvoju teh zmožnosti treba posvetiti že prej, v času otroštva.

Posodobljeni učni načrt za slovenščino kot splošni cilj pri predmetu slovenščina navaja razvijanje zmožnosti vseživljenjskega učenja, kamor poleg številnih drugih zmožnosti sodi tudi ustvarjalnost.

Z namenom, da bi ugotovili, ali vaje, oblikovane na način, da pri učencih spodbujajo lastnosti divergentnega mišljenja (fluentnost, fleksibilnost, izvirnost, elaboracija), kot jih je opredelil Guilford, spodbudno vplivajo na razvoj ustvarjalnosti, smo sestavili 8 sklopov vaj, ki so se nanašali na obravnavo osmih književnih besedil in ki so bili izvedeni v času dveh mesecev. »Minimalen čas, po katerem lahko govorimo o kakovostnem premiku pri ustvarjalnosti in seveda njenem spodbujanju, je vsaj nekaj mesecev sistematičnega dela.« (Blažič, 1992: 13)

3.2 Cilji raziskave

Cilj raziskave, ki smo jo izvedli v okviru diplomskega dela, je bilo pisanje ustvarjalnih in poustvarjalnih besedil (s čimer ugodno vplivamo na razvoj zmožnosti vseživljenjskega učenja: sporazumevanje v slovenskem jeziku, samoiniciativnost, ustvarjalnost, kritičnost, socialna zmožnost, kulturna zmožnost itd.) pri učencih prvega triletja devetletne osnovne šole. Ta cilj smo poskušali doseči prek obravnave izbranih umetnostnih besedil ter vaj za razvoj besednega zaklada, nizanja asociacij, izmišljanja besed, tvorjenja poustvarjalnih in ustvarjalnih besedil.

3.3 Hipoteze

Pred začetkom raziskave, smo opredelili naslednje hipoteze:

- Vaje, s katerimi pri učencih spodbujamo divergentno mišljenje in inovativnost, ugodno vplivajo na razvoj ustvarjalnih in poustvarjalnih zmožnosti pri učencih prvega triletja devetletne osnovne šole.
- Učenci raje kot poustvarjalne naloge izbirajo reševanje ustvarjalnih nalog.
- Besedni zaklad učencev prvega triletja devetletne osnovne šole je bogat, kar dokazuje nizanje sopomenk, nadpomenk, nasprotnih pomenov, raba manj pogostih besed v izdelkih ...).

3.4 Osnovna raziskovalna metoda

Izbrali smo deskriptivno in kavzalno neeksperimentalno raziskovalno metodo.

3.5 Vzorec

Raziskavo smo izvedli v tretjem razredu PŠ Begunje, kjer je bilo 18 učencev, ki so si že pred reševanjem prvega sklopa vaj nadeli vsak svoje umetniško ime in ga uporabljali do konca raziskave. Namen umetniških imen je bil varovanje osebnih podatkov učencev, ki so sodelovali v raziskavi, poleg tega pa na učence vplivajo motivacijsko – prevzamejo neko novo pomembno vlogo; postanejo umetniki. Učenci so v okviru predmeta slovenščina, književna vzgoja, reševali sklope vaj, ki smo jih oblikovali pod nazivom *Moja ustvarjalna delavnica*.

3.6 Postopek zbiranja podatkov

Podatke, ki smo jih uporabili za raziskavo, smo zbirali enkrat tedensko med 6. aprilom in 1. junijem 2011 v tretjem razredu PŠ Begunje pri blokuri slovenščine. Prva ura je bila namenjena motivaciji učencev in obravnavi izbranega književnega besedila, v drugi šolski uri pa so učenci samostojno reševali naloge za spodbujanje divergentnega mišljenja ter poustvarjalnega in ustvarjalnega pisanja.

Učenci so vaje reševali enkrat tedensko, vsak teden na isti dan (sreda) in ob isti uri (3. in 4. šolska ura). Na učence, njihovo zbranost in motiviranost za reševanje vaj tako ni vplival različen

termin reševanja nalog, so se pa pojavili drugi dejavniki: obisk zobozdravnice, pričakovanje šolskega tabora, vtisi iz naravoslovnega dne, lepo vreme zunaj ipd.

3.7 Pripomoček za zbiranje podatkov

Podatke, ključne za raziskavo, smo zbirali s pomočjo sklopov vaj. Oblikovali smo 8 sklopov vaj *Moja ustvarjalna delavnica*, ki so bile sestavljene iz različnih nalog. Naloge so pri učencih spodbujale fluentnost besed, idej in asociacij, fleksibilnost, izvirnost in elaboracijo. Namen nalog je bil spodbudno vplivati na bogatenje besednega zaklada ter poustvarjalno in ustvarjalno izražanje učencev.

3.8 Postopki obdelave podatkov

Dobljene podatke smo analizirali na kvalitativen in kvantitativen način.

V prvem delu smo izvedli kvalitativno obdelavo izdelkov učencev. Prešteli smo število vseh odgovorov/rešitev, ki so jih naloge v vsakem sklopu vaj zahtevale od reševalcev. Pri vsakem izmed osmih sklopov vaj smo izbrali tri kvalitativno različno rešene sklope vaj treh učencev: bolj uspešno rešene naloge, uspešno rešene naloge in manj uspešno rešene naloge. V obliki tabele smo tri izbrane izdelke primerjali med sabo in ugotavljali odstotke nesmiselnih, smiselnih in izvernih odgovorov, rabo manj pogostih besed (tj. besedni zaklad), trud in motiviranost učenca za reševanje nalog, izbiro poustvarjalne oz. ustvarjalne naloge. Za vsakega učenca, katerega izdelek smo analizirali, smo napisali tudi opisni komentar, ki se navezuje na reševanje izbranega sklopa vaj. V opisnem komentarju smo izpostavili učenčeva močna področja in jih pohvalili, pokazali na pomanjkljivosti in dodali usmeritve za nadaljnje delo in izboljšanje stanja. Dodali smo še vtis o reševanju nalog posameznega sklopa, v katerem opisujemo odzive učencev na naloge, reševanje nalog, motiviranost učencev in njihov napredek.

KRITERIJI ZA ANALIZO:

- Število rešenih odgovorov.
- Odstotek nesmiselnih in smiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov.
- Odstotek izvernih odgovorov izmed vseh smiselnih odgovorov.

- Besedni zaklad – raba manj pogostih besed.
- Izbira poustvarjalne oz. ustvarjalne naloge.
- Trud in motivacija – pri analizi in oblikovanju opisnega komentarja smo upoštevali učenčeve sposobnosti, motiviranost za reševanje nalog ter trud, ki ga je vložil v reševanje nalog.

V drugem delu smo izbrali kvantitativno obdelavo podatkov, s katero smo pri vseh učencih, ki so sodelovali pri raziskavi, analizirali izbiranje med poustvarjalno in ustvarjalno nalogo.

Pri vsakem izmed osmih sklopov vaj je bila zadnja naloga izbirnega tipa. Učenci so se odločili ali za reševanje poustvarjalne naloge ali za reševanje ustvarjalne naloge. Za vsak sklop vaj posebej smo prešteli odločitve učencev za poustvarjalno in ustvarjalno dejavnost. Na koncu smo sešteli odločitve pri vseh osmih sklopih vaj skupaj, da smo ugotovili, ali je prevladovalo reševanje poustvarjalnih ali ustvarjalnih nalog.

V tretjem delu smo pri vsakem učencu posebej prešteli besede, ki jih otroci te starosti uporabljajo manj pogosto in ki jih lahko štejemo za dokaz, da ima učenec bogat besedni zaklad; s tem mislimo, da pozna več besed (ki se uporabljajo manj pogosto in so težje) in jih zna smiselno uporabiti. Te podatke smo obdelali kvantitativno.

Gre za tip raziskave, pri katerem dobljenih podatkov ni mogoče predstaviti le v obliki števil, grafov in tabel. Dobljeni podatki so bolj razumljivi v kombinaciji kvalitativnih opisov in kvantitativnih prikazov. Podatki, ki smo jih dobili med raziskavo, so vsekakor uporabni za nadaljnje praktično delo in dragoceni, saj smo nam odstrli pogled na mišljenje, ravnanje in izražanje učencev prvega triletja ob stiku s tovrstnimi nalogami.

4 REZULTATI

4.1 Predstavitev sklopov vaj *Moja ustvarjalna delavnica*

Raziskava je temeljila na osmih obravnavah umetnostnih besedil in osmih sklopih vaj, ki so sledili obravnavi. Sklopi vaj so se imenovali *Moja ustvarjalna delavnica* in so bili sestavljeni iz raznolikih nalog, s katerimi so učenci razvijali več vrst fluentnosti (besedna, asociativna, fluentnost izražanja in fluentnost idej), fleksibilnost, elaboracijo in izvirnost.

Izbrali smo osem umetnostnih besedil, pri čemer smo upoštevali predloge učnega načrta, vsebino beril za tretji razred devetletne osnovne šole, razvojno stopnjo učencev pa tudi predloge in mnenja učiteljice učencev, s katerimi smo izvedli raziskavo. Ko je bila izbira književnih besedil zaključena, je sledilo načrtovanje učnih ur slovenščine (motivacija učencev, približanje izbranega besedila in teme učencem, obravnava umetnostnega besedila, izražanje doživetij in mnenj učencev o besedilu ter nove naloge). Za vsak sklop vaj in obrnavo umetnostnega besedila smo imeli na voljo blokuro. V prvi uri so se učenci seznanili z izbranim delom, ga prebrali, analizirali in se o njem pogovorili, v drugi uri pa so reševali naloge, ki so se navezovali na obrnavo besedila in na spodbujanje divergentnega mišljenja in ustvarjalnega izražanja učencev.

Izbrana in obravnavana književna dela:

1. Ela Peroci: *Moj dežnik je lahko balon* (1955, ilustracije Leo Koporc)
2. Feri Lainšček: *Pesem – križišče* (1987, pesniška zbirka *Cicibanija*, ilustracije Jana Vizjak)
3. Boris A. Novak: *Reklama* (1984, pesniška zbirka *Domišljija je povsod doma*, ilustracije Tomaž Kržišnik)
4. Saša Vegri: *Jure kvak kvak* (1975, ilustracije Kostja Gatnik)
5. Boris A. Novak: *Akrostih* (1991, zbirka *Oblike sveta*, ilustracije Marjan Manček)
6. Zdenek Florian: *Tobija* (uporabili izdajo: 2000, berilo *Moje branje – svet in sanje*)
7. Kajetan Kovič: *Zlata ladja* (1969, ilustracije Lidija Osterc)
8. Brata Grimm: *Rdeča kapica* (uporabili izdajo: 1998, ilustracije Svjetlan Junaković)

4.2 Analiza rešenih sklopov vaj glede na kriterije in opisni komentarji izdelkov

4.2.1 Moja prva ustvarjalna delavnica – Ela Peroci: *Moj dežnik je lahko balon*, 1955

Deklica Jelka se je zunaj igrala z rumenim dežnikom in žogo. Sorodniki so jo opozarjali, naj pazi na žogo, a ji je vseeno ušla v potok. Jelka ni želela gledati jeznih obrazov svoje družine, zato si je

Slika 4.1: Naslovnica knjige *Moj dežnik je lahko balon*

čez glavo poveznila dežnik. Zašepetala je: »Moj dežnik je lahko balon.« In res, dežnik jo je ponesel visoko med oblake. Letela je nad Ljubljano in pristala v čudežni deželi Klobučariji, kjer so namesto cvetic rasli klobuki. Ko si si nadel klobuk, si postal, kar klobuk predstavlja: general, filmski igralec, profesor ... Deček, ki je postal Vsevid, je našel Jelkino izgubljeno žogo. Deklica se je poslovila od otrok v čudežni deželi, nabrala nekaj klobukov za domače in odletela nazaj domov.

Prvi sklop vaj (*Moja prva ustvarjalna delavnica*) se je nanašal na obravnavo besedila *Moj dežnik je lahko balon*. Sklop je vseboval 6 nalog, ki so s svojo vsebino pri učencih spodbujale fluentnost, fleksibilnost, duhovitost in originalnost:

- Dopolnjevanje povedi tipa *Če bi ...*
- Risba klobuka, ki bi ga poklonil najboljšemu prijatelju.
- Pomanjševalnice in »povečevalnice«.
- Napisati naslov zgodbe.
- Naloga izbirnega tipa (ali poustvarjalna ali ustvarjalna naloga). Učenci so imeli na voljo pisanje intervjuja z glavno junakinjo iz knjige Ele Peroci ter pisanje domišljajske zgodbe na določen naslov.

BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Metuljčica 1

Opisni komentar:

Metuljčica, v reševanje nalog si vložila veliko truda in napisala mnogo zanimivih ter izvirnih rešitev. Uporabljala si tudi manj pogoste besede, ki dodatno popestrijo tvoje rešitve. Pazila si na to, da so besede pravilno in čitljivo zapisane. Naslednjič pa le piši s pisanimi črkami, saj znaš!

USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Jagoda

Opisni komentar:

Jagoda, potrudil si se in napisal vse rešitve; nekaj je izjemno zanimivih. Prihodnjič si vzemi nekaj časa in navodila še enkrat preberi, da bodo vsi tvoji odgovori zares ustrezali vprašanjem. Veseli me, da v svoje zgodbe vključiš tudi težje besede, ki jih pri pogovoru s prijatelji po navadi ne uporabljaš. Tvoja zgodba o potovanju v deželo Smeharijo je izvirna in sestavljena iz vseh treh delov (uvod, jedro in zaključek). Pozabil pa nisi niti na srečen konec. Kar tako naprej!

MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: France Prešeren

Opisni komentar:

France Prešeren, veseli me, da se vživiš v vlogo pisatelja in da rad ustvarjaš svoje lastne zgodbe, besede ... Opazila sem, da imaš veliko idej, a za mnoge ne veš, ali bodo pravilne. Kar pogumno, uporabi svoje zamisli! Potrudil si se tudi pri pisanju s pisanimi črkami. Ko končaš, še enkrat preberi svoje rešitve, poskusi najti kakšno napako in jo kar sam popravi.

Sklop vaj *Moja prva ustvarjalna delavnica* vsebuje 26 rešitev pri vseh šestih nalogah skupaj.

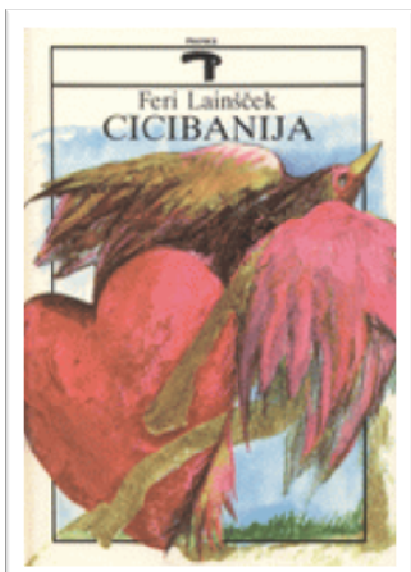
Tabela 4.1: Analiza treh rešenih sklopov vaj *Moja prva ustvarjalna delavnica*

		BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Metuljčica 1</i>	USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Jagoda</i>	MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>France Prešeren</i>
1.	Št. rešenih odgovorov	• 26	• 26	• 26
2.	Odstotek nesmiselnih odgovorov izmed	• 4 %	• 23 %	• 38 %

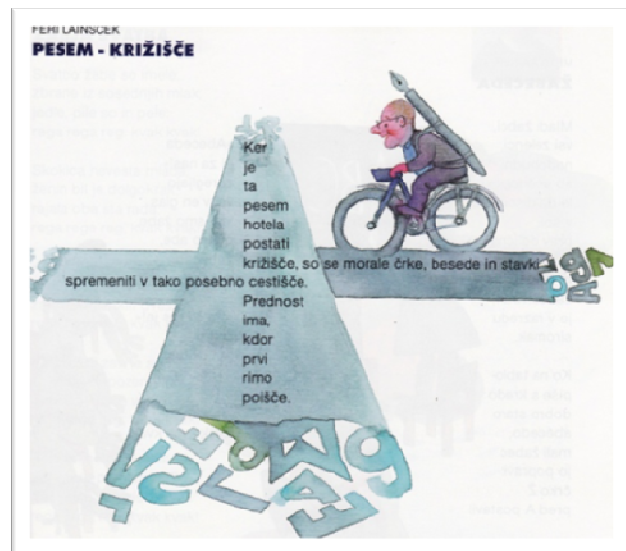
	vseh rešenih odgovorov			
3.	Odstotek smiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	<ul style="list-style-type: none"> • 96 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 77 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 62 %
4.	Odstotek izvirnih odgovorov izmed vseh smiselnih odgovorov	<ul style="list-style-type: none"> • 36 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 25 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 25 %
5.	Uporaba manj pogostih besed – besedni zaklad	<ul style="list-style-type: none"> • 6 – gromozanski, kristalni dragulj, oboževati, predstavljati (si), sproščen, starodaven 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 – iti po svetu, možiček, osamljen, v družbi prijateljev 	<ul style="list-style-type: none"> • /
6.	Izbira med po-/ustvarjalno nalogo	<ul style="list-style-type: none"> • Poustvarjalna 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustvarjalna 	<ul style="list-style-type: none"> • Poustvarjalna
7.	Trud, motivacija	<ul style="list-style-type: none"> • Učenka je naloge reševala zavzeto in samostojno. Pri reševanju je uživala, naloge so ji predstavljale izziv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaje so učenca zanimale. Potrudil se je predvsem pri pisanju zgodbe. Pri nekaterih nalogah je več premišljeval, saj ni želel napisati napačne rešitve. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učenca naloge zelo zanimajo. Predvsem rad ustvarja pod umetniškim imenom, vendar bi se moral manj obremenjevati z ustreznostjo rešitev.
8.	Zanimive rešitve	<ul style="list-style-type: none"> • majhen pesek – <u>mivkica</u> • Če bi znala brati misli, <u>bi lahko povedala vse, kar misli sosed.</u> • Če bi bila otroška predsednica države, <u>bi postala slavna.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • velika puščica – <u>peresnica</u> • Če bi bil otroški predsednik države, <u>bi ves denar dal za kmetije.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • velika novica – <u>časopis</u> • velika učiteljica – <u>Irena</u> • Če bi bil otroški predsednik države, <u>bi bil šef.</u>

VTIS O REŠEVANJU NALOG:

Večini učencev so se naloge zdele »čudne«, saj se niso mogli domisliti pravih rešitev. Med seboj so se spraševali, kaj napisati, ali je njihova rešitev prava, kaj hoče učiteljica, da bi napisali kot pravilno rešitev. Večkrat sem poudarila, naj se ne obremenjujejo z iskanjem pravih rešitev, temveč naj napišejo tisto, kar mislijo, da bo prav, kar se jim zdi najbolje – ne glede na to, kaj je napisal njihov sošolec. Tudi med reševanjem so dvigovali roke in spraševali, ali delajo prav. Njihov odziv na naloge se je razredničarki zdel zanimiv. Dejala je, da takšnih nalog niso vajeni in da bodo potrebovali nekaj časa, da se sprostijo in opustijo misli na napačne rešitve in strah pred njimi. Nekateri izdelki so bili zanimivi, a večinoma manj domiselni in izvirni. To je posledica posvetovanja med učenci ter miselnih zavor, ki so jih imeli, saj niso reševali povsem sproščeno in so se preveč obremenjevali z vsebino napisanega in strahom pred napakami.

4.2.2 Moja druga ustvarjalna delavnica – Feri Lainšček: *Pesem – križišče*, 1987

Slika 4.2: Naslovnica pesniške zbirke *Cicibanija*

Slika 4.3: Feri Lainšček: *Pesem – križišče*

Drugi sklop vaj (*Moja druga ustvarjalna delavnica*) se je nanašal na pesem Ferija Lainščka z naslovom *Pesem – križišče*, ki se nahaja v zbirki *Cicibanija*. Sklop sestavljajo 4 različne naloge, s katerimi se učenci uri v nizanju asociacij, besed, preoblikovanju besedila v likovno obliko:

- Preoblikovanje vremenske napovedi v »likovno vremensko napoved«.
- Dopolnjevanje primerjav.

- Odgovarjanje na vprašanja *Zakaj ...?*
- Naloga izbirnega tipa. Učenci se odločijo za ustvarjalno nalogo (opisati hobi v obliki »likovne zgodbe«) ali poustvarjalno nalogo (napisati pesem o soncu in jo na izviren način zapisati v predhodno narisano obliko sonca).

BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Delfin

Opisna ocena:

Delfin, potrudila si se, da si samostojno rešila prav vse naloge. Natančno si prebrala navodila, zato si napisala tisto, kar je naloga od tebe zahtevala. Pri pisanju pesmi si bila pozorna na to, da se besede rimajo in da ima pesem vsebino. Pesem bi morala le še preoblikovati v obliko likovne pesmi.

USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Kick Batavski

Opisni komentar:

Kick Batavski, z zanimanjem sem si ogledala in prebrala vremensko napoved, ki si jo izvirno preoblikoval. Uspelo ti je napisati likovno vremensko napoved! Izplačalo se je tudi, da si vložil veliko truda v pisanje pesmi o soncu, saj si pri tem upošteval skoraj vse napotke: pesem vsebuje rime, je smiselna, le še nekoliko bolj bi jo lahko likovno preoblikoval. Potrudil si se tudi pri pisanju s pisanimi črkami, saj je le-to čitljivo. Nekaj napak si našel in jih tudi popravil.

MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Kobra

Opisni komentar:

Kobra, veseli me, da si rešil prav vse naloge, čeprav si sprva menil, da ti ne bo uspelo in da so nekatere pretežke. Vidiš, da ti je uspelo! Prihodnjič pa le še nekoliko bolj upoštevaj navodila, da boš pri vseh nalogah napisal tisto, kar zahtevajo. Poskusi še, da vse rešitve napišeš s pisanimi črkami.

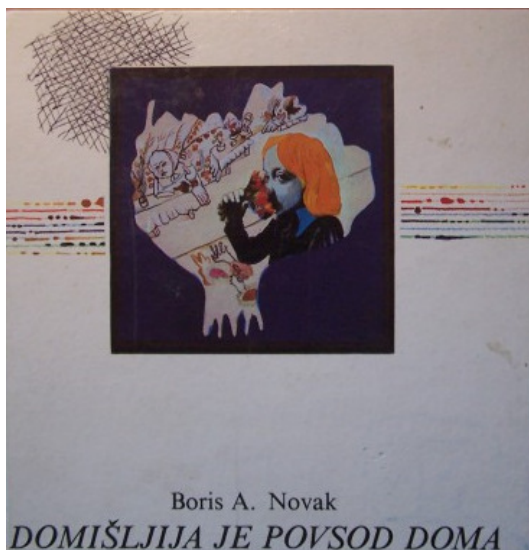
Sklop vaj *Moja druga ustvarjalna delavnica* vsebuje 14 rešitev pri vseh nalogah skupaj.

Tabela 4.2: Analiza treh rešenih sklopov vaj *Moja druga ustvarjalna delavnica*

		BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Delfin</i>	USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Kick Batavski</i>	MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Kobra</i>
1.	Št. rešenih odgovorov	• 14	• 14	• 14
2.	Odstotek nesmiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	• 0 %	• 0 %	• 29 %
3.	Odstotek smiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	• 100 %	• 100 %	• 71 %
4.	Odstotek izvirnih odgovorov izmed vseh smiselnih odgovorov	• 64 %	• 36 %	• 40 %
5.	Uporaba manj pogostih besed – besedni zaklad	• 2 – nestrpen, tekač	• 2 – rumeneti, zeleneti	• /
6.	Izbira med po-/ustvarjalno nalogo	• Poustvarjalna	• Poustvarjalna	• Ustvarjalna
7.	Trud, motivacija	• Učenka je naloge reševala samostojno in z zanimanjem. Navodila je natančno prebrala in jih dosledno upoštevala.	• Učenec se je potrudil in rešil vse naloge, čeprav so se mu nekatere sprva zdele težke. Posebej se je posvetil pisanju pesmi in rimam.	• Učenec je rešil vse naloge, a je potreboval veliko spodbud (med reševanjem se je za dlje časa ustavil), dodatnih navodil.
8.	Zanimive rešitve	<ul style="list-style-type: none"> • Muhe brenčijo, <u>ker se pogovarjajo</u>. • Polž je počasen, <u>ker ima samo eno nogo</u>. • Priden kot <u>angel</u>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Polž je počasen, <u>ker je slinast</u>. • Mravlje hodijo v koloni, <u>ker so pri vojakih</u>. • Neroden kot <u>Žiga</u>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Muhe brenčijo <u>zato, da nagajajo</u>. • Neroden kot <u>Peter Nos</u>.

VTIS O REŠEVANJU NALOG:

Učence je likovna pesem navdušila že v prvi uri, zato so naloge, ki so sledile v drugi šolski uri, že komaj čakali. Nalog so se lotili z vso vnemo. Najprej smo prebrali navodila vseh nalog in se pogovorili o njih. V tem času so učenci že nizali ideje in jih nekateri glasno delili s sošolci. To je razlog, da so si rešitve nalog pri nekaj učencih podobne. Ko je prišel čas za samostojno reševanje nalog, so se pri nekaterih učencih (vendar manj kot pri prvem sklopu vaj) spet pojavili dvomi, da znajo najti in zapisati »pravilno« rešitev. Tudi tokrat smo večkrat ponovili, da nihče ne bo popravljaj in ocenjeval njihovih izdelkov in da želimo, da rešujejo čim bolj sproščeno in brez pomoči in posvetovanja s sošolci. Tokrat smo obravnavali poezijo, kar so učenci dobro sprejeli in tudi v večini izbrali nalogo, pri kateri so pisali likovno pesem. Radi se vživijo v vlogo pesnikov in iščejo rime.

4.2.3 Moja tretja ustvarjalna delavnica – Boris A. Novak: *Reklama*, 1984

Slika 4.4: Naslovnica pesniške zbirke
Domišljija je povsod doma

REKLAMA

zakaj ima nebo
tako dolge plave
lepe lase?
zato ker si jih umiva
z dežjem
in šamponom oblakov

šampon oblakov
je najboljši šampon na svetu
ki se peni po celem nebu

po pranju las priporočamo
fen sonca

Tretji sklop vaj (*Moja tretja ustvarjalna delavnica*) se nanaša na pesem *Reklama* pesnika Borisa A. Novaka iz zbirke *Domišljija je povsod doma*. Sklop sestavljajo 4 naloge z različnimi nameni: urjenje asociativne fluentnosti, fluentnosti izražanja, izvirnosti, iznajdljivosti in fleksibilnosti:

- Protipomenke.
- Nizanje pridevnikov, ki izražajo lastnosti predmetov.
- Vstavljanje manjkajočih besed v besedilo.
- Naloga izbirnega tipa. Učenci so lahko izbrali ustvarjalno nalogo, pri kateri so napisali reklamo za nove bombone z nenavadnim okusom, ali poustvarjalno nalogo, pri kateri so reklamo s televizije/iz revije/časopisa preoblikovali v pesem (po vzoru pesnika Borisa A. Novaka).

BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Nina

Opisni komentar:

Nina, veseli me, ko vidim, kako rada rešuješ naloge, ki puščajo domišljiji prosto pot. Čeprav si sprva dvomila, da znaš rešiti vse naloge, si se potem izkazala. Pomembno je, da si vzameš čas za razmislek in rešuješ v svojem tempu. Svetujem ti, da se ne obremenjuješ s tem, ali so vse rešitve »pravilne«, ampak se prepustiš ustvarjanju. Med prebiranjem tvojih izdelkov sem opazila, da poznaš veliko besed in jih ob asociaciji hitro nanizaš. Tvoje ideje so zanimive, ne boj se jih uporabiti!

USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Yoda

Opisni komentar:

Yoda, nekaj tvojih rešitev me je navdušilo, saj so zelo izvirne in duhovite. Izmišljanje novih besed in poimenovanj ti ne povzroča težav! Prav tako si uspešno dopolnil besedilo z manjkajočimi besedami. Poznaš veliko besed in jih znaš ustrezno uporabiti. Prihodnjič se prepričaj, ali si vse naloge rešil tako, kot ti narekujejo navodila. Če so ti le-ta nerazumljiva, pa kar pogumno vprašaj in jih bomo še enkrat obrazložili.

MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Piki

Opisni komentar:

Piki, opažam, da rad rešuješ naloge, pri katerih lahko uporabiš veliko svojih idej. Nekatere rešitve so zares izvirne in duhovite. Poznaš veliko besed, zato ti dopolnjevanje besedila z manjkajočimi besedami ni

povzročalo težav. Svetujem ti, da se naslednjič prepričaš, kaj naloge zahtevajo od tebe, da boš napisal točno tisto. Vprašaj učiteljico ali pa poskusi prebrati kar sam.

Sklop vaj *Moja tretja ustvarjalna delavnica* vsebuje 21 rešitev pri vseh štirih nalogah skupaj.

Tabela 4.3: Analiza treh rešenih sklopov vaj *Moja tretja ustvarjalna delavnica*

		BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Nina</i>	USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Yoda</i>	MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Piki</i>
1.	Št. rešenih odgovorov	• 21	• 21	• 21
2.	Odstotek nesmiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	• 10 %	• 19 %	• 24 %
3.	Odstotek smiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	• 90 %	• 81 %	• 76 %
4.	Odstotek izvirnih odgovorov izmed vseh smiselnih odgovorov	• 42 %	• 35 %	• 38 %
5.	Uporaba manj pogostih besed – besedni zaklad	• 5 – cvetni prah, dišeč, sezut, sončen, škodljiv.	• 4 – neroden, predstavljati, spreten, trmast.	• 3 – električen, potniški, raztegljiv.
6.	Izbira med po- /ustvarjalno nalogo	• Poustvarjalna	• Ustvarjalna	• Poustvarjalna
7.	Trud, motivacija	• Učenki naloge, ki domišljiji puščajo odprto pot, predstavljajo izziv in jih rada rešuje. Preveč časa posveča iskanju »pravilnih« rešitev.	• Učenec ima veliko idej in si rad izmišljuje besede, imena. Pogosto se zaklepeta s sošolci in pozabi na reševanje nalog. Učenca je treba večkrat spodbuditi.	• Učenec naloge rešuje zelo hitro. Ima veliko različnih idej, ki jih sošolcem tudi glasno pove, a jih vselej ne zna uporabiti. Učenec je ponosen na

				svoje izdelke.
8.	Zanimive rešitve	<ul style="list-style-type: none"> • Ladja: <u>potapljaška</u> • Šopek: <u>sončen</u> • S tem praškom perete vse: igrače, <u>krokse</u>... 	<ul style="list-style-type: none"> • Ovca: <u>trmasta</u> • Prašek se imenuje <u>Superstrojer</u>. • Bombon z novim okusom: <u>imenujejo se Bonbonjerol in imajo okus po zlatih lešnikih</u>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ovca: <u>volnena</u> • Prašek se imenuje <u>Coprnik</u>.

VTIS O REŠEVANJU NALOG:

Književno delo, ki smo ga obravnavali pri tretjem sklopu, je pesem *Reklama* Borisa A. Novaka. Učence je presenetilo, da pesnik ni uporabljal ločil in velikih začetnic. S tem smo jim želeli pokazati, kaj je to umetnikova svoboda in da celo pesmi, ki jo imajo v berilu, ni nihče popravljaj – ravno pred popravljanjem njihovih rešitev imajo učenci največji strah. Spodbudili smo jih, da se sprostijo in pustijo domišljiji prosto pot. Tokrat je bilo reševanje že bolj sproščeno, bolj samostojno in z manj obotavljanja. Učenci so se že bolj prepustili vajam in idejam, kar se pozna tudi pri izdelkih. Ti so bolj izvirni, manj je prepisovanja od sošolcev, uporabljajo pa več besed in idej. Po koncu reševanja so bili ponosni na to, kar so sami ustvarili, in le peščica jih je še v dvomih, ali so reševali prav.

4.2.4 Moja četrta ustvarjalna delavnica – Saša Vegri: *Jure kvak kvak*, 1975

Slika 4.5: Naslovnica knjige *Jure kvak kvak*

Jure je deček, ki živi v mestu, v bloku. Ima teto Otilijo, ki ga vedno razvaja in ga naravnost obožuje. Nekega dne mu je teta skuhalo kosilo – zelenjavno juho. Dečku to ni bilo všeč. Med kosilom se je ves čas nalival z vodo. Začel se je spreminjati v žabo: postajal je vse bolj zelen, dobil je okrogel zelen trebušček in tudi oglašal se je kot prava žaba. Teta Otilija se je močno prestrašila. Dejala je, da naj si zaželi, karkoli hoče, le da bo spet postal deček. Jure si je zaželel

jagode s smetano in čofotanje v luži pred blokom. In res, ko mu je Otilija ustregla, je spet postal deček

Jure.

Četrty sklop vaj (*Moja četrta ustvarjalna delavnica*) se nanaša na sodobno pravljico Jure *kvak kvak*, katere avtorica je Saša Vegri. Sklop *Moja četrta ustvarjalna delavnica* sestavlja 5 nalog, s katerimi so učenci bogatili besedišče, si izmišljali izvirne besede in poimenovanja, zapisovali domišljijško zgodbo in se prelevili v glavnega junaka pravljice (postali so pripovedovalci zgodbe).

- Poimenuj samice živali (čmrlj, kenguru, paličnjak ...).
- Poimenuj samce živali (hobotnica, kamela, morska zvezda ...).
- Poimenuj živali glede na oglašanje (čebela, opica, vrabec ...).
- Kuharskemu receptu dodaj naslov in nariši slaščico.
- Naloga izbirnega tipa. Učenci so se odločili za ustvarjalno nalogo: pisanje zgodbe o tem, kako so se spremenili v drugo bitje, predmet, najljubšega junaka itd. Druga možnost pa je bila poustvarjalna naloga, pri kateri so se prelevili v dečka iz obravnavane sodobne pravljice *Jure kvak kvak* ter napisali zgodbo, kot da jo pripoveduje glavni junak.

BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Mistr Bin

Opisni komentar:

Mistr Bin, naloge si rešil zelo uspešno. Očitno je, da si rad izmišljuješ poimenovanja živali, saj pri tem lahko uporabljaš svojo domišljijo. Napisal si kar nekaj izvernih rešitev. Tudi tvoja ustvarjalna zgodba je bila originalna in zanimiva, le nekoliko preveč bojevanja vsebuje. Drugič pazi še na pravilni zapis besed in piši s pisanimi črkami, čeprav ti bo to vzelo nekaj več časa in energije. Kar tako naprej!

USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Pikapolonica 2

Opisni komentar:

Pikapolonica 2, tvoje naloge so uspešno rešene, saj si uporabila nekaj zanimivih idej, predvsem pri poimenovanju živali. Potrudila si se pri risanju slaščice: upoštevala si sestavine ter obliko, vse kar vsebuje kuharski recept. Poleg tega pa si uporabila še veliko barv. Svetujem ti, da prihodnjič vprašaš za

obrazložitev navodil, če si jih nisi zapomnila. Prepričana sem, da boš potem rešila vse naloge. Kar pogumno uporabi svoje ideje in zaupaj lastni domišljiji – nastali bodo zanimivi izdelki.

MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Kral Matjaž

Opisni komentar:

Kral Matjaž, pohvaliti te moram, da si se zares dobro prelevil v Jureta iz pravljice *Jure kvak kvak*. Z navdušenjem sem brala tvojo zgodbo, saj je vsebovala še nekaj dodatnih podatkov, ki jih v knjigi ni. Dodal si tudi občutja dečka, ki se je spremenil v žabo. To je zelo dobro! Nekatere naloge pa so ti delale kar nekaj težav – mislim, da nisi dobro razumel navodil. Drugič vprašaj, kaj pomenijo navodila, in zagotovo boš uspešno rešil naloge, saj imaš veliko idej in rad ustvarjaš. Potrudil si se in zgodbo napisal s pisanimi črkami. Pri pisanju ti ni treba hiteti – tako bo tudi manj napak.

Sklop vaj *Moja četrta ustvarjalna delavnica* vsebuje 20 rešitev pri vseh petih nalogah skupaj.

Tabela 4.4: Analiza treh rešenih sklopov vaj *Moja četrta ustvarjalna delavnica*

		BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Mistr Bin</i>	USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Pikapolonica 2</i>	MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Kral Matjaž</i>
1.	Št. rešenih odgovorov	• 20	• 18	• 20
2.	Odstotek nesmiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	• 20 %	• 22 %	• 80 %
3.	Odstotek smiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	• 80 %	• 78 %	• 20 %
4.	Odstotek izvirnih odgovorov izmed vseh smiselnih odgovorov	• 56 %	• 43 %	• 25 %
5.	Uporaba manj pogostih besed – besedni zaklad	• 1 – dvobojevati se	• /	• /
6.	Izbira med po-/ustvarjalno nalogo	• Ustvarjalna	• Ustvarjalna	• Poustvarjalna

7.	Trud, motivacija	<ul style="list-style-type: none"> • Reševanje nalog pri učencu poteka hitro in tekoče. Ima veliko idej in se hitro vživi v domišljjsko situacijo. Med reševanjem učenec pogosto glasno komentira naloge in možne rešitve. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učenka je motivirana za reševanje tovrstnih nalog, porodi se ji veliko idej, a preveč razmišlja o tem, kaj napisati, da bo to všeč sošolcem in učiteljici. Večkrat svojo idejo opusti in uporabi, kar je napisala soseda. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učenec težko razume prebrano in potrebuje veliko dodatnih navodil, ki pa jih pogosto ne upošteva. Uživa pa v nalogah, kjer lahko uporabi svoje ideje in ki so bolj domišljjske. Rad sestavlja zgodbe.
8.	Zanimive rešitve	<ul style="list-style-type: none"> • Morska zvezda – morski zvezdnik • Paličnjak – palčica • Čebela – bzz bzz bazuka 	<ul style="list-style-type: none"> • Kamela – kameleon • Morska zvezda – morski zvezdolovec • Opica – naživčec 	<ul style="list-style-type: none"> • Stonoga – črv • Kamela – <u>kamelofant</u>

VTIS O REŠEVANJU NALOG:

Naloge, ki so oblikovale četrto ustvarjalno delavnico, so se učencem zdele izjemno zanimive in so jih povsem motivirale. Menili smo, da so učenci v tem času pridobili toliko samozavesti in so se navadili razmišljati bolj divergentno, da jim lahko ponudimo naloge, ki zahtevajo nekoliko več inovativnosti in domišljije. Odziv je bil odličen, prav tako tudi izdelki. Iskanja idej pri sošolcih je občutno manj in se pojavlja le še pri nekaj učencih, večina razreda pa rešuje samostojno in uživa ob ustvarjanju. Ko končajo z reševanjem nalog, ponosno pokažejo svoje izdelke tudi razredničarki, ki je navdušena in odločena, da nekaj izdelkov, ki nastajajo med raziskavo vključi v šolski časopis.

4.2.5 Moja peta ustvarjalna delavnica – Boris A. Novak: Akrostih, 1991

L	Ljubezen	Ljubezen
J	Je	Je tajinstvena zadeva:
U	Uklet	Uklet v njene čudežne oči,
B	Bedim	Bedim med sencami noči
I	In	In sanjam sred svetlobe dneva.
C	Coprniija	Coprniija: nič ne jem in nič ne pijem,
A	A	A kot da nisem trezen!

Slika 4.6: Boris A. Novak: Akrostih

Peti sklop vaj (*Moja peta ustvarjalna delavnica*) se nanaša na pesem v obliki akrostiha, ki jo je pesnik Boris A. Novak posvetil Ljubici. Sklop *Moja peta ustvarjalna delavnica* sestavlja 5 nalog, pri katerih so učenci vadili več vrst fluentnosti (besedno, asociativno, fluentnost idej, izražali so se kot pesniki in pisatelji ter pri tem poskušali biti čim bolj izvirni ter fleksibilni.

- Kratek akrostih: ob vsako začetno črko napiši eno besedo. Besede naj bodo med seboj povezane.
- Napiši, kaj po tvoje pomeni pregovor.
- Nariši ljubezen – tako kot ti misliš, da je videti.
- Napiši: Koga in kaj imaš rad.

- Naloga izbirnega tipa. Na voljo sta bili ustvarjalna in poustvarjalna naloga. Pri ustvarjalni nalogi so učenci napisali ljubezensko pismo komarja muhi. Pri poustvarjalni nalogi so (tako kot Boris A. Novak) napisali akrostih in ga posvetili nekemu, ki jim veliko pomeni: starši, brat, sestra, prijatelj, simpatija, hišni ljubljencek ipd.

BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: France Prešeren

Opisni komentar:

France, tokrat so me tvoje rešitve prijetno presenetile. Vidim, da se ne obremenjuješ več s pravilnimi rešitvami, ampak zaupaš v svoje zamisli in jih tudi smiselno in izvirno uporabiš. Poznaš veliko besed in jih znaš ustrezno vključiti v besedilo. Pohvaliti te moram, ker si se potrudil pri pisanju akrostiha. Nastala je originalna, prikupna pesem, pri ustvarjanju pa si upošteval tudi glavne značilnosti te pesniške oblike. Prihodnjič nekaj več pozornosti nameni še pisanim črkam in pravilnemu zapisu besed.

USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Pikapolonica 1

Opisni komentar:

Pikapolonica 1, dobro si se poistovetila z zaljubljenim komarjem in napisala kratko, a duhovito in originalno ljubezensko pismo. Nisi pozabila na pozdrav na začetku in podpis avtorja pisma na koncu. Veliko truda si vložila v sliko ljubezni – slika pritegne pogled s svojo barvitostjo. Prihodnjič se nekoliko bolj posveti nizanju besed na določeno črko. Naj to ne bodo le imena, ampak dodaj še različne predmete, pojme, rastline in podobno. Prepričana sem, da poznaš mnogo besed, le kakšno minuto časa več si vzemi, da jih prikličeš iz spomina.

MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Lev

Opisni komentar:

Lev, trud, ki si ga vložil v pisanje akrostiha, se je nedvomno izplačal. Napisal si izvirno pesem in upošteval značilnosti akrostiha. Očitno ti je potem zmanjkalo energije za druge naloge, ki si jih rešil bolj površno. Svetujem ti, da si naslednjič vzameš nekaj minut, da se med reševanjem spočiješ in se spet osredotočiš na naloge ter potem rešuješ naprej. Verjamem, da bi nanizal veliko besed, če bi se ti uspelo znova zbrati in posvetiti tudi prvi nalogi.

Sklop vaj *Moja peta ustvarjalna delavnica* vsebuje 16 rešitev pri vseh petih nalogah skupaj.

Tabela 4.5: Analiza treh rešenih sklopov vaj *Moja peta ustvarjalna delavnica*

		BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>France Prešeren</i>	USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Pikapolonica 1</i>	MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Lev</i>
1.	Št. rešenih odgovorov	• 16	• 15	• 11
2.	Odstotek nesmiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	• 6 %	• 7 %	• 18 %
3.	Odstotek smiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	• 94 %	• 93 %	• 82 %
4.	Odstotek izvirnih odgovorov izmed vseh smiselnih odgovorov	• 53 %	• 29 %	• 22 %
5.	Uporaba manj pogostih besed – besedni zaklad	• 3 – električen, enostavno, prekrasen.	• /	• /
6.	Izbira med po- /ustvarjalno nalogo	• Poustvarjalna	• Ustvarjalna	• Poustvarjalna
7.	Trud, motivacija	• Učenca naloge, pri katerih se lahko izkaže kot ustvarjalec, izjemno motivirajo. Rešuje samostojno in večkrat prinese pokazati, kaj je ustvaril. Vse bolj zaupa v lastne ideje in izražanje.	• Učenko je treba večkrat spodbuditi k reševanju. Pogosto reče, da ne zna rešiti, a ko se z njo o nalogi individualno pogovarjamo, našteje veliko idej, ki bi jih lahko uporabila. Občasno moti sošolce pri reševanju z glasnim govorjenjem in hojo po učilnici.	• Učenec se hitro domisli zanimivih in uporabnih rešitev, a jih ne zapiše. Običajno začne pogovor s katerim od sošolcev in potrebuje ponovno spodbudo. Reši naloge, za katere hitro dobi zamisli, drugo pusti nerešeno.
8.	Zanimive rešitve	• Ljubezen je	• Ljubezen je	• Napisal je

		slepa. – <u>Da ne vidiš v koga si.</u> • Kaj imaš rad? <u>Ljubezen!</u> • Izviren akrostih, ki ga je posvetil svoji simpatiji.	slepa. – <u>Da si zaljubljen, a nočeš videti ljubezni.</u> • Ljubezen gre skozi želodec. – <u>Ljubezen je zelo velika in gre lahko v želodec.</u>	izviren akrostih in upošteval prve črke verzov. • Ljubezen gre skozi želodec. – <u>Če si zaljubljen, si lačen pa ne moreš jesti.</u>
--	--	--	--	---

VTIS O REŠEVANJU NALOG:

Poezija na učence deluje odlično, saj že ob začetku prve ure komaj čakajo, da bodo lahko pesnili, iskali rime in tako kot znani pesnik ustvarili svojo nenavadno pesem. V izbrana besedila smo vključili kar nekaj »nenavadne« poezije: likovna pesem, pesem brez ločil, akrostih. Takšne spremembe učence navdušijo in jih spodbudijo k izvirnosti in ustvarjanju nečesa novega. Opazili smo, kakšna je sprememba v odzivanju učencev na naloge, ki jih prej niso bili vajeni. Pri prvih sklopih so bili nesproščeni in v dvomih, da takšne vaje sploh znajo rešiti. Zdaj, na polovici raziskave, se nalog veselijo in nestrpnost čakajo, da preberejo navodila in vidijo, kaj jih čaka. Učenci se manj posvetujejo med sabo in se ne bojijo uporabiti lastnih idej – čeprav ima sošolec napisano nekaj drugega. Trije učenci se še vedno ne počutijo sproščeno in se preveč obremenjujejo z izbiro rešitev oz. jih takšne vaje ne pritegnejo, ne marajo pisanja ... Razredničarka je našim opažanjem pritrdila in dodala, da teh učencev književnost in dejavnosti, povezane s književnostjo, ne zanimajo toliko in so bolj nagnjeni k drugim predmetom in aktivnostim, ki se navezujejo nanje. Sicer pa so bili izdelki, ki so nastali pri tem sklopu vaj, zelo duhoviti, izvirni, nenavadni in zanimivi za branje.

4.2.6 Moja šesta ustvarjalna delavnica – Zdenek Florian: Tobija

Gre za lutkovno igro, v kateri nastopajo živali. Tobija je jazbečar, ki ni zadovoljen s svojim videzom. Nesrečen je, ker se mu vsi posmehujejo. Zato se odloči, da bo šel v živalski vrt druge živali vprašat, kakšen bi moral biti, da bi ga drugi sprejeli. Slon, žirafa, povodni konj, zajec in tiger mu dajo vsak svoj nasvet. Ko Tobija dobro premisli, ugotovi, da bi bil še bolj smešen, če bi se spremenil tako, kot so mu svetovale živali. Odloči se, da bo ostal prav takšen, kot je sedaj.

Šesti sklop vaj (*Moja šesta ustvarjalna delavnica*) se nanaša na lutkovno igro *Tobija*. Sklop *Moja šesta ustvarjalna delavnica* sestavlja 5 nalog, s katerimi so učenci urili besedno fluentnost, logično mišljenje, asociativno fluentnost, fluentnost izražanja in izvirnost.

- Napiši žensko obliko poklica (klovn, mehanik, pilot ...).
- Napiši moško obliko poklica (medicinska sestra, nuna, stevardesa ...).
- Stopnjevanje velikosti – *Kaj postane, ko odraste?*
- Napiši besede, ki se začnejo na T in končajo na A. Napiši živali, ki se začnejo s črko P.
- Naloga izbirnega tipa. Na voljo sta bili ustvarjalna in poustvarjalna naloga. Pri ustvarjalni nalogi so učenci napisali spis o tem, kaj njim osebno pomeni beseda *drugačnost*. Poustvarjalna naloga pa je bilo nadaljevanje zgodbe o jazbečarju Tobiji, če bi se preobrazil tako, kot so mu svetovale živali v živalskem vrtu.

BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Kobila

Opisni komentar:

Kobila, pri reševanju si se izkazala, saj si izvirno in zelo logično stopnjevala velikosti predmetov/rastlin/živali ... Ko sem prebirala tvoje rešitve, sem opazila, da si dobro premislila in izbrala najboljše od zamisli. Poleg tega si napisala pravilno zgrajeno zgodbo – pazila si na večdelno zgradbo (uvod, jedro, zaključek), dodala si zaplet in na koncu razplet dogodkov. V prihodnje poskušaj navodila nalog prebrati bolj pozorno. Veseli me, da pišeš s pisanimi črkami, paziš na čitljivost pisave in tudi popraviš napake za sabo. Le tako naprej!

USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Srf bejba

Opisni komentar:

Srf bejba, kot vedno, si tudi tokrat nanizala mnogo besed, idej in asociacij. Veseli me, da si jih tako domiselno, ustvarjalno in primerno uporabila. Nekoliko pazi na to, da pri pisanju upoštevaš navodila, čeprav imaš v mislih že sestavljeno zgodbo. Preden jo napišeš, preveri, ali gre za pravo vsebino – nekatere zamisli so bolj uporabne in jih lažje vključiš v zgodbo, druge pa lahko uporabiš naslednjič.

MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Želva

Opisni komentar:

Želva, opažam, da rada rešuješ naloge, pri katerih ustvarjaš kot pisateljica ali pesnica, saj lahko pri tem uporabiš veliko idej. Svetujem ti, da zaupaš svojim zamislim, ker boš potem še bolj ponosna na svoje izdelke. Nadaljevanje zgodbe o jazbečarju Tobiji je izvirno in zanimivo; upoštevala pa si tudi zgradbo (uvod, jedro in zaključek). Prihodnjič še enkrat preberi svoje rešitve, preden oddaš naloge, in poskusi najti kakšno napako ter jo popravi. Pozorna bodi na velike začetnice (imena oseb, živali) in končna ločila.

Sklop vaj *Moja šesta ustvarjalna delavnica* vsebuje 19 rešitev pri vseh petih nalogah skupaj.

Tabela 4.6: Analiza treh rešenih sklopov vaj *Moja šesta ustvarjalna delavnica*

		BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Kobila</i>	USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Srf bejba</i>	MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Želva</i>
1.	Št. rešenih odgovorov	• 19	• 19	• 19
2.	Odstotek nesmiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	• 5 %	• 11 %	• 21 %
3.	Odstotek smiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	• 95 %	• 89 %	• 79 %
4.	Odstotek izvirnih odgovorov izmed vseh smiselnih odgovorov	• 44 %	• 24 %	• 20 %
5.	Uporaba manj pogostih besed –	• 6 – klovnesa, paglavec,	• 5 – izprati (se), medicinski	• 1 – paličnjak

	besedni zaklad	sadika, sodra, tajga, tašča.	tehnika, obstajati, plenilec, skleniti.	
6.	Izbira med po- /ustvarjalno nalogo	<ul style="list-style-type: none"> • Poustvarjalna 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustvarjalna 	<ul style="list-style-type: none"> • Poustvarjalna
7.	Trud, motivacija	<ul style="list-style-type: none"> • Učenka je motivirana za ustvarjanje. Rešuje samostojno in hitro. Učenka ima veliko idej, ki jih smiselno uporabi. Izraža se spretno – pozna veliko besed, oblikuje smiselne in zanimive povedi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Naloge učenka rešuje samostojno in tekoče. Ima mnogo idej, rada uporablja domišljijo in se dobro izraža. Pogosto med reševanjem moti sošolce, ker glasno komentira svoje rešitve in rešitve drugih. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učenka spretno in izvirno preoblikuje svoje zamisli, vendar pogosto zapiše kaj, kar sliši od sošolcev in nekatere svoje ideje opusti.
8.	Zanimive rešitve	<ul style="list-style-type: none"> • Nuna – <u>gospod</u> • Ko trobentica odraste, postane <u>trobilo</u>. • Ko snežinka odraste, postane <u>snežak</u>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nuna – <u>nuno</u> • Ko hiša odraste, postane <u>stolpnica</u>. • Ko dežna kaplja odraste, postane <u>toča</u>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stevardesa – <u>pilot</u> • Šivilja – <u>šivalko</u> • Ko riba odraste, postane <u>velikanka</u>.

VTIS O REŠEVANJU NALOG:

Šesti sklop vaj se je navezoval na dramsko besedilo *Tobija*. Učenci so z zanimanjem prebrali, kakšne vaje jih čakajo, in jih tako tudi reševali. Opažamo, da jim nizanje in celo izmišljanje besed večinoma ne predstavlja več težav. Le nekaj učencem takšne vaje niso blizu in jim odprto mišljenje ter ustvarjanje z uporabo lastnih idej povzroča težave. Šesti sklop vaj je vseboval še zahtevnejši nalogi. Zanju smo se odločili, ker smo menili, da so učenci pripravljeni še na nove izzive. Vključili smo nalogo, pri kateri so učenci stopnjevali velikosti (npr. opeka – grad, list – knjiga, jablana – sadovnjak). Potrebovali so obširnejšo razlago, samo reševanje pa jim je šlo dobro od rok. Napisali so nenavadne in med seboj zelo različne rešitve. Pri izbirni nalogi so imeli na voljo pisanje spisa na temo drugačnosti, kar ni tako lahka naloga (potrebno je namreč poznavanje in razumevanje pojma, nizanje primerjav, vključevanje lastnega mnenja itd.).

Polovica učencev, kar je več od naših pričakovanj, se je odločila za to dejavnost, izdelki pa so si izjemno različni, tudi zelo uspešni in izvirni. Napredek pri učencih v šestih tednih je očiten.

4.2.7 Moja sedma ustvarjalna delavnica – Kajetan Kovič: Zlata ladja, 1969

Slika 4.7: Naslovnica pesniške zbirke Zlata ladja

ZLATA LADJA

Zlata ladja k nam prihaja,
iz neznanega je kraja.
Kakor v sanjah mimo pluje,
koga vozi, kam potuje?

Sedimo na zlato barko.
Z njo potuje medvedek Marko,
z njo se vozi mala Nina
in veselih punčk družina,

z njo se pelje bratec Jurij
in čarovnik Čirimuri,
zadaj pa sedi veliki

in učeni maček Miki.

Tja v deželo Čirečare,
kjer so vse stvari na pare,
tja v deželo Ringarajo,
kjer se maškare igrajo,

tja v deželo Čarovnijo,
kjer se čudeži godijo,
skoz viharje in vetrove
zlata ladja varno plove.

Sedmi sklop vaj (*Moja sedma ustvarjalna delavnica*) se nanaša na pesem *Zlata ladja* pesnika Kajetana Koviča. Sklop *Moja sedma ustvarjalna delavnica* sestavljajo 4 naloge, s katerimi so se učenci urili v fluentnosti idej, asociativni fluentnosti, fluentnosti izražanja, fleksibilnosti in originalnosti.

- K sliki napiši tri naslove.
- Sopomenke.
- Napiši definicijo: *Kaj je to? Kdo je to? Kje je to?*
- Naloga izbirnega tipa. Učenci so se odločili za ustvarjalno ali za poustvarjalno nalogo. Kdor se je odločil za poustvarjalno nalogo, je pesem *Zlata ladja* preoblikoval v zgodbo, kdor pa je izbral ustvarjalno nalogo, je pisal dnevnik vesoljčka Tibija, ki se je znašel na planetu Zemlja.

BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Kral Matjaž

Opisni komentar:

Kral Matjaž, tokrat si pustil domišljiji prosto pot, v svoje ideje pa si zaupal in jih tudi uporabil. Opažam, da se vedno zelo potruдиш in vedno bolj napreduješ. Rezultat so smiselno, izvirno in duhovito rešene naloge. Pesem si dobro preoblikoval v zgodbo. Upošteval si vsebino pesmi *Zlata ladja*, dodal pa si še nekaj podrobnosti in natančneje opisal potovanje. Vidim, da te pesmi zanimajo in da nimaš težav pri zaznavanju rime. Kako hitro si jih našel v pesmi! Naslednjič poskusi nekaj pozornosti posvetiti še napakam, ki se pojavijo medtem ko pišeš. Najbolje bo, da do konca napišeš zgodbo, jo počasi še enkrat prebereš in odkriješ kakšno napako ter jo popraviš.

USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Mistr Bin

Opisni komentar:

Mistr Bin, tvoje zamisli so vedno duhovite in originalne. Domišljjsko ustvarjanje te veseli, kar lahko opazi vsakdo, ki bere tvoje izdelke. V pisanje vesoljčkovega dnevnika si vključil kar nekaj idej, a mislim, da bi jih lahko nekoliko bolj razvil in dodal še kakšno zanimivo podrobnost. Pri pisanju preveč hitiš, zato se v tvoje izdelke prikrade kar nekaj napak. Naslednjič na koncu še enkrat preberi svoj izdelek (odgovore, zgodbe, pesmi) in če odkriješ napako, jo kar sam popravi. Spomni se vaj, ki smo jih delali, ko smo obravnavali zapis črk *t* in *d* na koncu besede (sprehot ali sprehod, pohot ali pohod).

MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Kobra

Opisni komentar:

Kobra, tokrat si spet rešil vse naloge, čeprav si med reševanjem mislil, da je pretežko. Uspešno si napisal sopomenke in nekatere odgovore na vprašanja. Opazila sem, da imaš zanimive ideje, zato jih kar pogumno uporabi. Nekatera vprašanja si prebral nekoliko površno, zato vsi odgovori ne ustrezajo povsem. Naslednjič navodila, ki jih ne razumeš, še enkrat počasi preberi oz. me pokliči, da jih prebereva in razloživa skupaj. Pri pisanju s pisanimi črkami si se zares potrudil: pazil si na čitljivost in pravilen zapis besed!

Sklop vaj *Moja sedma ustvarjalna delavnica* vsebuje 20 rešitev pri vseh petih nalogah skupaj.

Tabela 4.7: Analiza treh rešenih sklopov vaj *Moja sedma ustvarjalna delavnica*

		BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Kral Matjaž</i>	USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Mistr Bin</i>	MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Kobra</i>
1.	Št. rešenih odgovorov	• 20	• 20	• 20
2.	Odstotek nesmiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	• 5 %	• 0 %	• 20 %
3.	Odstotek smiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	• 95 %	• 100 %	• 80 %
4.	Odstotek izvirnih odgovorov izmed vseh smiselnih odgovorov	• 42 %	• 25 %	• 19 %
5.	Uporaba manj pogostih besed – besedni zaklad	• 1 - odjadрати	• /	• /
6.	Izbira med po-/ustvarjalno nalogo	• Poustvarjalna	• Ustvarjalna	• Poustvarjalna
7.	Trud, motivacija	• Čeprav učenec bere počasi in prebranega pogosto ne razume, se pri	• Učenec ima veliko raznolikih zamisli, na podlagi katerih rad ustvarja – še	• Učenec svoje ideje dolgo premleva in se mu nobena ne zdi ustrezna.

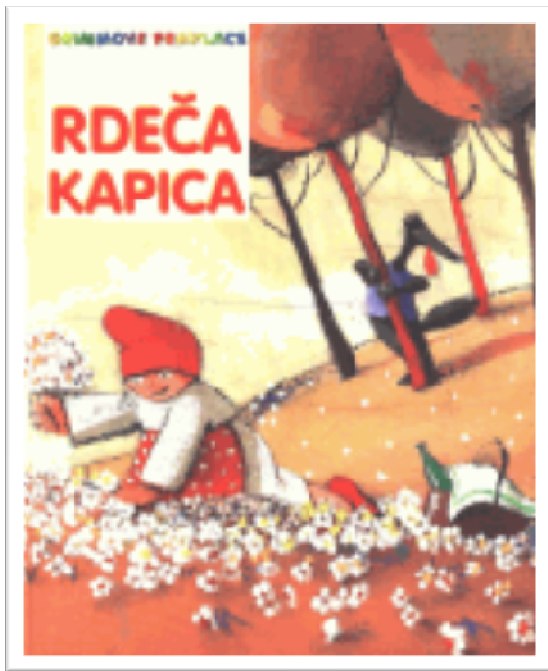
		reševanju vaj vedno potrudi. Če potrebuje dodatna navodila, zanje tudi prosi. Učenec rad ustvarja zgodbe in pesmi, v katere vključi lastne ideje.	posebej, če je pri nalogah treba vključiti domišljijo. Večkrat svoje ideje pove na glas.	Če se mu takoj ne utrne rešitev naloge, napiše nekaj – toliko, da črta ni prazna. Potrebuje veliko motiviranja.
8.	Zanimive rešitve	<ul style="list-style-type: none"> • Zdravnik = <u>pomagač</u> • Kje spi sonce? <u>Sonce spi v vodi po 12 ur na dan.</u> • Kaj je to mavrica? <u>Mavrica je barva v vesolju.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdravnik = <u>reševalec</u> • Kaj je severni tečaj? <u>To je Božičkov dom.</u> • Kdo je učenjak? <u>To je otrok.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • Zemlja = <u>pesek</u> • Kje spi sonce? <u>Sonce spi za Dobrčo.</u>

VTIS O REŠEVANJU NALOG:

V sedmi sklop vaj smo vključili raznolike naloge in učenci so bili spet motivirani za sodelovanje. Načina dela in nalog so bili že povsem navajeni. Bili so sproščeni, pripravljeni na ustvarjanje lastnih izdelkov, odprto razmišljanje, uporabo domišljije in lastnih idej. Svojim idejam so zaupali, na izdelke pa so bili ponosni in se niso obremenjevali s tem, ali so napisali prav ali narobe. Čudežne dežele, nenavadna bitja, vesolje ter svet igrač in otrok so jim blizu, zato so bili navdušeni tudi nad dejavnostmi. Ustvarili so množico raznolikih izdelkov. Opažamo, da postajajo vse bolj spretni pisci: uporabljajo različne besede, izbirajo zanimive junake, vključujejo dialoge, dodajajo podrobnosti, zaplete in razplete. Tudi učenci, ki jim takšen pouk in sama književnost nista tako blizu, vaje rešujejo sproščeno in pogosto napišejo originalne rešitve.

4.2.8 Moja osma ustvarjalna delavnica – J. in W. Grimm: Rdeča kapica

Rdeča kapica se odpravi na obisk k babici. Pot jo vodi skozi gozd, zato jo mama opozori na nevarnosti. Deklica materinim napotkom ne nameni pretirane pozornosti. V gozdu jo sreča volk.

Slika 4.8: Naslovnica knjige Rdeča kapica

Od Rdeče kapice izve, da je namenjena k bolni babici. Požrešen volk pretenta deklico, da se še nekaj časa zadrži v gozdu, sam pa se napoti k babici in jo požre. Obleče se v babico in pričaka deklico. Ko Rdeča kapica vidi babico, ki leži v postelji, se ji zdi nekoliko drugačna. Zlobni volk je požrl tudi nič hudega slutečo Rdečo kapico. Na srečo je pravočasno prišel lovec, rešil obe žrtvi iz volkovega trebuha, zver pa je mrtva padla na tla.

Osmi, zadnji sklop vaj (*Moja osma ustvarjalna delavnica*), se nanaša na pravljico bratov Grimm, Rdečo kapico. Sklop je sestavljen iz 4 nalog, s katerimi učenci vadijo asociativno fluentnost, fleksibilnost, izvornost in fluentnost izražanja.

- Napiši, kaj pomenijo povedi – *dobesedni in preneseni pomen*.
- Nadpomenke.
- Nariši, kako si predstavljaš zapisano poved – *dobesedni in preneseni pomen*.
- Naloga izbirnega tipa. Učenci so izbirali med ustvarjalno in poustvarjalno nalogo. Ustvarjalna naloga je bilo pisanje pravljice s spremenjenim elementom, poustvarjalna naloga pa pisanje horoskopa za dve osebi iz obravnavane pravljice *Rdeča kapica*.

BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Želva

Opisni komentar:

Želva, uspešno si pojasnila povedi (dobesedni in preneseni pomen) – tako v sliki kot v besedi. Pri slikanju si uporabila barve in poskusila sliko čim bolj približati vsebini povedi. Pravilno si napisala prav vse

nadpomenke in tako pokazala, da poznaš veliko besed, ki jih znaš smiselno uporabiti v povedih in tudi glede na razmerje (podpomenke, nadpomenke). Vsebina tvoje pravlјice je zanimiva, dogodki si pravilno sledijo in ima tridelno zgradbo (uvod, jedro in zaključek). Prihodnjič nekaj pozornosti posveti še ločilom. Tokrat se je kar nekaj povedi držalo skupaj, na ločila in začetnice pa si pozabila.

USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Metuljčica 1

Opisni komentar:

Metuljčica 1, zelo si se potrudila, da si naslikala vsebino povedi (dobesedni in preneseni pomen). Sliki sta dovolj veliki, barviti in je dobro vidno, kaj predstavljata. Nadpomenke ti ne povzročajo težav. Tudi tokrat si pokazala, kako obsežen je tvoj besedni zaklad in da veš, v kakšnem odnosu so besede med sabo (podpomenke, nadpomenke). Izjemno zanimiva in originalna je vsebina tvoje pravlјice. Upoštevala si tridelno zgradbo, dodala zaplet in razplet, moralni nauk, konec pa je srečen. V bodoče bodi pozorna še na pravopis – tokrat si nekatere besede napisala kar »po domače«, v narečju.

MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE

Umetniško ime učenca/ke: Pikapolonica 1

Opisni komentar:

Pikapolonica 1, vaje si začela reševati zelo motivirano, a se je tvoja pozornost kmalu preusmerila na stvari, ki niso sodile v to šolsko uro. Prihodnjič že med odmorom ošili barvice in se pogovori s sošolci. Veseli me, da si pisala s pisanimi črkami in pri tem pazila na čitljivost ter pravopis. Potrudila si se pri slikanju vsebine povedi (dobesedni in preneseni pomen) – nastali sta zares barviti in »zgovorni« sliki. Tudi pri nadpomenkah si bila uspešna; rešila si skoraj vse primere, in to pravilno. Prepričana sem, da bi, če bi še nekoliko bolj razmislila, rešila vse naloge. Idej ti namreč ne manjka!

Sklop vaj *Moja osma ustvarjalna delavnica* vsebuje 12 rešitev pri vseh petih nalogah skupaj.

Tabela 4.8: Analiza treh rešenih sklopov vaj *Moja osma ustvarjalna delavnica*

		BOLJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Želva</i>	USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Metuljčica 1</i>	MANJ USPEŠNO REŠENE NALOGE <i>Pikapolonica 1</i>
1.	Št. rešenih odgovorov	• 12	• 12	• 9
2.	Odstotek nesmiselnih	• 0 %	• 0 %	• 22 %

	odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov			
3.	Odstotek smiselnih odgovorov izmed vseh rešenih odgovorov	<ul style="list-style-type: none"> • 100 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 100 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 78 %
4.	Odstotek izvirnih odgovorov izmed vseh smiselnih odgovorov	<ul style="list-style-type: none"> • 42 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 25 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 14 %
5.	Uporaba manj pogostih besed – besedni zaklad	<ul style="list-style-type: none"> • 2 – nameravati, pretentati 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 – ravnati 	<ul style="list-style-type: none"> • /
6.	Izbira med po-/ustvarjalno nalogo	<ul style="list-style-type: none"> • Ustvarjalna 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustvarjalna 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustvarjalna
7.	Trud, motivacija	<ul style="list-style-type: none"> • Učenka naloge rešuje zavzeto in se jim zelo posveti. Ima veliko idej, v katere vse bolj zaupa. Še vedno se občasno s sošolko posvetuje, ali so njene zamisli ustrezne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učenka rada rešuje naloge, ves čas je motivirana in si želi iz lastnih zamisli ustvariti čim več zgodb/pesmi. Naloge rešuje samostojno. 	<ul style="list-style-type: none"> • Učenka kljub spodbudam in pomoči nalogam ne posveča veliko pozornosti in truda. Običajno reče, da ne ve, kako rešiti, in pusti prazno. V tem času hodi po učilnici, šili barvice, glasno govori.
8.	Zanimive rešitve	<ul style="list-style-type: none"> • Bila sta v rožicah. – <u>Vrgla sta se v rože.</u> • Volk je imel nekaj za bregom. – <u>Volk je nekaj nameraval.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • Rdeča kapica je rojena pod srečno zvezdo. – <u>Rojena je, da bo vesela.</u> • Zgodba z naslovom Rdeča kapica in mobilni telefon. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bila sta v rožicah. – <u>Da sta bila zaljubljena.</u> • Vizualizacija prenesenega pomena.

VTIS O REŠEVANJU NALOG:

Učenci so vedeli, da je osmi sklop vaj obenem tudi naš zadnji skupni dan. Novih vaj so se veselili, a jih je žalostilo, da so zadnje. Menimo, da bo učiteljica učno uro in obravnavo

književnih del večkrat zasnovala tako, da bo več pozornosti namenjene tudi inovativnosti in spodbujanju divergentnega mišljenja. Reševanje vaj je potekalo povsem tekoče, saj so se učenci navadili na novo obliko nalog. Reševali so hitreje, saj so postali bolj spretni in tudi iznajdljivi pri izbiri besed, oblikovanju povedi in pisanju besedil. Veliko manj časa so porabili za to, da so prepričali sami sebe, da je njihova ideja dobra, da so zmožni ustvariti originalen in duhovit izdelek ter da ga bodo sošolci in učiteljica dobro sprejeli.

4.3 Izbira med ustvarjalno in poustvarjalno nalogo

Zadnja naloga vsakega sklopa vaj je bila izbirnega tipa. Učenci so se lahko sami odločili za reševanje ali ustvarjalne ali poustvarjalne naloge.

- *Moja prva ustvarjalna delavnica (Moj dežnik je lahko balon)*
 - Poustvarjalna naloga: Napiši intervju z glavno književno osebo, deklico Jelko. Jelki vprašanja postavlja novinar Lovro. Zanima ga vse o njenem poletu z dežnikom.
 - Ustvarjalna naloga: Napiši nadaljevanje zgodbe iz 5. naloge ali zgodbo z naslovom Moja čudežna preproga oz. Potovanje v deželo Smeharijo.

- *Moja druga ustvarjalna delavnica (Pesem – križišče)*
 - Poustvarjalna naloga: Pesem o soncu prepisi v obliko likovne pesmi.
 - Ustvarjalna naloga: Napiši vsaj 5 povedi o svojem hobiju. Napiši v obliki likovne zgodbe.

- *Moja tretja ustvarjalna delavnica (Reklama)*
 - Poustvarjalna naloga: Svojo najljubšo reklamo s televizije ali iz časopisa napiši v obliki pesmi – tako kot pesnik Boris A. Novak.
 - Ustvarjalna naloga: Napiši reklamo za bombone s popolnoma novim, nenavadnim okusom. Bombone tudi poimenuj.

- *Moja četrta ustvarjalna delavnica (Jure kvak kvak)*

- Poustvarjalna naloga: Napiši pravljico Jure kvak kvak, ki jo pripoveduje deček Jure.
- Ustvarjalna naloga: Napiši zgodbo z naslovom »Spremenil sem se v ...«.

- *Moja peta ustvarjalna delavnica (Akrostih)*
 - Poustvarjalna naloga: napiši pesem, akrostih, in jo posveti nekomu, ki ga imaš rad.
 - Ustvarjalna naloga: Napiši izvirno in duhovito ljubezensko pismo, ki ga je komar poslal svoji simpatiji muhi.

- *Moja šesta ustvarjalna delavnica (Tobija)*
 - Poustvarjalna naloga: Napiši nadaljevanje zgodbe. Kaj bi se zgodilo, če bi se jazbečar Tobija spremenil tako, kot so mu svetovale živali v živalskem vrtu?
 - Ustvarjalna naloga: Dobro pomisli, kaj tebi pomeni beseda *drugačnost* in o tem napiši kratek spis/zgodbo.

- *Moja sedma ustvarjalna delavnica (Zlata ladja)*
 - Poustvarjalna naloga: Pesem *Zlata ladja* preoblikuj v zgodbo.
 - Ustvarjalna naloga: Napiši dnevnik, ki ga piše vesoljček Tibi, ki je z raketo poletel iz dežele Tibitanije in pristal na planetu Zemlja.

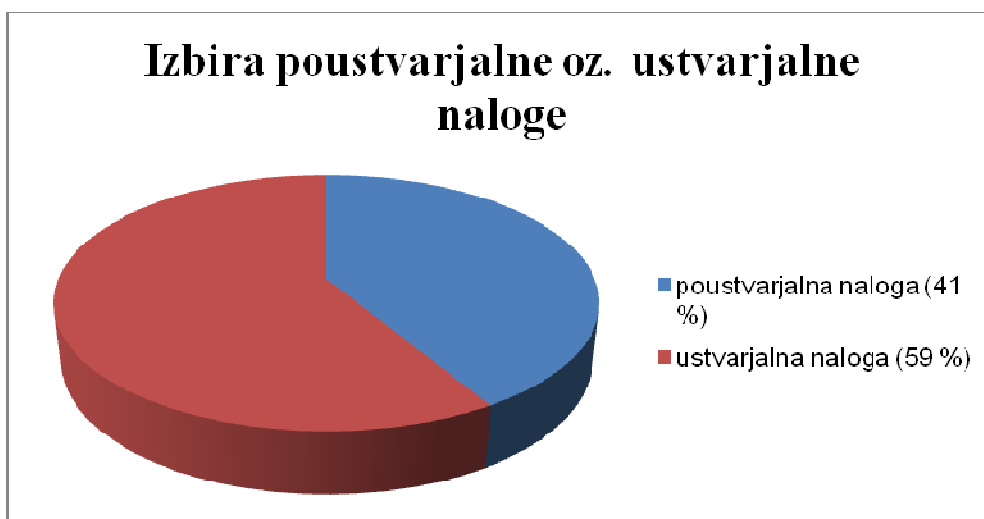
- *Moja osma ustvarjalna delavnica (Rdeča kapica)*
 - Poustvarjalna naloga: Napiši horoskop za Rdečo kapico in lovca. Upoštevaj, kaj se je z njima dogajalo v pravljici.
 - Ustvarjalna naloga: Napiši kratko pravljico z naslovom Rdeča kapica in mobilni telefon.

REZULTATI IN INTERPRETACIJA

Tabela 4.9: Odločitve učencev za poustvarjalno oz. ustvarjalno nalogo pri posameznem sklopu vaj

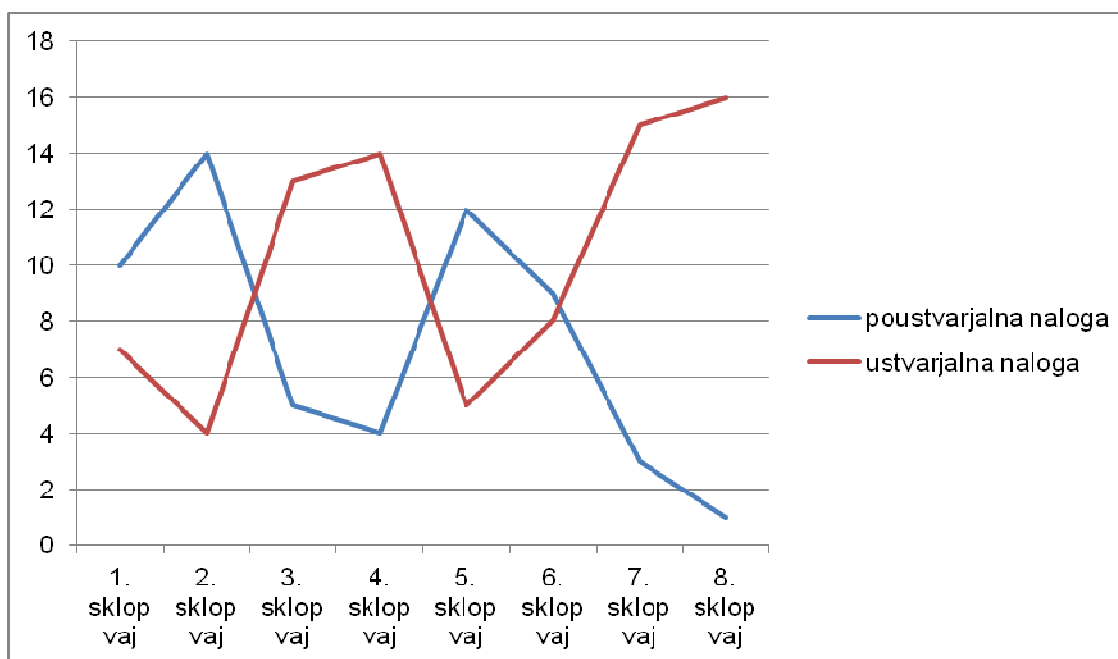
Sklop		Izbira poustvarjalne naloga	Izbira ustvarjalne naloge	Število učencev, ki so sklop reševali
1	Moja prva ustvarjalna delavnica: <i>Moj dežnik je lahko balon</i>	10	7	17
2	Moja druga ustvarjalna delavnica: <i>Pesem – križišče</i>	14	4	18
3	Moja tretja ustvarjalna delavnica: <i>Reklama</i>	5	13	18
4	Moja četrta ustvarjalna delavnica: <i>Jure kvak kvak</i>	4	14	18
5	Moja peta ustvarjalna delavnica: <i>Akrostih</i>	12	5	17
6	Moja šesta ustvarjalna delavnica: <i>Tobija</i>	9	8	17
7	Moja sedma ustvarjalna delavnica: <i>Zlata ladja</i>	3	15	18
8	Moja osma ustvarjalna delavnica: <i>Rdeča kapica</i>	1	16	17
SKUPAJ:		58 izbir	82 izbir	

Graf 4.1: Izbira poustvarjalne oz. ustvarjalne naloge med celotno raziskavo

Pri izbirnih nalogah vseh osmih sklopov vaj so se vsi učenci, ki so sodelovali v raziskavi, odločali 140-krat. Od tega so se v 58 primerih (tj. 41 %) odločili za reševanje poustvarjalne naloge, v 82 primerih (tj. 59 %) pa so izbrali ustvarjalno nalogo.

Graf 4.2: Izbiranje učencev med poustvarjalno in ustvarjalno nalogo

Iz grafa je razvidno, da so se učenci na začetku dvomesečne raziskave pogosteje odločali za reševanje poustvarjalne naloge, proti koncu pa so bili bolj zainteresirani za ustvarjalne naloge.

Odločali so se glede na samo nalogo (ali jim je bila bolj všeč ustvarjalna ali poustvarjalna dejavnost), obravnavano besedilo (so ga razumeli, jih je pritegnilo, imajo raje poezijo ali prozo), mnenje sošolcev (»Reševal bom tisto, kar rešuje sosed.«).

Izmed ustvarjalnih dejavnostih so jih najbolj navdušile: pisanje zgodbe z naslovom Rdeča kapica in mobilni telefon, pisanje dnevnika vesoljčka Tibija in pisanje domišljajske zgodbe z naslovom »Spremenil sem se v ...«. Učenci torej radi pišejo zgodbe, ki so domišljajske, pustolovke, vesoljske in v katerih lahko nastopijo tudi sami – kot navadni otroci ali pa kot junaki z nadnaravnimi močmi, z nenavadnimi prijatelji, z nevsakdanjimi dogodivščinami, ki se drugim otrokom ne zgodijo.

Izmed poustvarjalnih nalog so jih najbolj pritegnile: pisanje likovne pesmi, pisanje pesmi – akrostiha, posvečenega nekomu, ki jim veliko pomeni, in pisanje intervjuja z glavno junakinjo pravljice *Moj dežnik je lahko balon*. Učenci so najraje poustvarjali pesmi, ki niso povsem običajne in s katerimi so se večinoma seznanili prvič (likovna pesem, akrostih) ter napisali intervju in se vživeli v vlogo novinarjev. Pri likovni pesmi jih je najbolj prevzelo dejstvo, da je pesem mogoče zapisati v različnih oblikah, ne le v obliki kitic vodoravno na črte v zvezku. To jim je dalo občutek svobode in so z veseljem poskusili nekaj novega. Akrostih se jim je zdel zanimiv, ker gre za pesem, ki jo avtor posveti točno določeni osebi, ki mu veliko pomeni in je zanj nekaj posebnega. Poleg tega je možno prebrati ime osebe – prva črka vsakega verza. Učenci so bili izjemno motivirani za pisanje akrostihov. Posvečali so jih svojim simpatijam, staršem, hišnim ljubljencem in prijateljem. Učiteljica je povedala, da so akrostihe pisali celo še nekaj dni po reševanju vaj v šoli, in sicer med vožnjo z avtobusom, ko so se peljali na šolski izlet v Arboretum.

4.4 Besedni zaklad učencev

V okviru raziskave smo želeli ugotoviti tudi, ali imajo učenci razvit besedni zaklad. Zanimalo nas je, ali pri pisanju izbirajo le besede, ki jih uporabljajo vsakodnevno, ali posegajo tudi po besedah, ki se v vsakdanji komunikaciji ne pojavljajo pogosto in so za učence te starosti nekoliko težje (z vidika zapisa besede in razumevanja pomena besede). Pomembno je bilo tudi to, da so

težjo in redkeje slišano besedo uporabili v pravem kontekstu in s tem dokazali, da razumejo pomen besede.

Tabela 4.10: Besedni zaklad učencev-raba manj pogostih besed

	Umetniško ime učenca/ke	Besedni zaklad (število zahtevnejših besed)	Pogosta raba težjih besed (v 5 sklopih vaj ali več)
1	Delfin	14	✓
2	France Prešeren	12	✓
3	Jagoda	10	✗
4	Kick Batavski	22	✓
5	Kobila	20	✓
6	Kobra	6	✗
7	Kral Matjaž	9	✗
8	Lev	14	✓
9	Metuljčica 1	31	✓
10	Metuljčica 2	20	✓
11	Mistr Bin	7	✗
12	Nina	14	✓
13	Pikaplonica 1	6	✗
14	Pikaplonica 2	10	✗
15	Piki	19	✓
16	Srf bejba	23	✓
17	Yoda	16	✓
18	Želva	11	✓

Tabela prikazuje, koliko manj pogostih in zahtevnejših besed je vsak učenec zapisal v vseh sklopih vaj, ki jih je reševal. Večina učencev (14) je uporabila več kot 10 zahtevnejših besed. Opazili smo, da učenci, pri katerih se zahtevnejše besede pojavljajo pogosteje, kažejo več zanimanja za književnost, večkrat prinašajo v šolo knjige, ki so jih prebrali in jih želijo pokazati učiteljici in sošolcem, berejo in se izražajo (ustno in pisno) bolj tekoče, razumejo tisto, kar

berejo. Izdelki učencev, ki imajo bolj razširjen besedni zaklad so bolj duhoviti, izvirni in zanimivi, saj se besede v besedilu ne ponavljajo, uporabljajo pa tudi določene besedne zveze in prenesene pomene. Opažanja je potrdila tudi učiteljica v tem razredu. Manj zahtevnejših besed uporabljajo učenci, ki berejo manj in še ne tekoče. Tudi njihovi izdelki so izvirni, vendar pa so zaradi ponavljanja istih besed manj zanimivi. Pri učencih, katerih besedni zaklad je šibek, se pojavi tudi težava, da vedo, kaj želijo zapisati, a ne najdejo ustreznih besed. Vse to lahko spoznamo iz izdelkov učencev, ugotovitve pa je potrdila tudi njihova učiteljica, ki jih pozna dlje in ve, koliko berejo, kakšne spise pišejo, kakšne besede uporabljajo pri pogovarjanju, kakšne so njihove sposobnosti ipd.

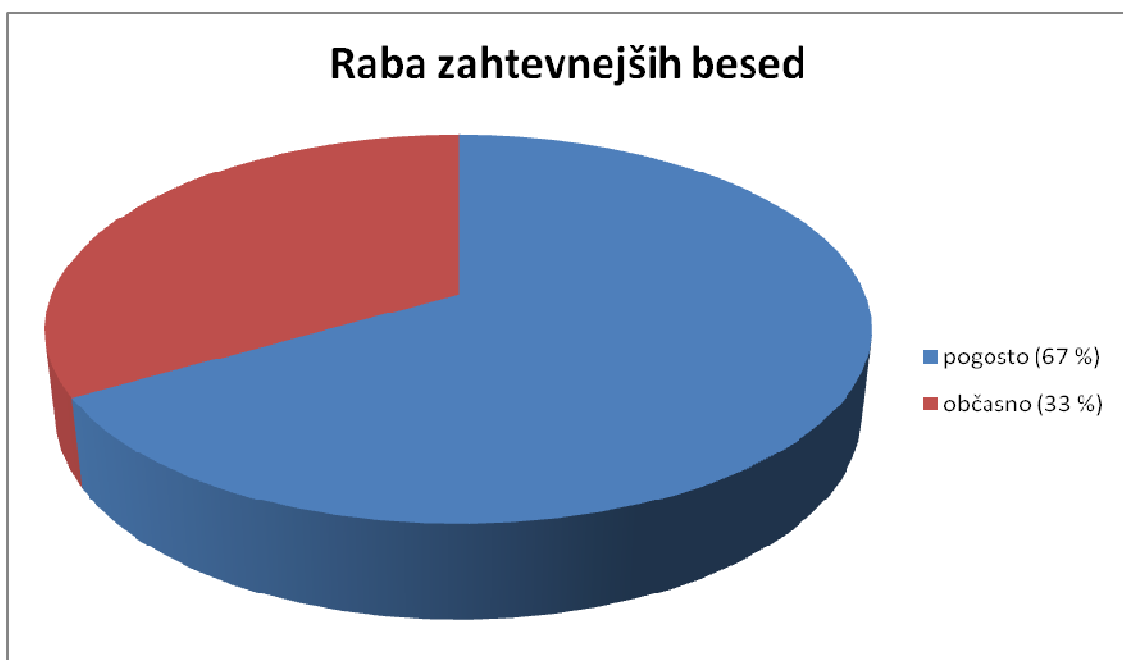
Graf 4.3: Besedni zaklad učencev

Določili smo, da imajo učenci, ki so v osmih sklopih vaj uporabili najmanj 16 zahtevnejših in v vsakdanji rabi manj pogostih besed, bogat besedni zaklad. 16 besed zato, ker smo zastavili, da učenec zapiše in smiselno uporabi v povprečju 2 težji besedi pri vsakem sklopu vaj. Rezultati so pokazali, da je učencev, ki imajo bogat besedni zaklad, občutno manj kot učencev s povprečnim besednjakom. 39 % učencev, vključenih v raziskavo, je smiselno uporabilo več kot 16 zahtevnejših besed – nekateri mnogo več, celo prek 30. Učencev, ki so smiselno uporabili manj kot 16 zahtevnejših besed, je več, in sicer 61 %. Ugotovili smo, da so učenci z bogatim besednim zakladom tisti, ki radi berejo knjige (tudi doma, zase), ki berejo tekoče in prebrano razumejo, ki

pri izražanju uporabljajo raznolike besede in besedne zveze, ki radi ustvarjajo in katerih izdelki so večinoma originalni ter duhoviti. Kar nekaj učencev s povprečnim besednim zakladom ima težave z branjem in pisanjem, pogosto ne razumejo tistega, kar berejo, in potrebujejo pomoč, njihovi izdelki pa so manj izvirni in bolj enolični.

Graf 4.4: Raba zahtevnejših besed

Določili smo, da učenci, ki so zahtevnejše in v vsakodnevni komunikaciji manj pogoste besede uporabili v vsaj 5 sklopih vaj izmed osmih, le-te uporabljajo pogosto. Graf prikazuje, da 12 učencev (tj. 67 %) pogosteje uporablja težje besede, in sicer v pravem kontekstu. Ni pomembno le to, da besedo pozna in jo zna zapisati, temveč da pozna tudi njen pomen in jo zna smiselno uporabiti v povedi. Šest učencev (tj. 33 %) pa tovrstne besede smiselno uporablja občasno.

Izbrali smo nekaj besed, ki so jih učenci smiselno uporabili, in jih med analiziranjem izdelkov označili kot manj pogoste in zahtevnejše: aktivirati, avantura, bedeti, biti eleganten, biti ozdravljen, biti sproščen, biti učen, deklič, deški, dežnikarica, dvobojevati se, dvojica,

enakomerno, galop, gazela, govoreč, gromozanski, hrepeneti, iti na plano, iti po svetu, izdajalec, izreči, klovnosa, kompost, krojač, molčeč, mračiti se, mrzlica, mumija, nameravati, nestrpen, občudovati, odstranjevalec, plovilo, posvetiti se nečemu, pozibavati se, prelisičiti, pretentati, puhast, radovednost, ravnati prav, razgledati se, skleniti, sočen, smrtonosen, spreten, starodaven, storiti nekaj zlega, tašča, tekniti, ukana, ukiniti, zavetje, zgedovati se po nekom

4.5 Rešitve nalog za spodbujanje ustvarjalnosti

Sklopi vaj so vsebovali raznolike naloge, s katerimi smo pri učencih razvijali fluentnost, fleksibilnost, izvirnost in elaboracijo. Učenci tretjega razreda, ki so v raziskavi sodelovali, so si domislili mnogo različnih odgovorov. Nekaj jih bomo predstavili. Odgovori, ki so jih zapisali učenci, niso lektorirani.

VAJE ZA RAZVIJANJE IZVIRNOSTI

- **Izvirno dopolnjevanje povedi**

- Če bi lahko letel z dežnikom, bi ...
 - ... naredil salto. (Piki)
 - ... šla na Kitajsko. (Nina)
 - ... se močno držal. (France Prešeren)
- Če bi znal brati misli, bi ...
 - ... bil pisatelj. (Piki)
 - ... vse vedela. (Srf bejba)
 - ... lahko povedala vse, kar misli sosed. (Metuljčica 1)
- Če bi bil otroški predsednik države, bi ...
 - ... dal ves denar za kmetije. (Jagoda)
 - ... znoru. (Yoda)
 - ... pomagala otrokom. (Metuljčica 2)
 - ... imela doma pando. (Nina)
 - ... ukinil šolo. (Mistr Bin)
 - ... bil glaven. (Kobila)
 - ... si kupil kroslo. (Lev)

- **Izvirno poimenovanje samcev/samic živali**

- Nilski konj: *nilska kobila, nilska samica, nilska konjica, nilska žrebica, nilska konka, nilska končica.*
- Čmrlj: *čmrljka, čmrljica, čmrlotinka, brenčica, čebela, čmrlovka,*

- Močerad: *močeradka, močeradinja, močeradica, močka.*
 - Paličnjak: *paličnjakarica, paličnjakica, paličnjakinja, palčica.*
 - Nosorog: *nosorogarica, nosoroginja, nosorogica, špička, špičasta kobila.*
 - Kamela: *kamelar, kameleon, kamel, kamelko, kamelec, kamelčar, kamelnik, kamelofant.*
 - Stonoga: *stonogar, stonog, 100nogi, 100palka.*
 - Hobotnica: *hobotnik, hobotniček, hobotko, hobotničar, dolgolovk, hobot, hobotnihop.*
 - Morska zvezda: *morski zvezdec, morski zvezdnik, morsko telo, morski krak, morski las, morski zvezdek, morski zvezdolovec.*
 - Mravlja: *mravljinec, mravljak, mравlj, mravljinčar, mravlo, mravko.*
- **Izvirno poimenovanje glede na oglašanje**
 - Kača: *sikača, sisika, jezičarka, nevarnik, suhica.*
 - Čebela: *ropotalnik, bzz bazuka, brenčela, brenčelka, brzavka, brenčač, zoprtnik, čebralnik.*
 - Opica: *naživčec, norčica, klepetavka, razgrajač, smeško.*
 - Sova: *skovikpevc, uvka, uhuharca, ukica, hukavica, hukalica.*
 - **Izvirno poimenovanje neumetnostnih besedi – slaščičarskega recepta**
 - *Čarobni bum!, Čokoladna zmes, Kakavne kroglice, Kokosove zvezdice, Mavrična mrvica iz zvezdic, Piškotaraj, Super sladica, Zvezdna sladica, Zvezdni piškot z mrvicami.*
 - **Izvirno naslavljanje slike**

Slika 4.9: 'Sliki daj naslov'

Astronavt, ET vesoljček, Glavni tat, Grozni Miha, Hudobni Janezek, Hudobni vesoljci, Jaka v vesolju, Jan bi rad ratal vesoljec, Janez in 2 junaka, Jure poleti v nebo, Let raket, Marsovci napadajo Jana, Neznani predmeti, Pošasti, Potovanje k Marsovcem, Potovanje na Merkur, Striček v raketi, Super junak, Super ladje, Ukradena raketa, Vesoljci in otrok, Vesoljska avantura, Zbežimo od tod.

VAJE ZA RAZVIJANJE FLUENTNOSTI ASOCIACIJ

• **Primerjave**

- Bel kot: *barva, kruh, list, robec severni medved, snežinka.*
- Priden kot: *angelček, deček, gospodinja, metuljček, pomagač, učenec.*
- Hiter kot: *divji konj, gepard, raketa, športnik.*
- Neroden kot: *Peter Nos, slepec, starček, štor.*
- Lačen kot: *jaz, kit, zmaj.*

• **Odgovori na vprašanja Zakaj ...?**

- Zakaj pisatelji pišejo knjige?
 - *Ker je to njihovo delo. (Jagoda)*
 - *Zato da se delajo pametne. (Pikapolonica 1)*
 - *Da jim ni dolgčas. (Srf bejba)*
 - *Zato ker imajo težave z branjem. (Želva)*
 - *Zato da lahko starši otrokom berejo za lahko noč. (Metuljčica 1)*
- Zakaj muhe brenčijo?
 - *Da delajo ljudi živčne. (Yoda)*
 - *Zato ker imajo taka krila. (Kick Batavski)*
 - *Zaradi tega da nagajajo. (Kobra)*
 - *Zato da se punce bojijo. (Kral Matjaž)*
- Zakaj mravlje hodijo v koloni?
 - *Ker imajo zgled po vrtcu. (Nina)*
 - *Da so elegantne. (Yoda)*
 - *Ker gredo v vojno. (Delfin)*
- Zakaj šoferji hupajo?
 - *Ker so jezni. (Lev)*
 - *Ker jih je strah. (Yoda)*
 - *Ker so nestrpni. (Delfin)*
 - *Zato da se ne zaletijo. (Pikapolonica 2)*

- *Zato da mislijo da so hudi. (Kral Matjaž)*
- Zakaj odrasli pijejo kavo?
 - *Ker so zaspani. (Jagoda)*
 - *Da se pomirijo. (Lev)*
 - *Da oživijo. (Piki)*
 - *Zato da lahko piškot pomakajo. (Želva)*
 - *Zato da ponoči gledajo filme. (Kral Matjaž)*
- Zakaj je polž počasen?
 - *Zaradi bajtice. (Lev)*
 - *Zato ker ima slino. (Pikapolonica 1)*
 - *Ker s sabo nosi hiško. (Nina)*
 - *Ker nima nog. (Yoda)*
 - *Zato ker ima le eno nogo. (Delfin)*
 - *Ker se plazi. (Želva)*
 - *Zaradi tega ker je sluzast. (Kobra)*
- **Naštevane asociacij (pridevnikov k samostalniku)**
 - Televizor: *barven, beločrn, črn, drag, glasen, kvadraten, majhen, plazma, »pofejkana«, pokvarjen, uničen, velik.*
 - Ladja: *gusarka, hitra, kuljska, majhna, ogromna, piratova, počasna, polna, potapljaška, potopljena, potniška, prostorna, stara, težka, tovorna, umazana, velika, vojaška, zarjavela.*
 - Ovca: *bela, črna, debela, dolgoroga, gluha, grozna, kosmata, kožuhasta, lačna, lena, luštna, majhna, mehka, mrtva, nerodna, poskočna, prijazna, puhasta, topla, trmasta, umazana, volnena, žejna, živa.*
 - Rjuha: *avtomobilska, barvasta, bela, čista, dinozavrasta, grda, lepa, mokra, pisana, raztegljiva, strgana, suha, topla, umazana, volnena.*
- **Preneseni pomen, pregovor, rek**
 - Ljubezen gre skozi želodec.
 - *Pomeni mi, da sem zelo lačen. (Piki)*

- *To je kuhanje v dvojici ki se imata rada. (Metuljčica 1)*
- *Da gre skozi tebe. Ko gre mimo srca si zaljubljen. Ko pa pride do želodca pa nisi več zaljubljen. (Kobila)*
- Ljubezen je slepa.
 - *Pomeni mi, da nič ne vidim in da sem čoknen. (Piki)*
 - *Da ne vidiš v kerga si. (France Prešeren)*
 - *Da si slep in da nič ne vidiš, razen svoje ljubezni. (Delfin)*
- Bila sta v rožicah.
 - *To, da sta bila zaljubljena. (Pikapolonica 2)*
 - *Da sta pila vino in sta bila pijana. (Jagoda)*
 - *Da sta se vrgla v rože. (Želva)*
- Volk je imel nekaj za bregom.
 - *Volk je imel plan. (Srf bejba)*
 - *Hotel je storiti nekaj zlega. (Metuljčica 2)*
 - *Da bo volk nekaj ušpičil. (Kral Matjaž)*
- Volk je babico ovil okoli prsta.
 - *Volk je babico nahecal. (Yoda)*
 - *Volk je babico prelisičil. (Srf bejba)*
 - *Da jo je na foro. (Mistr Bin)*
- Rdeča kapica je rojena pod srečno zvezdo.
 - *Ko se je Rdeča kapica rodila, je bila nad njo zvezda. (Delfin)*
 - *Rdeča kapica je rojena, da bo vesela. (Metuljčica 1)*
 - *Rdeča kapica je rojena brez napake. (Srf bejba)*
- **Odgovori na vprašanja: Kdo je to? Kaj je to? Kje je to?**
 - Kje je Indija Koromandija?
 - *V neznani deželi. (Metuljčica 1)*
 - *Na drugi strani sveta. (Nina)*
 - *Indija Koromandija je v Afriki. (Kick Batavski)*
 - *Za devetimi gorami. (Jagoda)*
 - Kje spi sonce?

- *Sonce spi za Dobrčo. (Kobra)*
- *V vodi. (Metuljčica 2)*
- *Za morjem. (Delfin)*
- *Sonce ne spi, ker skozi sveti. (Mistr Bin)*
- Kje parkirajo rakete?
 - *Parkirajo na raketališču. (Kobila)*
 - *Vesoljska plovila parkirajo pri meni doma. (France Prešeren)*
 - *Parkirajo na najvišjo goro na svetu. (Kral Matjaž)*
 - *Parkirajo v žitu. (Želva)*
- Kaj je to čudež?
 - *Čudež je zamisel. (Kobra)*
 - *Električna energija. (Yoda)*
 - *Čarovnija. (Pikapolonica 1)*
 - *Da se nekaj zgodi, kar se sploh ne more zgoditi. (Nina)*
- Kaj je severni tečaj?
 - *Mrzli planet. (Yoda)*
 - *To da tam zmrzujemo. (Metuljčica 2)*
 - *Najmrzlejši ledenik. (Delfin)*
 - *To je Božičkov dom. (Mistr Bin)*
- Kaj je to mavrica?
 - *Moje najljubše barve. (Nina)*
 - *Dežela barv na nebu. (Srf bejba)*
 - *Barve iz sonca. (Delfin)*
 - *Mavrica je barva v vesolju. (Kral Matjaž)*
- Kdo je to jasnovidec?
 - *Človek, ki daleč vidi. (Yoda)*
 - *Vse mu je jasno. (Metuljčica 2)*
 - *Jasnovidec je tisti, ki lahko veliko ur gleda v sonce. (Kobila)*
 - *Vse pove tako, kot je treba. (Lev)*
- Kdo je učenjak?
 - *To je pameten otrok. (Piki)*

- *Tisti, ki se uči in posluša učiteljico. (Nina)*
- *Tisti, ki veliko ve pa bi se še rad učil. (Srf bejba)*
- *Učenjak je Maček Muri. (Kick Batavski)*

VAJE ZA RAZVIJANJE FLUENTNOSTI IDEJ

- **Pomanjševalnice**

- Majhen Miha: *Mihček, Mihi, Mihko, Mihec, Miha Piha, Miha kašopiha.*
- Majhen velikan: *Škrat, Malček, Velikanček, Mejhnikan.*

- **»Povečevalnice«**

- Velika učiteljica: *Učitelj, Ravnateljica, Profesorica.*
- Velika novica: *Časopis, Debelica.*
- Velika deklica: *Ženska, Deklič, Punca, Deček.*

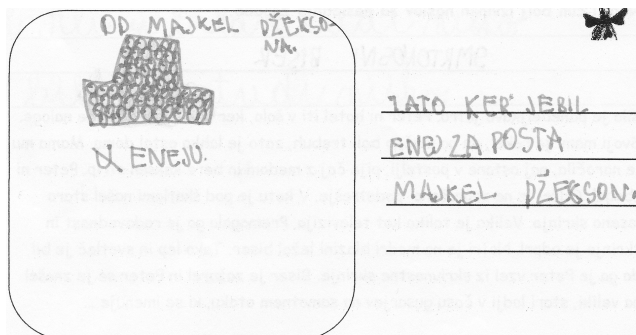
- **Moške in ženske oblike poklicev**

- Klovni: *klovnica, klovnesa, klovnika, klovničarka, klovenka, klonka.*
- Stevardesa: *stevardes, stevardesar, pilot, stevard.*
- Medicinska sestra: *medicinski mož, medicin, doktor, medicinski sestra, zdravnik, medicinec, medicinski stric, medicinski brat, medicinski tehnik.*
- Nuna: *nun, nuniko, duhovnik, župnik, nuno, nunec, Gospod.*
- Šivilja: *šivilj, šiviljec, šivalko, krojač, šivalc, šivankovec.*

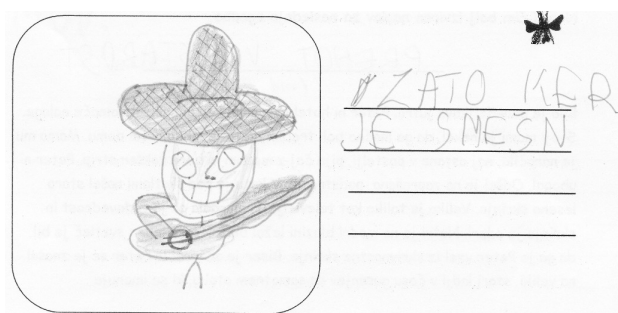
- **Stopnjevanje velikosti**

- Ko riba odraste, postane: *delfin, kit, krap, morski pes, pojedina.*
- Ko hiša odraste, postane: *bajta, blok, dom, kmetija, palača, stanovanje, stolpnica.*
- Ko kamen odraste, postane: *biser, gora, grad, skala.*
- Ko dežna kaplja odraste, postane: *dež, luža, poplava, slap, toča.*
- Ko snežinka odraste, postane: *kepa, luža, sneg, snežak.*

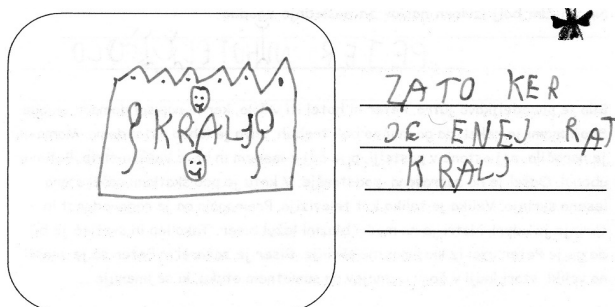
- **Kakšen klobuk bi iz dežele Klobučarije prinesel najboljšemu prijatelju in zakaj?**

Slika 4.10: Yoda – klobuk za najboljšega prijatelja

Slika 4.11: Mistr Bin – klobuk za najboljšega prijatelja

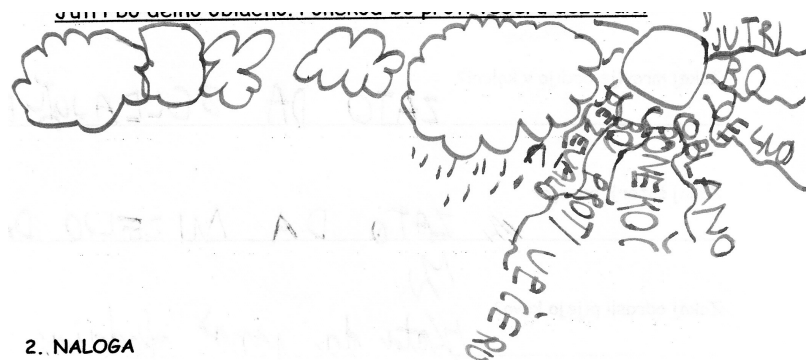
Slika 4.12: Kral Matjaž – klobuk za najboljšega prijatelja

VAJE ZA RAZVIJANJE FLEKSIBILNOSTI

- Preoblikovanje vremenske napovedi v likovno vremensko napoved

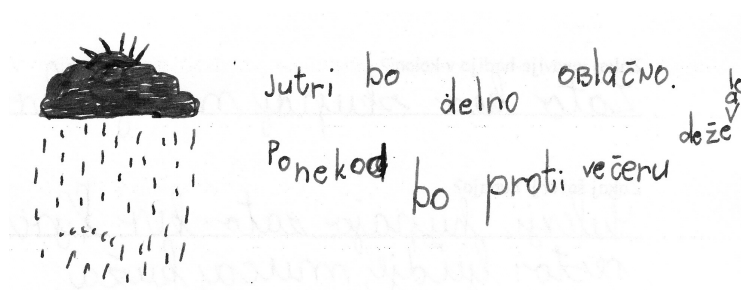

Slika 4.13: Mistr Bin – likovna vremenska napoved

2. NALOGA

Slika 4.14: Kral Matjaž – likovna vremenska napoved

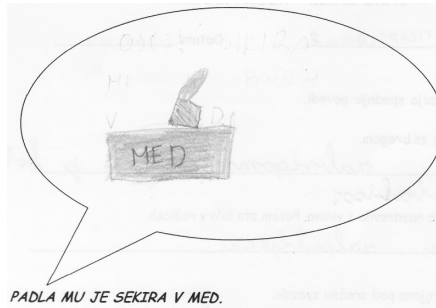

Slika 4.15: Kobilica – likovna vremenska napoved

VAJE ZA RAZVIJANJE ELABORACIJE

- Vizualizacija dobesednega/prenesenega pomena

- Padla mu je sekira v med.

Slika 4.16: Pikapolonica 2 – vizualizacija povedi

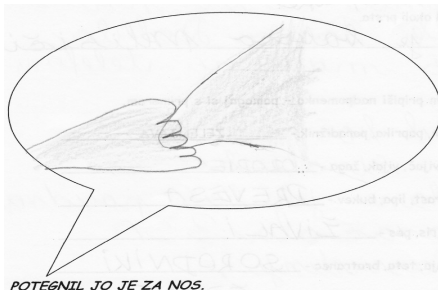

Slika 4.17: Mistr Bin – vizualizacija povedi

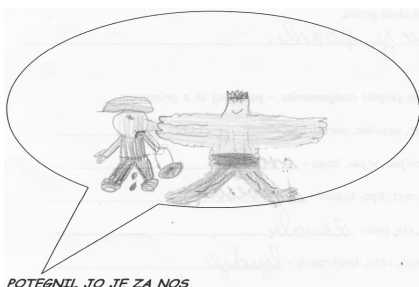

Slika 4.18: Metuljčica 1 – vizualizacija povedi

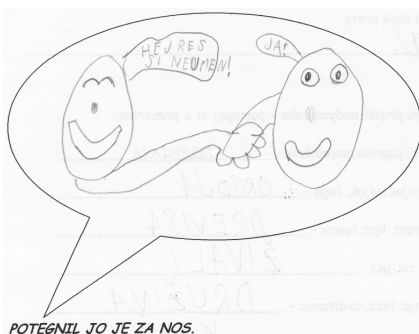
- Potegnil jo je za nos.

Slika 4.19: Srf bejba – vizualizacija povedi

Slika 4.20: Kick Batavski – vizualizacija povedi

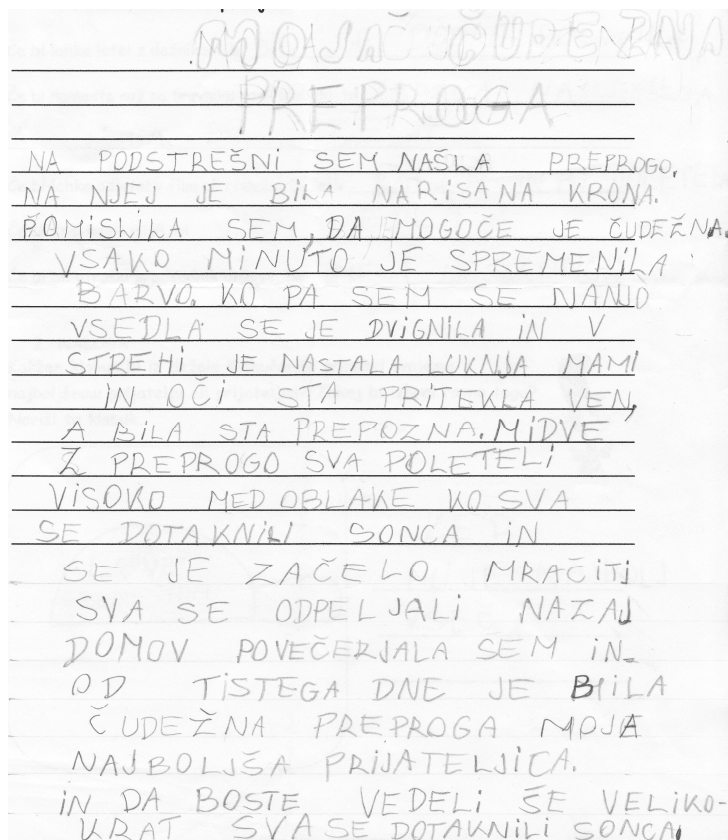

Slika 4.21: Kobra – vizualizacija povedi

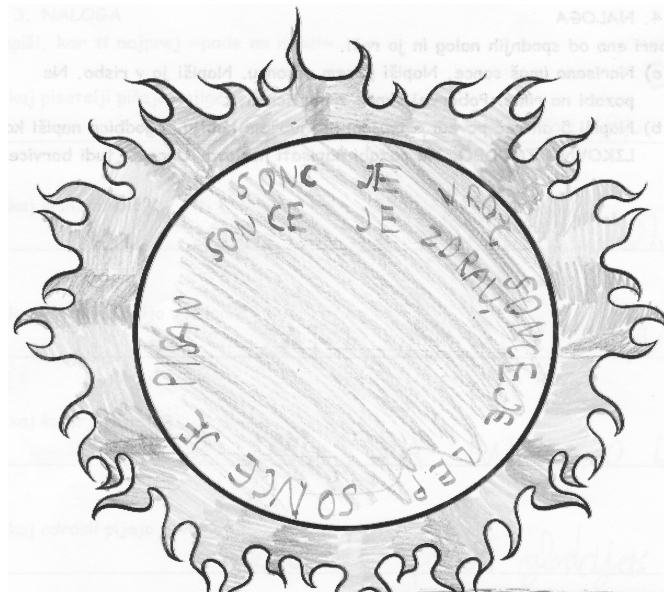
4.6 Ustvarjalni in poustvarjalni izdelki učencev

Zadnja naloga vsakega sklopa vaj je bila izbirnega tipa. Učenci so se odločili ali za ustvarjanje ali za poustvarjanje. Izmed množice vseh izdelkov, ki so nastali med dvomesečno raziskavo, smo

izbrali nekaj primerov ustvarjalnih in poustvarjalnih izdelkov. Izbrani so bili različno kakovostni izdelki učencev, ki pa niso lektorirani.

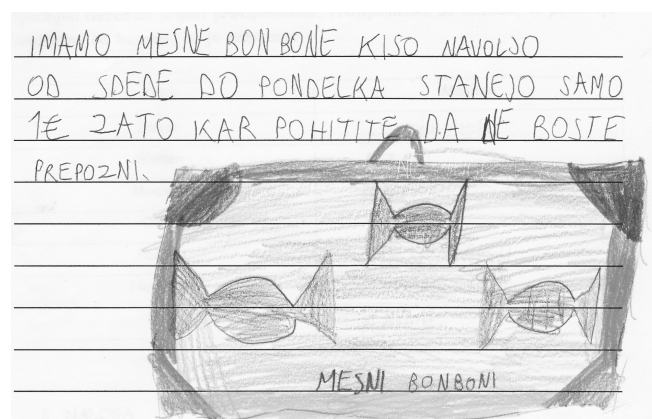
Slika 4.22: Srf bejba – Moja čudežna preproga

Slika 4.25: Kral Matjaž – likovna pesem

TRENTNO IMAMO V TRGOVINI: SUPER BOMBONE Z NOVIM
 OKUSOM. KO UGRIZNEŠ V BOMBON VART IZ BOMBONA TRITEČE
 RDEČ PRLIV KI BOMBON SPREMENI V ZELENO BARVO.
 BOMBONI SO OKROGLE OBLIKE. RDEČ PRLIV IMA ČAGODNI OKUS S
 SLATKORJEM. PRIDITE V SUPER NOV SPAR! IZOLEDA KOT
 NOGOMETNA ŽOGA

Slika 4.26: Metuljčica 1 – reklama za bombone

Slika 4.27: Kick Batavski – reklama za bombone

domizelnih pojmovani za živali

SPREMENILA SEM SE V DELFINA

Nekoč ko smo šli na morje sem se v vodi spremenila v govorečega delfina. Potem sem odplavala na odprto morje. Starši so me odšli ~~iskati~~ iskati x ladjo. Našli so me in me hoteli ~~uloviti~~ uloviti, a jaz se jim nisem pustila in iskala jeta delfinov. ~~Šli~~ šli smo naprej in prišli do skrivnostnega sloka. In to slok je imenoval stok ~~stok~~ delfinov. Tam so živeli sami delfini. Odplavalas sem naprej in smo šli skupaj rivoti na ta stok.

Slika 4.28: Delfin – Spremenila sem se v delfina

Nauči, kako in v kateri smeri govoriš

domizelnih pojmovani

JAZ SEM X ŽABA
 NEKEGA DNE NI SEM
 MARAL ZELENAVNE
 JUHE IN SEM PIL IN PIL
 VODO IN POTEM SEM
 RATAL ŽABA IN TETA
 OTILJA SE JE PRESTRA-
 ŠILA KER JE VIDELA
 DA JE V NJENI
 KUHINJI ŽABA. A ~~JURE~~ JAZ
 SEM ~~JE~~ KVAKAL IN REGAL.

Slika 4.29: Kobra – Jure pripoveduje

DANES SEM ŠEL K TETI OTILJI, ZA KOSILO
 JE BILA ZELENNA JURA KI PA JE NE MAHAM
 PRI KOSILU SEM BIL ZELO ŽEJEN TETO OTILJO
 SEM PROSIL ZA KOZARIC VODE VSE SEM POPIL
 ZATO SEM JO ZAPROSIL ZA ŠEN KOZARIC TUDI
 SEM GA POPIL A KAK NAENKAT SEM SE
 SPREMENIL V ŽABO MAMA JE VPRAŠALA
 KAJ DELAM AJAZ SEM SAMO REKEL KVAK-KVAK
 MAMA OTILJA JE VPRAŠALA KAJ LAHKO NADEBIM
 JAZ SEM REKEL NADEBI MI SKUTO OTILJA JE
 NADEBILA ~~SE~~ VSE KAR JE JURE REKEL.
 JURE JE ~~MADEBIL~~ POJEDEL USO SKUTO
 IN SE SPREMENIL V JURETA
 KONEC

Slika 4.30: Nina – Jure pripoveduje

DRAGA ^{MUHA} ~~RITA~~ ZELO SI MI
 PRI SRCU, RAD BI ~~DA~~ DA
 SE ZALJUBIŠ VAME, POROČIVA
 SEE TAKOJ JUTRI ZJUTRAJ
 IMELA BOVA 5 OTROK...
 JURE HOMAR

Slika 4.31: Piki – ljubezensko pismo

Sam sen na
 Pustno noč vsi se sladkajo s krofi
 Otroci se podijo poset
 Listja ni več veter mizlo piba.

 Besede so lahke so lege in grde
 Elastično sree imam
 Sneg se topi na pašnike
 Elastika se razpaci, ko beseda prileti
 Drevesa šomijo povsot naškali
 Enko mi bi je srce.

Slika 4.32: Lev – akrostih

Ž ŽELVA IMA OKLEP
 I INDIJSKI SLON JE VELIK
 V VOLUHAR JE DREVESVESNE
 A ANTILOPA SKOČI VEČ KOT 3^m KORAM
INE
v višini
NO
 L LEV JE KRALJ ŽIVALI
 S SRNA HITRO TEČE
 K KOMAR ME JELO RAD PIČI
 I INDIJSKI SLON IMA DOG RILEC

 V VRANA SE JELO RADA DERE
 R RIBA PLAVA V MORJU
 TAŠČICA JE PTICA

Slika 4.33: Srf bejba – akrostih

Želvecar tobija se je spre-
 menil v slona. Ker bi rad
 že od nekdaj želel da bi bil
 slon in to se je zgodilo.
 Bil je zelo vesel da se je
 spremenil v slona, inel je
 olec bil je tudi noder lasve
 in take všesa kot slon. Zdaj
 naprej ni bil več žalosten.
~~Ž~~ Zdaj naprej je živel v
 živalskem vrtu bil je
 zelo vesel hraniv se
 je s snom. Lep pozdrav

Slika 4.34: Želva – nadaljevanje zgodbe

HRUŠKA JE SOČNA
 LIMONA JE KISLA.
 DINOZAVER JE VELIK
 MRAVLA JE MAJHNA.
 KROKODIL JE NEVAREN
 MUHA JE NI NEVARNA.

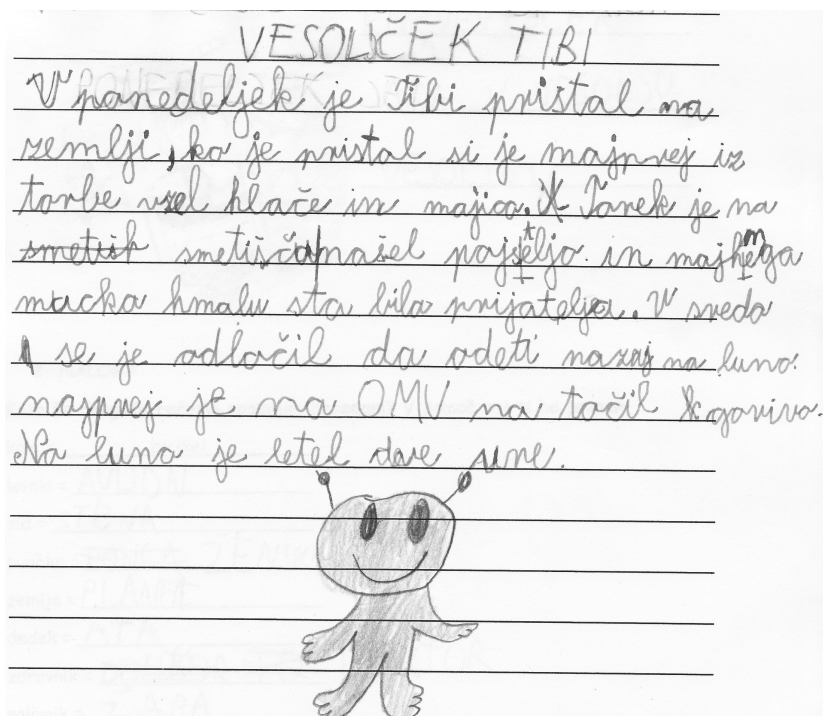
Slika 4.35: Kobra – Kaj je to drugačnost?

Drugačen pomeni to
 da je drugačen od drugih.
 Pa da se nebeden me igra
 in stalno. Uši se ti smejejo
 in zato si realosten.
 Atos je zelo grdo uši
 smo lahko drugačni. ~~in~~
 In vedeti se morajo
 karer tega zelo lepo.

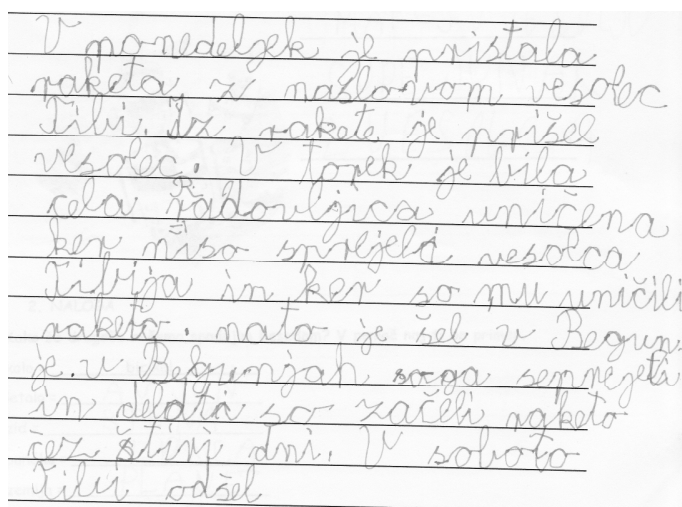
Slika 4.36: Pikapolonica 2 – Kaj je to drugačnost?

Meni beseda drugačnost
 pomeni da se sprememim
 na primer v slona in
 da na vse življenje
 ostanem slon, uši
 so se mi smejali ~~in~~
 in ~~in~~ nikoli se nisem
 o reč in pol prikaz-
 ati ~~in~~ na plano.

Slika 4.37: Yoda – Kaj je to drugačnost?

Slika 4.38: Kick Batavski – dnevnik vesoljčka Tibija

Slika 4.39: Jagoda – dnevnik vesoljčka Tibija

V ponedeljek je hodil
 okrogi, gledal okrogi in
 se igral. V torek se je
 pogovarjal, igral in
 se hecal. V sredo je imel
 nastop, je sel na nočni
 pohod in sel spat.
 V četrtek se je šel
 igrati, se poslovil in
 je spakiral. V petek je
 pogledal stisaj, pripravil
 za vzlet in šel.

Slika 4.40: Mistr Bin – dnevnik vesoljčka Tibija

Ko smo šli na sprehod smo videli veliko ladij.
 Smo šli gor na veliko ladjo in smo adn jedral.
 Smo šli zelo daleč in smo videli veliko valov
 in oba so se bli rekji, a nas ni ^{previdilo} (previdilo)
 Matjaž smo vidli. ~~Sm~~ ~~del~~ videli smo obalo ki je
 pisal dežela izvornij. So pristal na obalo in
 so rihal čast, veso na čvali. In ker so hotel
 videti druge dežele so šli na deželo ringaraja čira
 čira tam so se oba spetžalca in govornil vice.
 V ~~želofse~~ se so zelo lepa ose imeli.

Slika 4.41: Kral Matjaž – pesem, preoblikovana v zgodbo

Nebotiči je imela Rdeča kapica,
 mamu ji je rekla da to če bo
 kaj morala naj se pokliče po telefonu.
 odšla je v grad, tam je sociala volku
 in takoj poklicala mamo. Uporabila
 jo je če gre lahko na drugi poti.
 Takoj je o šla naprej, prišla je do
 halice in tam sta se za skupaj
 zabavali.

Slika 4.42: Kobilica – Rdeča kapica in mobilni telefon

Rdeča kapica in telefon
 Rdeča kapica je imela rojstni dan. Za rojstni
 dan je dobila telefon. Klicala je in pošiljala
 mesiče. Prvi mesec je za telefon
 plačala 200 €. Drugi mesec 150 €,
 tretji pa 100 €. Mamica ni plačala.
 Rdeča kapica je morala slutiti, da bi
 lahko telefon dobila nazaj. Tato se je
 postavila pred hišo in igrala flauto.
 Imadu je zaslužilo še dvanajst denarja,
 da bi lahko ~~plačala~~ plačala telefon.
 Tokrat je bila stara že 11 let zato je vedela
 kaj je to telefon. In tokrat je a
 telefonom navnela pravilno!

Slika 4.43: Metuljica 1 – Rdeča kapica in mobilni telefon

5 RAZPRAVA

Z raziskavo, ki smo jo izpeljali od aprila do junija 2011, smo pokazali, da obstaja povezava med ustvarjalno zasnovanimi učnimi urami književnosti in spodbujanjem razvoja ustvarjalnih zmožnosti pri učencih prvega triletja. V času dveh mesecev so učenci postali bolj inovativni, navadili so se nizati besede, iskati nadpomenke, podpomenke, sopomenke, protipomenke, izmišljali so si nove besede, ustvarjali so na podlagi lastnih idej, sprostiti so zavore in se prepustili domišljiji ter lastni kreativnosti. Zagotovo bi bili rezultati še boljši, če bi dejavnost izvajali še dlje. Po koncu raziskave lahko trdimo, da je prav pri vseh učencih opazen napredek na področju (po)ustvarjalnih dejavnosti in rabe divergentnega mišljenja. Pri nekaterih učencih je ta napredek večji, saj jih književnost in dejavnosti, povezane s književnostjo, bolj privlačijo in so bolj spretni pri ubeseditvi svojih idej. Pri nekaj učencih pa je bil napredek manjši, saj jih takšen način dela manj pritegne.

Najpomembnejše je, da so učenci dobili samozavest in občutek zaupanja v lastne ideje in ustvarjalnost. Na začetku raziskave so pogosto tarnali, da ne vedo, kaj napisati, da to zagotovo ne bo pravilna rešitev, da bodo imeli vse narobe ... S spodbudami in vnašanjem sproščenosti v učno situacijo smo dosegli, da so učenci mnenje spremenili in se vaj niso ustrašili, temveč so se prepustili svoji domišljiji, idejam in sposobnostim ter ustvarili mnogo izvirnih in duhovitih izdelkov. K naraščanju odprtosti učencev je pripomoglo tudi to, da vaj nismo popravljali in ocenjevali. Če učenci mislijo oz. vedo, da bodo njihovi izdelki ocenjeni, se trudijo le čim bolj ugoditi učiteljici, lastno ustvarjalnost in izvirnost pa postavijo na stranski tir.

Zanimalo nas je tudi, kako se učenci odločajo, ko imajo na voljo ali poustvarjalno ali ustvarjalno dejavnost. Potrdili smo hipotezo, da se raje odločijo za ustvarjalno nalogo (59 %). Sprva so še prevladovale odločitve za poustvarjanje, pozneje pa so učenci vse večkrat izbrali ustvarjalno dejavnost. Na njihovo odločitev je vplivalo več dejavnikov: v kakšni meri jih je pritegnilo obravnavano književno besedilo, kako sta zasnovani poustvarjalna in ustvarjalna naloga in katera izbira prevladuje pri sošolcih. Slednji dejavnik je imel večji vpliv na začetku raziskave, ko učenci pri reševanju še niso bili povsem sproščeni in še niso povsem zaupali svojim idejam in (po)ustvarjalnim sposobnostim.

Na podlagi raziskave smo ugotovili še, da imajo bogat besedni zaklad tisti učenci, ki jim je leposlovje bližje. Učenci, ki pogosto prinašajo s seboj v učilnico knjige, ki so stalni gostje šolske

knjižnice, ki radi berejo in pišejo, so v naši raziskavi pokazali večji obseg besednega zaklada. V njihovih izdelkih smo to odkrili kot: rabo raznolikih, zahtevnejših in v vsakdanji komunikaciji manj pogostih besed, poznavanju rekov, prenesenih pomenov, stalnih besednih zvez, izdelki so bili bolj izvorni in zanimivi za branje (ni bilo ponavljanja besed, spretno se izražajo, dogodki si sledijo, zgodba ima večdelno sestavo, zanimive književne osebe). Raziskava je pokazala, da ima 39 % sodelujočih učencev bogat besedni zaklad.

Pri načrtovanju raziskave smo veliko pozornosti namenili izbiri umetnostnih besedil, na katere so se navezovale vaje. Med samo raziskavo nam je bilo bistveno, da se učenci pri reševanju dobro počutijo, so sproščeni in okrepijo občutek zaupanja vase in v svoje sposobnosti. S takšnim pristopom je bilo delo z učenci prijetno, z raziskavo pa smo dosegli zastavljeni cilj.

6 SKLEP

Na podlagi raziskave smo ugotovili, da s pestrim izborom vaj, ki spodbujajo divergentno mišljenje, spodbudno vplivamo tudi na ustvarjalne in poustvarjalne zmožnosti učencev prvega triletja, kar se kaže v njihovem odnosu do vaj, raznolikih izdelkih in izražanju samem (uporabljajo več besed, izražajo se bolj tekoče, tvorijo bolj kompleksne povedi).

Spoznali smo, kot smo zasledili v proučevani literaturi, da je za takšen tip raziskave potrebno dovolj časa, da opazimo premike. Raziskavo smo oblikovali kot dvomesečno, z učenci smo sodelovali enkrat tedensko po dve šolski uri. Drži, da je blokura izjemnega pomena pri obravnavi književnega besedila. Na voljo moramo imeti dovolj časa, da učence motiviramo, seznanimo z besedilom, ga preberemo, analiziramo, izražamo mnenja in rešujemo nove naloge. Čas, ki ga namenimo tovrstni obravnavi, je vsekakor dobro izkoriščen, kar opazimo pri odnosu učencev do literature, veselju do ustvarjanja in poustvarjanja in kakovosti izdelkov, ki pri tem nastanejo.

Še pred začetkom raziskave smo veliko časa posvetili izbiri osmih umetnostnih besedil, ki jih bomo obravnavali, in kriterijem, ki nam bodo v pomoč pri spremljanju napredka učencev med raziskavo. Pri izbiranju književnih besedil smo upoštevali predloge veljavnega učnega načrta, vsebino beril, razvojno stopnjo učencev in mnenje razredničarke, ki bolje pozna interese učencev. Glede na odzive učencev menimo, da je bil izbor pravi; učence so navdušile predvsem nenavadne pesmi: likovna pesem, akrostih in pesem brez ločil in velikih začetnic. Kriterije smo oblikovali glede na to, kaj želimo z raziskavo ugotoviti: koliko je v učenčevem izdelku smiselnih in koliko izvirnih odgovorov, ali uporablja zahtevnejše besede, ali se odloča za ustvarjalne oz. poustvarjalne dejavnosti, kakšna je njegova motivacija in trud, ki ga vlaga v reševanje vaj.

Pri oblikovanju sklopov vaj in nalog, ki jih sestavljajo, smo si pomagali z nasveti strokovnjakov, ki smo jih zasledili v literaturi, upoštevali smo vsebino in temo obravnavanih književnih besedil, pri veliko vajah pa smo si pomagali kar z lastno domišljijo in izkušnjami, ki jih imamo z učenci in reševanjem vaj v razredu.

Med potekom raziskave so na počutje in interes učencev nekoliko vplivali dejavniki, kot so: sončno vreme zunaj, obisk zobozdravnice, pričakovanje naravoslovnih dni oz. vtisi z naravoslovnih in športnih dni. Vpliv teh dejavnikov ni bil velik in bistven, niti ga nismo mogli

omejiti. Učenci prvega triletja so igrivi, iskreni in polni energije. Svoje dogodivščine želijo deliti – še posebej z nekom, ki v njihov razred pride le enkrat na teden.

Analiza vaj je bila zahtevna in časovno obsežna. V času raziskave se je nabralo veliko materiala, ki smo ga proučili in analizirali glede na oblikovane kriterije in opažanja, ki smo jih zasledili med samim delom v učilnici. Pri takšnem tipu raziskave in analize prav lahko pride do pojava, da se kakšen bralec ne bo strinjal z ugotovitvami – nam se nek odgovor lahko zdi izviren in inovativen, kdo drug pa bi ga označil za povprečnega.

Že med samo raziskavo so se nam utrnile ideje, kako bi še lahko oblikovali raziskavo in kaj vse bi lahko vključili. To bomo z veseljem poskusili pri pouku v prihodnosti, saj je ustvarjalno in poustvarjalno pisanje nekaj, kar nam postreže z vedno novimi izdelki. Kolikor je učencev, toliko je idej, različnih načinov ustvarjanja in različnih izdelkov. Dobro bi bilo, da bi učenci svoje izdelke predstavili sošolcem in učiteljici ter jih v obliki debate še vrednotili. To bi potekalo kot t. i. komunikacijski model književnosti: učiteljica bi imela vlogo voditeljice oz. mentorice, ki s svojim vodenjem debate in postavljanjem vprašanj spodbudi učence k razmišljanju in iskanju znanja. Učenci bi svoje izdelke analizirali, primerjali in ugotovili, na kaj morajo biti pozorni pri pisanju, kako se lotiti ustvarjanja itd. Za takšno vrednotenje izdelkov v okviru te raziskave ni bilo dovolj časa, bomo pa to poskusili v praksi ob novi priložnosti. Pomislili smo še, da bi lahko učence vključili tako, da se preizkusijo kot avtorji nalog, ki so se jim zdele nenavadne in so jih tako motivirale. Glede na to, koliko idej imajo, verjamemo, da bi oblikovali marsikatero zanimivo nalogo. Nedvomno bi bilo dobro tudi, da učenci bolje spoznajo avtorje besedil, ki so nanje naredila takšen vtis. Največ štejejo informacije, do katerih se prebijemo sami, zato bi lahko učenci pobrskali za podatki in si ustvarili sliko o določenem avtorju. Pri tem bi jim lahko pomagali starši in učenci bi lahko v obliki plakatov in računalniških predstavitev ugotovitve predstavili sošolcem – morda celo ob priložnosti, ko se jim v učilnici pridružijo starši ali sam umetnik. Takšen dogodek bi se jim zagotovo dobro vtisnil v spomin. Za samo raziskavo bi bilo dobro tudi, da bi bilo število udeležencev večje, a vseeno mislimo, da so rezultati, pridobljeni v enem razredu, neprecenljivi in nam ponudijo veliko možnosti za analiziranje.

Naloge, ki so jih učenci reševali, ugodno vplivajo na divergentno mišljenje, ustvarjalnost in poustvarjalnost, inovativnost, kritičnost, izražanje v slovenskem jeziku, širjenje besednega zaklada, duhovitost in vztrajnost. Učni načrt te zmožnosti navaja kot ključne zmožnosti vseživljenjskega učenja, ki se jim moramo učitelji posvečati tudi pri oblikovanju učnih ur

slovenščine. Učenci, ki so sodelovali v raziskavi, takšnih vaj niso bili vajeni in so potrebovali veliko spodbud, da so premagali začetno nesproščenost. Želimo si, da bi bilo takšnih odzivov ob prvem pogledu na vaje čim manj in da bi učitelji v poučevanje večkrat vključevali vaje, s katerimi bi spodbujali ustvarjalnost pri učencih. Obenem upamo, da bo to diplomsko delo v pomoč tistim, ki bi želeli spoznati ustvarjalnost učencev prvega triletja in načine, kako jo spodbuditi.

7 VIRI IN LITERATURA

- Blažič, M. (1992). *Kreativno pisanje: priporočnik vesele znanosti od besede do besedila*. Ljubljana: Domus.
- Blažič, M. (1995). *Kreativno pisanje 1 – priročnik*. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Blažič, M. (1995a). Vrednotenje ustvarjalnih besedil. V *Opisno ocenjevanje – teoretična izhodišča in praktični napotki za opisovanje dosežkov pri posameznih predmetih* (str. 73-92). Novo mesto: Pedagoška obzorja.
- Blažič, M. (1996). *Kreativno pisanje 2 – priročnik*. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Blažič, M. (2003). *Kreativno pisanje. Vaje za razvijanje sposobnosti kreativnega pisanja*. Ljubljana: GV Izobraževanje.
- Golob, B. (1991). *Žive besede*. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Grginič, M., idr. (2000). *Moje branje – svet in sanje*. Ljubljana: Izolit.
- Grimm, J. in W. (1998). *Rdeča kapica*. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Grosman, M. (2004). *Zagovor branja: Bralec in književnost v 21. stoletju*. Ljubljana: Založba Sophia.
- Koncept *Odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci v devetletni osnovni šoli* (1999). Pridobljeno 13.3.2011 s svetovnega spleta:
http://www.zrss.si/pdf/SSD_nadarjeni%20koncept.pdf
- Koridgel, M., Saksida, I. (1999). *Jaz pa berem: priročnik za učitelje*. Ljubljana: Rokus.
- Kordigel, M. (2001). *Jaz pa berem 3. Zvezek za ustvarjalno branje v 3. razredu devetletne osnovne šole*. Ljubljana: Rokus.
- Kordigel, M. (2008). *Jaz pa berem 3. Berilo za 3. razred osnovne šole*. Ljubljana: Rokus Klett.
- Kordigel Aberšek, M. (2008a). *Didaktika mladinske književnosti*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Kovič, K. (2006). *Zlate ure*. Ljubljana: Prešernova družba.
- Novak A., B. (1984). *Domišljija je povsod doma*. Ljubljana: Partizanska knjiga.
- Novak A., B. (1991). *Oblike sveta – pesmarica pesniških oblik*. Ljubljana: Založba Mladika.

- Novak A., B. (1997). *Oblike srca – pesmarica pesniških oblik*. Ljubljana: Modrijan.
- Peroci, E. (1989). *Moj dežnik je lahko balon*. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Pogačnik, V. (1995). *Pojmovanje inteligentnosti*. Radovljica: Didakta.
- Queneau, R. (2001). *Vaje v slogu*. Ljubljana: DZS.
- Razdevšek Pučko, C. (1995). Opisovanje otrokovega razvoja in dosežkov na razredni stopnji osnovne šole. V *Opisno ocenjevanje – teoretična izhodišča in praktični napotki za opisovanje dosežkov pri posameznih predmetih* (str. 9-44). Novo mesto: Pedagoška obzorja.
- Rodari, G. (1977). *Srečanje z domišljijo*. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
- Saksida, I. (1995). Mladinska književnost v prvih dveh triletjih osnovne šole. *Jezik in slovstvo*, 41(1–2).
Pridobljeno 13.3.2011 s svetovnega spleta:
<http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/jis/lat1/041/12c04.htm>
- *Učni načrt. Program osnovnošolskega izobraževanja – slovenščina*. (2005) Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport: Zavod RS za šolstvo.
- *Učni načrt. Program osnovna šola – slovenščina*. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo.
- Vegri, S. (1975). *Jure kvak kvak*. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.

PRILOGE

- Učne priprave za slovenščino.
- Sklopi vaj.

UČNA PRIPRAVA
~ SLOVENŠČINA ~

Učiteljica: Dominika Petač
Šola: PŠ Begunje
Razred: 3.
Predmet: slovenščina
Datum: 6. 4. 2011
Enota: Ela Peroci: <i>Moj dežnik je lahko balon</i>
Cilji: <ul style="list-style-type: none">• Učenci razvijajo zmožnost poslušanja umetnostnega besedila.• Učenci prepoznajo glavne in stranske književne osebe.• Učenci vstopajo v ustvarjalni dialog z umetnostnim besedilom, se identificirajo in literarni svet povezujejo s svojim izkušenskim in čustvenim svetom.• Učenci zaznavajo razliko med dogajanjem v domišljijemskem in realnem svetu.• Učenci pripovedujejo skrčeno obnovo književnega dogajanja.
Metode dela: pogovor, pripovedovanje, delo z besedilom, metoda pisanja, risanje, poslušanje
Oblike dela: frontalna, individualna
Učna sredstva in pripomočki: <ul style="list-style-type: none">• Delovni listi <i>Moja prva ustvarjalna delavnica</i>• Grginič, M., idr. (2000). <i>Moje branje – svet in sanje</i>. Trzin: Založba Izolit.• Peroci, E. (1989). <i>Moj dežnik je lahko balon</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.
Literatura: <ul style="list-style-type: none">• Blažič, M. (1992). <i>Kreativno pisanje – priporočnik vesele znanosti od besede do besedila</i>. Ljubljana: Domus.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1995). <i>Kreativno pisanje 1</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1996). <i>Kreativno pisanje 2</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.

POTEK UČNE URE

1. UVODNI DEL

❖ Pogovor

Z učenci se pogovarjamo o tem, katere so njihove najljubše igranje in katere igre se najraje igrajo. Ali se igrajo sami, s sestro/bratom, s starši, s prijatelji? Kje se igrajo: v naravi, v hiši, na dvorišču ...? Ali se jim je kdaj zgodilo kaj zanimivega, medtem ko so se igrali? Kaj jim naročijo starši, če se igrajo zunaj (naj bodo previdni, naj pazijo na igranje ...)? Ali se jim je igrača kdaj pokvarila, so jo izgubili – kako so se na to odzvali starši?

2. OSREDNJI DEL

❖ Napoved besedila:

Deklica Jelka se je igrala z žogo, a jo je izgubila. Nato pa se je zgodilo nekaj nenavadnega. Vas zanima, kaj? Preberimo si v knjigi *Moj dežnik je lahko balon*, ki jo je napisala pisateljica Ela Peroci.

❖ Premor pred poslušanjem

- ❖ Pozovem k pozornem poslušanju. Učenci naj si zapomnijo besede, ki jih bodo slišali, a jih ne poznajo.
- ❖ Branje knjige *Moj dežnik je lahko balon*
- ❖ Premor po poslušanju
- ❖ Vprašanja za izražanje doživetij
 - Kakšna se vam zdi zgodba *Moj dežnik je lahko balon*? Zakaj?**
 - ❖ Obnovimo zgodbo (vsak učenec pove eno poved). Učencem postavljam vprašanja, s katerimi jim pomagam pri pripovedovanju obnove.
 - ❖ Vprašanja za razumevanje besedila
 - Katere osebe nastopajo v pravljici?** Jelka, starši, stari straši, otroci iz Jelkine ulice, Vsevid.
 - S čim se je igrala Jelka? Kaj se je zgodilo z žogo?** Z rdečo žogo. Padla je v potok.
 - Kaj so rekli njeni domači?** Da ni pazila na žogo.
 - Kam se je skrila, da ni videla hudih obrazov?** Pod svoj rumen dežnik.
 - Kaj je šepetala?** Moj dežnik je lahko balon.
 - In kaj se je zgodilo potem?** Dežnik se je začel dvigati, Jelka pa se ga je trdno držala.
 - Nad katerim mestom je deklica letela z dežnikom?** Nad Ljubljano.
 - Kako veste, da je letela nad Ljubljano?** Ljubljanski grad, Tivoli, ljubljanske stolpnice.
 - Kaj so storili otroci in odrasli, ko so jo videli, kako leti na nebu?** Čudili so se, mahali, jo gledali.
 - Kje pa je Jelka pristala? Kaj je značilno za to deželo?** V Klobučariji. Tam na cvetličnih gredah rastejo klobuki.
 - Koga je srečala v deželi Klobučariji?** Otroke.
 - Ali jih je poznala?** Da, bili so otroci z njene ulice.
 - Ali se je tudi doma igrala s temi otroki?** Ne.
 - Zakaj?** Starši ji niso dovolili, ker se ti otroci radi pretepajo, ker imajo ošpice.
 - Ali so starši hoteli zaščititi Jelko?** Ja, da se ne bi nalezla od otrok in zbolela.
 - Ali tudi vaši starši kdaj storijo isto?**
 - Kdo je Vsevid?** Otrok si je nadel klobuk in je videl skozi grmovje, skozi hiše, v vodi ...
 - Kako je Vsevid pomagal Jelki?** Našel je njeno žogo.
 - Komu je Jelka prinesla klobuke?** Svoji družini: dedek je postal general, mama najlepša v Ljubljani, babica se je pomladila, oče je postal profesor, teta filmska igralka, sestra Anka pa zlata ribica.
 - Ali so straši Jelko okregali, ko se je vrnila domov?** Ne, ker jim je prinesla darila.
 - Ali je tudi zase vzela kakšen klobuk?** Ne, saj ima dežnik, ki je balon.
 - Ali bi si tudi vi želeli tak čudežni predmet? Katera stvar bi se lahko spremenila v čudežno? Kam bi vas ponesla?**
 - Ali se zgodba dogaja v resničnem svetu ali je tudi kaj domišljije?**
 - Se vam zdi, da taka dežela res obstaja? Kje pa jo najdemo?**

3. ZAKLJUČNI DEL

- ❖ Učenci rešujejo vaje za razvijanje in spodbujanje ustvarjalnosti in tudi sami (po)ustvarjajo.

UČNA PRIPRAVA
~ SLOVENŠČINA ~

Učiteljica: Dominika Petač
Šola: PŠ Begunje
Razred: 3.
Predmet: slovenščina
Datum: 13. 4. 2011
Enota: Feri Lainšček: <i>Pesem – križišče</i>
Cilji: <ul style="list-style-type: none">• Učenci zaznavajo rimo.• Učenci zaznavajo likovno oblikovanost besedila.• Učenci likovno oblikujejo besede in tematski besedni asociogram.• Učenci si bogatijo besedni zaklad.• Učenci razvijajo zmožnost logičnega mišljenja.
Metode dela: pogovor, pripovedovanje, delo z besedilom, metoda pisanja, poslušanje
Oblike dela: frontalna, individualna
Učna sredstva in pripomočki: <ul style="list-style-type: none">• Delovni listi <i>Moja druga ustvarjalna delavnica</i>• Grginič, M., idr. (2000). <i>Moje branje – svet in sanje</i>. Ljubljana: Izolit.• Listi z besedilom pesmi <i>Elipsa</i> za učence Novak A., B. (1984). <i>Domišljija je povsod doma</i>. Ljubljana: Partizanska knjiga.
Literatura: <ul style="list-style-type: none">• Blažič, M. (1992). <i>Kreativno pisanje – priporočnik vesele znanosti od besede do besedila</i>. Ljubljana: Domus.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1995). <i>Kreativno pisanje 1</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1996). <i>Kreativno pisanje 2</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.• Novak A., B. (1991). <i>Oblike sveta – pesmarica pesniških oblik</i>. Ljubljana: Založba Mladika.

POTEK UČNE URE

1. UVODNI DEL

❖ Kača iz besed

Učenci drug za drugim na tablo napišejo po eno besedo. Besede naj se med sabo smiselno povezujejo in tvorijo obliko kače.

Se vam zdi, da je tako napisano besedilo težje prebrati, kot če ga napišemo na črto? Bi vam bilo bolj zanimivo brati zgodbe in pesmi, ki bi imele še zanimivo obliko?

❖ V berilu poišči pesem, ki ima nenavadno obliko. (F. Lainšček: *Pesem – križišče*)
Zakaj si izbral ravno to pesem? Zakaj je ta pesem nenavadna?

2. OSREDNJI DEL

❖ Napovem besedilo:

Nekateri umetniki radi pišejo pesmi in tudi rišejo. Zato nastanejo pesmi zanimivih oblik. Poglejmo si, kakšno pesem je napisal in narisal Feri Lainšček. (berilo, stran 47). Naslov je *Pesem – križišče*.

- ❖ Premor pred poslušanjem
- ❖ Pozovem k pozornem poslušanju. Učenci naj si zapomnijo besede, ki jih bodo slišali, a jih ne poznajo.
- ❖ Branje pesmi *Pesem – križišče* (stran 47).
- ❖ Premor po poslušanju
- ❖ Vprašanja za izražanje doživetij

Kakšna se vam zdi ta pesem? Zakaj?

- ❖ Ponovno branje – glasno prebere učenec.
- ❖ Razlaga neznanih besed (cestišče: je del ceste, po katerem vozijo avtomobili, tovornjaki, avtobusi, motorji).
- ❖ Vprašanja za razumevanje besedila

Kako je napisana pesem? Ali ima posebno obliko? Napisana je v obliki križišča.

Koliko rim je v pesmi? Katere besede se rimajo? Križišče, cestišče, poišče.

Kako bi vi poimenovali tako posebno obliko pesmi? Taki vrsti pesmi rečemo LIKOVNA PESEM.

To pomeni, da pesem napišemo v neki obliki. Na primer, če pesem govori o želvah, jo napišemo v obliki želve. Z besedami lahko tudi rišemo!

- ❖ Boris A. Novak: Elipsa

Poglejmo si še eno likovno pesem, ki pa jo je napisal Boris A. Novak.

Fotokopije pesmi.

Kako bi prebrali pesem? Kje začnemo brati? Učenec prebere pesem.

Zakaj ima pesem tako obliko? Ker govori o tem, kako se je krog naveličal biti krog in je postal elipsa.

Kaj je to elipsa? To je lik, podoben krogu. Če krog malo »raztegnemo«, dobimo elipso.

3. ZAKLJUČNI DEL

- ❖ Učenci rešujejo vaje za razvijanje in spodbujanje ustvarjalnosti in tudi sami (po)ustvarjajo.

UČNA PRIPRAVA
~ SLOVENŠČINA ~

Učiteljica: Dominika Petač
Šola: PŠ Begunje
Razred: 3.
Predmet: slovenščina
Datum: 20. 4. 2011
Enota: Boris A. Novak: <i>Reklama</i>
Cilji: <ul style="list-style-type: none">• Učenci poustvarjajo besedilo na podlagi iste teme.• Učenci zapisujejo asociacije ob besedi.• Učenci besedam iščejo sopomenke, podpomenke, protipomenke, nadpomenke.• Učenci si bogatijo besedni zaklad.
Metode dela: pogovor, pripovedovanje, delo z besedilom, metoda pisanja, poslušanje
Oblike dela: frontalna, individualna
Učna sredstva in pripomočki: <ul style="list-style-type: none">• Grginič, M., idr. (2000). <i>Moje branje – svet in sanje</i>. Ljubljana: Izolit.• Novak A., B. (1984). <i>Domišljija je povsod doma</i>. Ljubljana: Partizanska knjiga.• Delovni listi <i>Moja tretja ustvarjalna delavnica</i>• Primeri reklam
Literatura: <ul style="list-style-type: none">• Blažič, M. (1992). <i>Kreativno pisanje – priporočnik vesele znanosti od besede do besedila</i>. Ljubljana: Domus.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1995). <i>Kreativno pisanje 1</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1996). <i>Kreativno pisanje 2</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.• Novak A., B. (1991). <i>Oblike sveta – pesmarica pesniških oblik</i>. Ljubljana: Založba Mladika.

POTEK UČNE URE

1. UVODNI DEL

❖ Kaj vem o reklamah?

Vsak učenec na listič napiše, kaj mu pomeni beseda reklama, kje se srečamo z reklamami, kakšno mnenje ima o reklamah, katera mu je najljubša, ali kakšno reklamo zna na pamet, zakaj sploh imamo reklame ... Učenci svoje lističe preberejo sošolcem.

Pogovorimo se o tem, **za katere predmete in storitve snemajo reklame. S kakšnim namenom snemajo reklame? Katera je vaša najljubša reklama? Ali znate kakšno reklamo na pamet? Ali vas in vaše starše reklame prepričajo – ali kdaj kupite kaj, kar ste videli v reklami. Ali so izdelki, ki so v reklami, najboljši? Kaj storite, ko doma na televiziji gledate film in so na vrsti reklame?**

❖ Kakšne pa so **značilnosti reklam**? So kratke, jedrnate imajo slogan oz. geslo, ki prepriča kupce in se jim vtisne v spomin. So slikovite, privlačne na pogled.

- ❖ Preberem nekaj besedil. Učenci pomahajo z obema rokama, če menijo, da je prebrano besedilo reklama. Če menijo, da besedilo ni reklama, se primejo za ušesa.

PRIMERI BESEDIL SO V PRILOGI K UČNI PRIPRAVI.

2. OSREDNJI DEL

- ❖ Napovem besedilo:
Tudi slovenski pesnik Boris A. Novak je poskusil napisati reklamo. Vas zanima, za katero stvar jo je napisal?
- ❖ Premor pred poslušanjem
- ❖ Pozovem k pozornem poslušanju.
- ❖ Interpretativno branje pesmi iz knjige *Domišljija je povsod doma*
- ❖ Premor po poslušanju
- ❖ Vprašanja za izražanje doživetij
Kakšna se vam zdi pesem *Reklama*? Zakaj?
- ❖ Ponovno branje. Učenci pesem preberejo vsak zase iz berila (str. 80). Neznane besede označijo.
- ❖ Glasno branje, berejo učenci.
- ❖ Razlaga neznanih besed (plavi lasje: svetli, rumenkasti lasje).
- ❖ Vprašanja za razumevanje besedila
Kakšne lase ima nebo v pesmi? Dolge plave.
Kaj pripomore k temu, da so lasje neba tako lepi? Umiva si jih z dežjem in šamponom oblakov.
Kakšen je šampon oblakov? Najboljši na svetu, peni se po celem nebu.
Kolikokrat pa, mislite, si nebo umije svoje dolge plave lase? Npr. vsakič, ko dežuje, enkrat na mesec ...
Kaj v reklami priporoča pesnik po umivanju las? Kako posušimo lase? S čim jih razčešemo?
Kako si vi umijete lase? Kakšen šampon, si jih razčešete, posušite s fenom ali na zraku ...?
Ali bi vi kupili ta šampon? Mislite, da ga prodajajo v naših trgovinah?
Kje po vašem mnenju vrtijo to reklamo? Na televiziji, radiu, internetu, jo vidimo v časopisih?
Kaj pa če jo vrtijo na TV-programu Jasno nebo TV?
Koliko kitic pa ima pesem *Reklama*? Ali se besede v pesmi rimajo? Ali je pesnik uporabljal velike začetnice in ločila?

3. ZAKLJUČNI DEL

- ❖ Učenci rešujejo vaje za razvijanje in spodbujanje ustvarjalnosti in tudi sami (po)ustvarjajo.

PRILOGA K UČNI PRIPRAVI

PRIMERI REKLAM

- Izkoristite enkratno priložnost in si po ugodnih cenah priskrbite gospodinjske aparate! Samo do konca aprila v trgovinah Spar! (REKLAMA)
- Friskis hrana za mačke vsebuje le najboljše sestavine. Primerna je za mačke, ki živijo za vsak trenutek! (REKLAMA)
- Ta sesalec je še kar dober. Posesa večino prahu, nekaj ga pa lahko tudi ostane na vaši preprogi. (NI REKLAMA)

- Novi Nissan Micra je pravi mestni avto. Odličen je zaradi majhne porabe goriva, velike varnosti in udobja, ki ga nudi vozniku in sopotnikom. Poleg tega Vam ga le v aprilu ponujamo po izredno ugodni ceni! (REKLAMA)
- Novi digitalni fotoaparati so cenovno ugodni. Na žalost pa so fotografije meglene in bolj slabe kakovosti, baterija pa zdrži le nekaj ur. (NI REKLAMA)
- Čistilo za vodni kamen je povsem novo na policah. Ima lepo embalažo, vendar odstrani le malo vodnega kamna. Nakupa vam ne priporočamo, saj boste razočarani nad rezultati uporabe. (NI REKLAMA)

UČNA PRIPRAVA
~ SLOVENŠČINA ~

Učiteljica: Dominika Petač
Šola: PŠ Begunje
Razred: 3.
Predmet: slovenščina
Datum: 4. 5. 2011
Enota: Saša Vegri: <i>Jure kvak kvak</i>
Cilji: <ul style="list-style-type: none">• Učenci prepoznajo glavne in stranske književne osebe.• Učenci ločijo med realnim in domišljajskim svetom.• Učenci vstopajo v ustvarjalni dialog z umetnostnim besedilom, se identificirajo in literarni svet povezujejo s svojim izkušenskim in čustvenim svetom.• Učenci so se zmožni identificirati s književno osebo, ki je sicer nekoliko drugačna od njih samih, a jim je po drugi strani še zelo podobna.• Učenci pripovedujejo skrčeno obnovo književnega dogajanja.• Učenci na podlagi značilnih strukturnih prvin pišejo pravljice.• Učenci si bogatijo besedni zaklad.
Metode dela: pogovor, pripovedovanje, delo z besedilom, metoda pisanja, poslušanje, risanje
Oblike dela: frontalna, individualna
Učna sredstva in pripomočki: <ul style="list-style-type: none">• Delovni listi <i>Moja druga ustvarjalna delavnica</i>• Grginič, M., idr. (2000). <i>Moje branje – svet in sanje</i>. Berilo za 2. razred osnovne šole. Trzin: Izolit.• Kartoni s slikami prizorov• Vegri, S. (1975). <i>Jure kvak kvak</i>. Ljubljana: Založba Mladinska knjiga.
Literatura: <ul style="list-style-type: none">• Blažič, M. (1992). <i>Kreativno pisanje – priporočnik vesele znanosti od besede do besedila</i>. Ljubljana: Domus.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1995). <i>Kreativno pisanje 1</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1996). <i>Kreativno pisanje 2</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.

POTEK UČNE URE

1. UVODNI DEL

- ❖ Najljubša in najmanj priljubljena jed pri učencih.
Učenci na prvi samolepilni listič napišejo, kaj najraje jedo, na drugega pa, česa ne marajo jesti. Lističa prilepijo na tablo. Pregledamo lističe in ugotovimo, kaj otroci radi jejo in česa ne marajo.
- ❖ Pogovor o najljubših jedeh in o jedeh, ki jih učenci ne marajo
Ali imate svojo najljubšo jed? Katera pa je to? Kakšnega okusa je? Kaj najraje jeste: kruh, slaščice, zelenjavo ...? Kdo, po vaše, najbolje kuha? Ali obstaja tud kaj, česar ne marate jesti? Kaj je to? Ali imate to doma kdaj za kosilo? Kaj storite, če je mama za kosilo skuhala nekaj,

česar ne marate jesti? Ali to pustite, ali vseeno pojedete, ali jeste kaj drugega? Ali ste izbirčni? Ali kdaj pomagate mami, ko kuha kosilo? Kaj počnete: lupite krompir, režete korenček, mesite testo, pripravite mizo?

2. OSREDNJI DEL

- ❖ Napovem besedilo:
Danes bomo spoznali dečka Jureta, ki ni maral jesti zelenjavne juhe. Zgodbo *Jure kvak kvak* je napisala pisateljica Saša Vegri. Vas zanima, kaj se je zgodilo Juretu?
- ❖ Premor pred poslušanjem
- ❖ Pozovem k pozornem poslušanju. Učenci naj si zapomnijo besede, ki jih bodo slišali, a jih ne poznajo.
- ❖ Interpretativno branje iz knjige.
- ❖ Premor po poslušanju
- ❖ Vprašanja za izražanje doživetij
Kakšna se vam zdi zgodba *Jure kvak kvak*? Zakaj?
- ❖ Zgodbo pripovedujejo učenci. Kot pomoč jim pripravim kartone s slikami prizorov.
- ❖ Razlaga neznanih besed: srebati juho, kolobar, nekomu nekaj odreči ...
- ❖ Vprašanja za razumevanje besedila
Katere osebe nastopajo v zgodbi?
Kje se dogaja zgodba?
Kdo je dečku kuhal kosilo? Kaj je teta Otilija skuhala za kosilo?
Kako vemo, da Juretu zelenjavna juha ni všeč? Ker se je vmes ves čas nalival z vodo.
Ali vedno jeste tisto, kar starši pripravijo za kosilo? Kaj pa vi počnete, če je za kosilo nekaj, česar ne marate? Ali tudi pijete vodo?
Kaj se je dogajalo z dečkom, ko je spil vse več vode? Postajal je zelen, spreminjal se je v žabo.
Kako se je odzvala teta, ko je videla žabo na mizi? Kaj je rekla?
Kako se je Jure oglašal? Ali je še vedno govoril človeški jezik?
Kaj si je mislila teta – zakaj je Jure postal žaba? Ker so se v pravljicah zakleti kraljeviči spreminjali v žabe.
Česa se je domislila teta Otilija? Kaj bo storila, da bi Jureta rešila iz telesa žabe? Postala bo dobrosrčna pastirica in bo rešila začaranega dečka, za katerega misli, da je zakleti kraljevič.
Česa bi si vi zaželeli, če bi se pri kosilu spremenili v žabo?
Se vam zdi, da je Jure razvajen? Zakaj?
Kaj bi storili Juretovi starši, če bi ugotovili, da je njihov sin postal žaba?

3. ZAKLJUČNI DEL

- ❖ Učenci rešujejo vaje za razvijanje in spodbujanje ustvarjalnosti in tudi sami (po)ustvarjajo.

UČNA PRIPRAVA
~ SLOVENŠČINA ~

Učiteljica: Dominika Petač
Šola: PŠ Begunje
Razred: 3.
Predmet: slovenščina
Datum: 11. 5. 2011
Enota: Boris A. Novak: <i>Akrostih</i>
Cilji: <ul style="list-style-type: none">• Učenci zaznavajo rimo.• Učenci razvijajo zmožnost logičnega mišljenja.• Učenci si bogatijo besedni zaklad.
Metode dela: pogovor, pripovedovanje, delo s tekstom, metoda pisanja, poslušanje, risanje
Oblike dela: frontalna, individualna
Učna sredstva in pripomočki: <ul style="list-style-type: none">• Delovni listi <i>Moja peta ustvarjalna delavnica</i>• Listi z besedilom pesmi <i>Akrostih</i> za učence• Lističi za asociacije• Novak A., B. (1997). <i>Oblike srca – pesmarica pesniških oblik</i>. Ljubljana: Modrijan.
Literatura: <ul style="list-style-type: none">• Blažič, M. (1992). <i>Kreativno pisanje – priporočnik vesele znanosti od besede do besedila</i>. Ljubljana: Domus.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1995). <i>Kreativno pisanje 1</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1996). <i>Kreativno pisanje 2</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.• Novak A., B. (1991). <i>Oblike sveta – pesmarica pesniških oblik</i>. Ljubljana: Založba Mladika.• Novak A., B. (1997). <i>Oblike srca – pesmarica pesniških oblik</i>. Ljubljana: Modrijan.

POTEK UČNE URE

1. UVODNI DEL

- ❖ Asociacije na besedo »ljubezen«.

Na sredino table napišem LJUBEZEN. Vsak učenec ob osrednjo besedo nalepi listič s svojo asociacijo na »ljubezen«. Učence pozovem, naj se potrudijo, da se njihove besede ne bodo ponavljale, torej, naj se poskušajo spomniti čim več besed, ki se jim utrnejo v mislih, ko jim nekdo reče »ljubezen«.

Npr.: poljub, družina, poroka, šopek, valentinovo, par, srce, vrtnica, držanje za roko, prepir, metuljčki v trebuhu, jok, darilo, čokoladna bonboniera, potovanje, mežikanje, smeh, sreča ...

- ❖ Pogovor o ljubezni

Kako so si nekoč zaljubljeni izkazovali ljubezen? Ali so imeli telefone in sporočila sms? Pisali so si pisma. Kako pa v današnjih časih nekomu povemo, da nam je všeč? Napišemo sporočilo sms, e-mail, podarimo šopek, povabimo na pijačo in tortico ...

Kako svoji simpatiji poveš, da jo imaš rad? Kdo sploh je simpatija? Nekdo, ki ti je všeč, v katerega si zaljubljen.

Ali ste že kdaj napisali pismo komu, ki ga imate radi ali pa ste vanj zaljubljeni?

Ali ste že kdaj svoji simpatiji napisali pesem?

Koliko pa sploh moramo biti stari, da se zaljubimo?

2. OSREDNJI DEL

❖ Napovem besedilo:

Tudi pesniki se zaljubijo in potem svoji ljubezni napišejo pesem. Eno prav posebno pesem bomo spoznali danes ... Napisal jo je slovenski pesnik Boris A. Novak. Naslov pesmi je *Akrostih – Ljubica*.

❖ Učencem razdelim liste z besedilom pesmi.

❖ Premor pred poslušanjem

❖ Pozovem k pozornemu poslušanju. Učenci naj si zapomnijo besede, ki jih bodo slišali, a jih ne poznajo.

❖ Branje pesmi iz knjige (str. 15)

❖ Premor po poslušanju

❖ Vprašanja za izražanje doživetij

Kakšna se vam zdi pesem *Akrostih*? Zakaj?

❖ Ponovno branje – učenci glasno preberejo pesem.

❖ Razlaga neznanih besed. (**Tajinstvena zadeva** – skrivna zadeva, tajna = skrivnost. **Uklet** v njene oči – začaran, kot bi nekdo izrekel urok. **Bedeti** = ne spati, biti buden. **Coprniija** = čarovnija, coprnica = čarovnica, zacoprati = začarati. Biti **trezen** je nasprotje od biti pijan.)

❖ Vprašanja za razumevanje besedila

O čem govori pesem? O pesniku, ki je zaljubljen.

Kakšen pa je zaljubljeni pesnik? Kaj se dogaja z njim, kako se obnaša? Ponoči ne more spati, podnevi pa sanja. Nič ne je in ne pije, vede se, kot da ni trezen.

Ali mislite, da so znaki zaljubljenosti resnično taki?

Ali pesnik misli, da je njegova ljubezen morda čarovnija? Kako to veste? »Uklet v njene čudežne oči ... coprnija«.

Ali je v pesmi kaj rim? Da, oči – noči.

Kako je ime pesnikovi simpatiji? Kako to veste? Ljubica, preberemo prve črke vsake vrstice/verza.

Ste že kdaj slišali za take pesmi, ali ste jih že kdaj brali? Taki vrsti pesmi pravimo AKROSTIH. To pomeni, da neko ime zapišemo navpično, v vsako vrstico eno črko, nato pa zraven napišemo verze, pesem – in jo posvetimo tej osebi.

Tudi največji slovenski pesnik France Prešeren je napisal akrostih svoji ljubezni – Primicovi Juliji.

Ali so vsi akrostihi enako dolgi? Kako dolgi pa so? Odvisno od imena, priimka.

3. ZAKLJUČNI DEL

❖ Učenci rešujejo vaje za razvijanje in spodbujanje ustvarjalnosti in tudi sami (po)ustvarjajo.

UČNA PRIPRAVA

~ SLOVENŠČINA ~

Učiteljica: Dominika Petač
Šola: PŠ Begunje
Razred: 3.
Predmet: slovenščina
Datum: 18. 5. 2011
Enota: Zdenek Florian: <i>Tobija</i>
Cilji: <ul style="list-style-type: none">• Učenci prepoznajo glavne in stranske književne osebe.• Učenci vstopajo v ustvarjalni dialog z umetnostnim besedilom, se identificirajo in literarni svet povezujejo s svojim izkušenjskim in čustvenim svetom.• Učenci upovedujejo podobe, čustva in razpoloženja književnih oseb, pri tem pa ugotovitve utemeljujejo s podatki iz besedila.• Učenci berejo krajše besedilo po vlogah. Za dramsko osebo poiščejo primeren glas.• Učenci zaznavajo zgradbo dramskega besedila.• Učenci v skupini dramatizirajo besedilo.• Učenci pišejo pravljice na podlagi značilnih strukturnih prvin.
Metode dela: pogovor, pripovedovanje, delo z besedilom, metoda pisanja, poslušanje, demonstracija, risanje
Oblike dela: frontalna, individualna, skupinska
Učna sredstva in pripomočki: <ul style="list-style-type: none">• Delovni listi <i>Moja šesta ustvarjalna delavnica</i>
Literatura: <ul style="list-style-type: none">• Blažič, M. (1992). <i>Kreativno pisanje – priporočnik vesele znanosti od besede do besedila</i>. Ljubljana: Domus.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1995). <i>Kreativno pisanje 1</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1996). <i>Kreativno pisanje 2</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.

POTEK UČNE URE

1. UVODNI DEL

- ❖ Pogovor o nedavnem obisku lutkovnega gledališča
Se spomnite ogleda lutkovne igre? Kdo nastopa v lutkovnem gledališču? Kdo oživi lutke? Komu je namenjeno lutkovno gledališče? Naštete nekaj lutkovnih iger, ki ih poznate.

2. OSREDNJI DEL

- ❖ Napovem besedilo:
Danes bomo spoznali, kaj se je zgodilo jazbečarju Tobiji.
- ❖ Premor pred poslušanjem/branjem
- ❖ Ogleđamo si zapis besedila v berilu (str. 74). Učencem (boljši bralci) razdelim vloge in nato glasno preberejo besedilo *Tobija*.
- ❖ Premor po poslušanju/branju

- ❖ Vprašanja za izražanje doživetij
Kakšna se vam zdi zgodba o jazbečarju? Zakaj je Tobija želel biti drugačen?
- ❖ Izberemo še eno skupino bralcev, ki prebere besedilo.
- ❖ Vprašanja za razumevanje besedila
Katere »osebe« nastopajo v igri?
Kakšne težave ima Tobija? Kaj si želi?
Kakšen je Tobija? Opišite ga.
Kam se jazbečar odpravi po nasvet? Kdo mu svetuje in kaj?
Kaj se odloči Tobija? Ali bo upošteval nasvete živali?
Ali mislite, da bi se res moral spremeniti?
Ali imamo take težave tudi ljudje? Kaj nas moti na nas samih? Koga vi prosite za nasvet, če imate težave?
Kako se vi obnašate do drugačnih? Se jim tudi posmehujete, tako kot se je to dogajalo psičku v zgodbi?
- ❖ Učence razdelim v skupine in jim dodelim vloge. Znotraj skupine se dogovorijo, kako bodo uprizorili igro. Med dramatizacijo na šolsko tablo rišejo, kakšen bi bil Tobija, če bi se spremenil.

3. ZAKLJUČNI DEL

- ❖ Učenci rešujejo vaje za razvijanje in spodbujanje ustvarjalnosti in tudi sami (po)ustvarjajo.

UČNA PRIPRAVA
~ SLOVENŠČINA ~

Učiteljica: Dominika Petač
Šola: PŠ Begunje
Razred: 3.
Predmet: slovenščina
Datum: 25. 5. 2011
Enota: Kajetan Kovič: <i>Zlata ladja</i>
Cilji: <ul style="list-style-type: none">• Učenci zaznajo rimo kot zvočni lik in po poslušanju ponovijo dvojice rimanih besed.• Učenci si bogatijo besedni zaklad.• Učenci razvijajo možnost logičnega mišljenja.• Učenci si izmišljajo svoje domišljajske svetove.
Metode dela: pogovor, pripovedovanje, delo s tekstom, metoda pisanja, poslušanje
Oblike dela: frontalna, individualna
Učna sredstva in pripomočki: <ul style="list-style-type: none">• Delovni listi <i>Moja sedma ustvarjalna delavnica</i>• Grginič, M., idr. (2000). <i>Moje branje – svet in sanje</i>. Ljubljana: Izolit.• Kovič, K. (2006). <i>Zlate ure</i>. Ljubljana: Prešernova družba.• Listi z besedilom pesmi <i>Zlata ladja</i> za učence
Literatura: <ul style="list-style-type: none">• Blažič, M. (1992). <i>Kreativno pisanje – priporočnik vesele znanosti od besede do besedila</i>. Ljubljana: Domus.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1995). <i>Kreativno pisanje 1</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1996). <i>Kreativno pisanje 2</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.

POTEK UČNE URE

1. UVODNI DEL

❖ Dežela iz sanj

Vsak učenec dobi list, na katerega nariše ladjo, ki bi ga popeljala v čudežno deželo. Učenci predstavijo svoje risbe in povedo, kako se dežela imenuje, kje se nahaja, kaj lahko tam vidimo.

Gotovo ste si že kdaj zamislili, kako bi bilo, če bi imeli možnost odpotovati v neko čudežno deželo (npr. dežela sladkarij, dežela gusarjev, dežela lutk ...). Na list narišite ladjo, ki bi vas popeljala v vašo priljubljeno deželo. Potem boste na kratko predstavili vsak svojo risbo in deželo.

2. OSREDNJI DEL

❖ Razdelim liste, na katerih je pesem *Zlata ladja*.

❖ Napovem besedilo:

Prisluhnimo, kako so se v čudežne dežele odpravili medvedek Marko, mala Nina in drugi.

- ❖ Premor pred poslušanjem
- ❖ Pozovem k pozornem poslušanju.
- ❖ Branje pesmi *Zlata ladja* (knjiga, stran 28).
- ❖ Premor po poslušanju.
- ❖ Vprašanja za izražanje doživetij.
 - Kakšna se vam zdi ta pesem? Zakaj?**
 - ❖ Ponovno branje – učenci po tiho, vsak zase, preberejo pesem in podčrtajo **neznane besede**.
 - ❖ Razlaga neznanih besed. (pluti: ladja pluje, se pelje po morju; so vse stvari na pare: po dve stvari; čudeži se godijo: čudeži se dogajajo)
 - ❖ Vprašanja za razumevanje besedila
 - Kako je napisana pesem? Koliko kitic jo sestavlja?** Pesem je napisana v kiticah – 5 kitic po 4 verze.
 - Ali se besede v pesmi rimajo?** Poiščite nekaj rim. Prihaja – kraja, pluje – potuje, barko – Marko, itd.
 - Kakšna ladja pelje družino v pesmi Kajetana Koviča?** Zlata ladja.
 - Kdo pluje z zlato ladjo?** Medvedek Marko, mala Nina, bratec Jurij, čarovnik Čirimuri, maček Miki, družina veselih punčk.
 - Ali so na ladji samo ljudje?** Ne, tudi igrače; medvedek, čarovnik, maček.
 - V katere dežele plujejo?** Čirečare, Ringaraja, Čarovnija.
 - Kaj je značilno za deželo Ringarajo?** Tam se maškare igrajo.
 - Kaj se dogaja v deželi Čarovniji?** Čudeži.
 - Ali mislite, da so te dežele resnične? Kje mislite, da jih lahko najdemo? Ali mislite, da morajo otroci v teh deželah tudi hoditi v šolo? Kaj pa počnejo vse dneve?**

3. ZAKLJUČNI DEL

- ❖ Učenci rešujejo vaje za razvijanje in spodbujanje ustvarjalnosti in tudi sami (po)ustvarjajo.

UČNA PRIPRAVA
~ SLOVENŠČINA ~

Učiteljica: Dominika Petač
Šola: PŠ Begunje
Razred: 3.
Predmet: slovenščina
Datum: 1. 6. 2011
Enota: Grimm: <i>Rdeča kapica</i>
Cilji: <ul style="list-style-type: none">• Učenci prepoznajo glavne in stranske književne osebe.• Učenci razumejo dve skupini motivov za ravnanje književne osebe (dobra, slaba).• Učenci vstopajo v ustvarjalni dialog z umetnostnim besedilom, se identificirajo in literarni svet povezujejo s svojim izkušenjskim in čustvenim svetom.• Učenci berejo pravljice in pripovedi.• Učenci upovedujejo podobe, čustva in razpoloženja književnih oseb, pri tem pa ugotovitve utemeljujejo s podatki iz besedila.• Učenci v skupini dramatizirajo besedilo.• Učenci pišejo pravljice na podlagi značilnih strukturnih prvin.• Učenci besedam iščejo nadpomenke.
Metode dela: pogovor, pripovedovanje, delo z besedilom, metoda pisanja, poslušanje
Oblike dela: frontalna, individualna, skupinska
Učna sredstva in pripomočki: <ul style="list-style-type: none">• Delovni listi <i>Moja osma ustvarjalna delavnica</i>• Grimm, J. in W. (1998). <i>Rdeča kapica</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.• Pripomočki za dramatizacijo: rdeča kapa, košarica, predpasnik/ruta, brezrokavnik.
Literatura: <ul style="list-style-type: none">• Blažič, M. (1992). <i>Kreativno pisanje – priporočnik vesele znanosti od besede do besedila</i>. Ljubljana: Domus.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1995). <i>Kreativno pisanje 1</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.• Blažič, M., Godec Schmidt, J. (1996). <i>Kreativno pisanje 2</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga.

POTEK UČNE URE

1. UVODNI DEL

❖ Pogovor o upoštevanju navodil staršev

Kaj vam naročijo starši, kadar greste do prijatelja in boste hodili ob prometni cesti? Ali vas opomnijo, da morate hoditi po pločniku in kako prečkati cesto? Ali se tega držite? Kaj bi se zgodilo, če napotkov staršev ne bi upoštevali in bi se ob cesti igrali, tekali in se prerivali?

Ali so vam starši kdaj rekli, da se nikakor ne pogovarjajte z ljudmi, ki jih ne poznate? Kaj naredite/bi naredili, če bi tujec pristopil k vam in vas nekaj spraševal?

Ali obstaja še kakšno navodilo/opozorilo, ki vam ga starši pogosto izrečejo? Se jih vedno držite, zakaj?

Ali poznate kakšno pravljico, ko otrok ni upošteval tistega, kar so mu naročili starši, in se mu je zato nekaj zgodilo?

2. OSREDNJI DEL

❖ Napovem besedilo:

Danes bomo spoznali dogodivščine Rdeče kapice, ki ni upoštevala navodil svoje mame, ko se je odpravljala v gozd.

❖ Premor pred poslušanjem/branjem

❖ Sedimo v krogu in drug za drugim beremo pravljico iz knjige. Vsak učenec prebere odstavek, nato knjigo poda naprej.

❖ Premor po poslušanju/branju

❖ Vprašanja za izražanje doživetij

Kakšna se vam zdi pravljica?

❖ Ustno obnovimo pravljico. Vsak učenec pove eno poved, tako da tvorimo pravljico. Pomembno je, da omenjajo prave osebe, zaporedne dogodke, dogajalni prostor.

❖ Vprašanja za razumevanje besedila

Katere osebe nastopajo v pravljici? Katere so glavne/stranske?

Zakaj so deklico klicali Rdeča kapica?

S kakšnim namenom je šla Rdeča kapica na obisk k babici? Kaj je nesla v košarici?

Na kaj jo je mama opozorila, preden se je deklica odpravila na pot skozi gozd? Ali je deklica upoštevala svarila? Kaj je storila?

Kakšen je volk (lastnosti)?

Kako je volk prelisičil Rdečo kapico, ko je prišla v hišo babice?

Kdo je rešil deklico in njeno babico?

Kakšne so lastnosti lovca?

Katere značilnosti pravljice najdemo?

❖ Učence razdelim v skupine po 4 (ali 5). Razdelijo si vloge: Rdeča kapica, lovec, babica, volk (in mama). Imajo nekaj minut, da znotraj skupine vadijo svojo vlogo, nato uprizorijo pravljico s pomočjo nekaj pripomočkov.

3. ZAKLJUČNI DEL

❖ Učenci rešujejo vaje za razvijanje in spodbujanje ustvarjalnosti in tudi sami (po)ustvarjajo.

MOJA PRVA USTVARJALNA DELAVNICA

☆ Ela Peroci - MOJ DEŽNIK JE LAHKO BALON ☆

Umetniško ime: _____ Datum: _____

1. NALOGA

Dopolni spodnje povedi.

Če bi lahko letel z dežnikom, bi _____

Če bi namesto rož na travniku rasli klobuki, bi _____

Če bi lahko odletel v film ali risanko, bi šel v _____

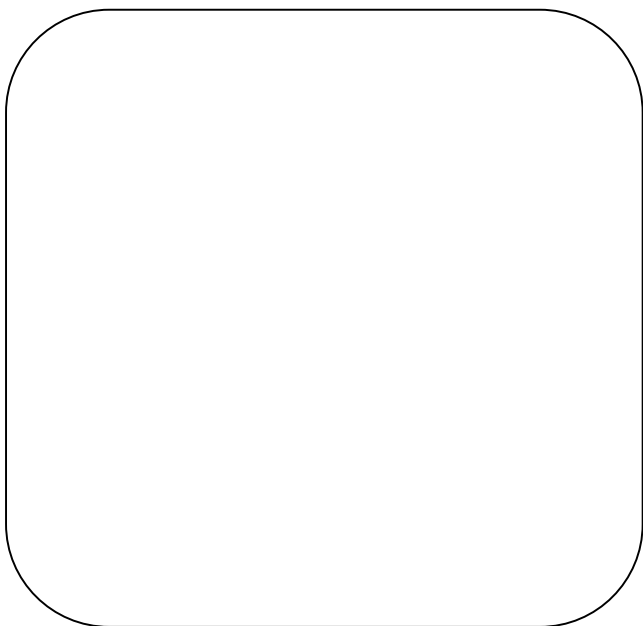
Če bi znal brati misli, bi _____

Če bi bil otroški predsednik države, bi _____

2. NALOGA

Kakšen klobuk bi iz dežele Klobučarije prinesel svojemu najboljšemu prijatelju ali prijateljici? Zakaj bi izbral ravno tega?

Nariši ta klobuk.

3. NALOGA

Napiši, kaj je veliko ...

Kletka: klet, velekletka Smrečica: _____

Žogica: _____ Rokavica: _____

Učiteljica: _____ Šalica: _____

Puščica: _____ Novica: _____

Vejica: _____ Deklica: _____

4. NALOGA

Pomanjševalnice: napiši, kaj je majhen ali majhna ... Besede si lahko tudi izmisliš.

Vila: viličica, vilica Dežnik: _____ Kobila:

_____ Osel: _____ Roka:

_____ Blazina: _____

Palec: _____ Velikan: _____

Pesek: _____ Miha: _____

5. NALOGA

Napiši čim bolj izviren naslov za naslednjo zgodbo.

Bilo je ponedeljkovo jutro. Peter ni hotel iti v šolo, ker ni napisal domače naloge. Svoji mami je rekel, da ga močno boli trebuh, zato je lahko ostal doma. Mama mu je naročila, naj ostane v postelji, pije čaj z medom in bere kakšen strip. Peter je ni ubogal. Odšel je na zaprašeno podstrešje. V kotu je pod škatlami našel staro leseno skrinjo. Velika je toliko kot televizija. Premagala ga je radovednost in skrinjo je

odprl. Notri je na modri blazini ležal biser. Tako lep in svetleč je bil, da ga je Peter vzal iz skrivnostne skrinje. Biser je zažarel in Peter se je znašel na veliki in stari ladji v času gusarjev na samotnem otoku, ki se imenuje ...

6. NALOGA

Izberi eno od spodnjih nalog in jo reši.

- a) **Napiši intervju z Jelko, ki ga je naredil novinar Lovro. Zanima ga vse o njenem izletu v deželo Klobučarijo.**
- b) **Napiši zgodbo z naslovom *Moja čudežna preproga* ali z naslovom *Potovanje v deželo Smeharijo*.**

MOJA DRUGA USTVARJALNA DELAVNICA

☆ Feri Lainšček - PESEM - KRIŽIŠČE ☆

Umetniško ime: _____ Datum: _____

1. NALOGA

Vremensko napoved nariši in napiši kot LIKOVNO VREMENSKO NAPOVED.

Jutri bo delno oblačno. Ponekod bo proti večeru deževalo.

2. NALOGA

Dopolni primerjave.

Primer: _____ Črn kot dimnikar. _____

Bel kot _____.

Priden kot _____.

Hiter kot _____.

Zvit kot _____.

Neroden kot _____.

Lačen kot _____.

3. NALOGA

Napiši, kar ti najprej »pade na misel«.

Zakaj pisatelji pišejo knjige?

Zakaj muhe brenčijo?

Zakaj mravlje hodijo v koloni?

Zakaj šoferji hupajo?

Zakaj odrasli pijejo kavo?

Zakaj je polž počasen?

4. NALOGA

Izberi eno od spodnjih nalog in jo reši.

- a) Napiši pesem o soncu in jo zapiši v obliki likovne pesmi.
- b) Opiši tvoj najljubši hobi. Zgodbico napiši kot LIKOVNO ZGODBO. Ne pozabi napisati naslova.

MOJA TRETJA USTVARJALNA DELAVNICA

☆ Boris A. Novak - REKLAMA ☆

Umetniško ime: _____ Datum: _____

1. NALOGA

Spodnjim besedam pripiši protipomenke. Protipomenke so besede, ki pomenijo nasprotno od besede, ki je napisana.

Velik	Majhen
Lahek	
Glazen	
Modern	
Obut	
Pošten	
Neroden	
Kriv	

2. NALOGA

Ob besedo napiši čim več pridevnikov, s katerimi izraziš lastnosti besede.

JOGURT: mlečni, sadni, kisel, pretečen, odprt, zdrav, slasten, hladen ...

TELEVIZOR:

ŠOPEK:

LADJA:

OVCA:

RJUHA:

3. NALOGA

Dopolni besedilo reklame z besedo, ki se ti zdi najbolj zanimiva in tudi ustrežna.

Ta pralni prašek je res _____, saj odstrani prav vse madeže: od trave, _____, sladoleda, _____ in rdeče pese. Vse, kar morate storiti, je, da v pralni stroj stresete eno _____ novega pralnega praška in pritisnete tipko _____. S tem praškom lahko perete vse: igrače, _____, kuhinjski prt, _____, volnene nogavice in lasulje za maškare. Prašek se imenuje: _____.

4. NALOGA

Izberi eno od spodnjih nalog in jo reši.

- Napiši in nariši reklamo za bonbone z novim okusom (izmisli si nenavaden, nov okus, ki je boljši od vseh, ki so trenutno v trgovinah). Poimenuj bonbone.
- Svojo najljubšo reklamo s televizije ali časopisa napiši v obliki pesmi, tako kot pesnik Boris A. Novak. Ne pozabi na naslov reklame.

MOJA ČETRTRA USTVARJALNA DELAVNICA

☆ Saša Vegri - Jure kvak kvak ☆

Umetniško ime: _____ Datum: _____

1. NALOGA

Napiši, kako bi ti poimenoval samice spodnjih živali. Izmisli si čim več novih, domiselnih poimenovanj za živali.

Kenguru	
Nilski konj	
Čmrlj	
Močerad	
Paličnjak	
Nosorog	

2. NALOGA

Napiši, kako bi poimenoval samce spodnjih živali. Izmisli si čim več novih, domiselnih poimenovanj za živali.

Kamela	
Stonoga	
Hobotnica	
Školjka	
Morska zvezda	
Mravlja	

3. NALOGA

Kako bi poimenoval živali glede na to, kako se oglašajo?

Vrabc - čivkač, pevec, čivčivček ...

Kača - _____

Čebela - _____

Opica - _____

Sova - _____

Konj - _____

4. NALOGA

Kako bi poimenoval to slaščico? Nariši jed, pripravljeno po spodnjem receptu.

Ime sladice: _____

Potrebuješ:

2 ščepca mavričnih mrvic

1 kozarec čokoladnega mleka

pest zdrobljenih lešnikov

belo čokolado

1 nojevo jajce

6 jogurtovih lončkov kokosove moke

Priprava:

V mešalniku zmešaj kokosovo moko, nojevo jajce in čokoladno mleko. Iz testa izreži 10 zvezdic. Segrevaj belo čokolado toliko časa, da se stopi. Potem vanjo stresi lešnike. Čokolado z lešniki daj na zvezdice iz testa. Vrh piškota posuj z mavričnimi mrvicami.

Kako je videti slaščica?

5. NALOGA

Izberi si eno nalogo, obkroži črko in reši.

- a) Napiši pravljico **Jure kvak kvak**, ki jo pripoveduje deček **Jure**. (Kako se je počutil, ko je videl, da je za kosilo zelenjavna juha? Ali mu je bilo všeč, ko je postal žaba? Kako se je premikal, pogovarjal z ljudmi, kaj je jedel ...?)
- b) Napiši zgodbo z naslovom »**SPREMENIL SEM SE V ...**«. Lahko si zamisliš, da si se spremenil v žival, predmet, junaka iz filma, rastlino.

MOJA PETA USTVARJALNA DELAVNICA

☆ **Boris A. Novak - AKROSTIH** ☆

Umetniško ime: _____ Datum: _____

1. NALOGA

Kratek akrostih: ob vsako začetno črko napiši eno besedo, a pazi, da bodo besede med sabo nekako povezane.

S - Slovaška

S - _____

R - Romunija

M - _____

C - Ciper

E - _____

E - Evropa

H - _____

P - _____

O - _____

L - _____

J - _____

U - _____

B - _____

2. NALOGA

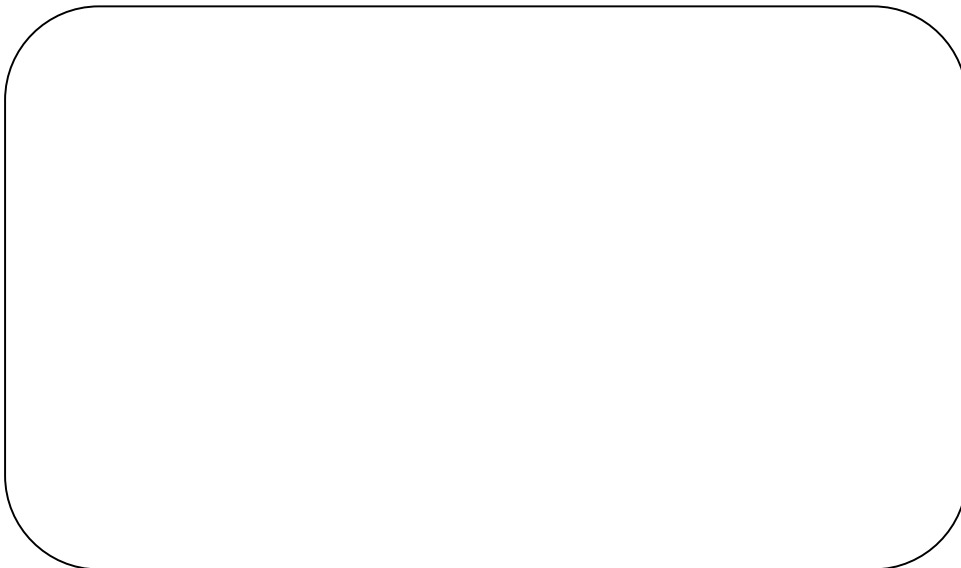
Ob povedi napiši, kaj po tvoje pomenita.

Ljubezen gre skozi želodec.

Ljubezen je slepa.

3. NALOGA

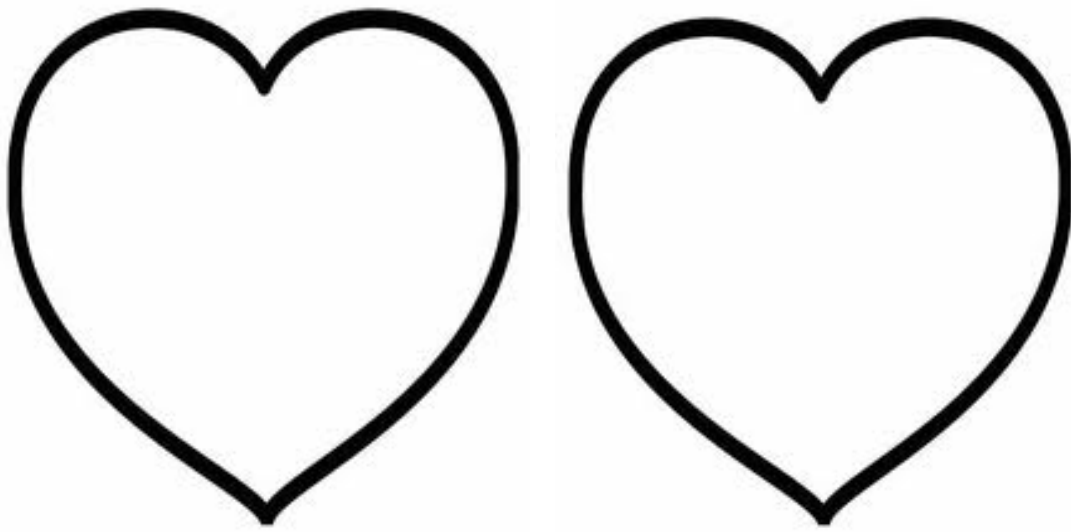
V spodnji okvir nariši ljubezen tako, kot ti misliš, da je videti.

4. NALOGA: Nariši ali napiši.

Koga imaš rad?

Kaj imaš rad?

5. NALOGA

Izberi eno izmed nalog in jo reši.

- a) Napiši pesem (AKROSTIH) in jo posveti nekemu, ki ga imaš rad. To so lahko starši, simpatija, prijatelj, hišni ljubljencek, tvoj najljubši igralec ali športnik, igrača, sladica ...
- b) Napiši izvirno in duhovito ljubezensko pismo, ki ga je komar napisal svoji simpatiji muhi.

MOJA ŠESTA USTVARJALNA DELAVNICA

☆ Zdenek Florian - TOBIJA ☆

Umetniško ime: _____

Datum: _____

1. NALOGA

Napiši žensko obliko poklica.

Mehanik	
Šofer	
Mesar	
Pilot	
Klovn	

2. NALOGA

Napiši moško obliko poklica.

Stewardesa	
Medicinska sestra	
Čistilka	
Nuna	
Šivilja	

3. NALOGA

Prepusti se domišljiji in napiši: Kaj postane, ko odraste? Za pomoč imaš napisana 2 primera.

Ko marjetica odraste, postane ivanjščica.

MOJA SEDMA USTVARJALNA DELAVNICA

☆ Kajetan Kovič - ZLATA LADJA ☆

Umetniško ime: _____ Datum: _____

1. NALOGA

Izmisli si tri izvirne naslove za spodnjo sliko.

2. NALOGA

Kako še drugače rečemo spodnjim besedam? V pomoč naj ti bo primer.

kolo = _____ bicikel _____

letalo = _____

zid = _____

punčka = _____

zemlja = _____

dedek = _____

zdravnik = _____

nalivnik = _____

3. NALOGA

Kaj je to? Kdo je to? Kje je to?

* Kje je Indija Koromandija?

* Kje spi sonce?

* Kje parkirajo rakete in leteči krožniki?

* Kaj je to čudež?

* Kaj je severni tečaj?

* Kaj je to mavrica?

* Kdo je to jasnovidec?

* Kdo je ciciban?

* Kdo je učenjak?

4. NALOGA

Izberi eno od spodnjih nalog in jo reši.

c) Sedaj že dobro poznaš pesem *Zlata ladja* in veš, kaj se je zgodilo, kam so odpluli z ladjo, kdo je bil na ladji. Pesem preoblikuj v zgodbo.

d) Napiši dnevnik, ki ga piše vesoljček Tibi, ki je z raketo poletel iz dežele Tibitanije in pristal na planetu Zemlja.

MOJA OSMA USTVARJALNA DELAVNICA

☆ brata Grimm - RDEČA KAPICA ☆

Umetniško ime: _____

Datum: _____

1. NALOGA

Napiši, kaj pomenijo spodnje povedi.

Volk je imel nekaj za bregom.

Babica in lovec sta nazdravila z vinom. Potem sta bila v rožicah.

Rdeča kapica je rojena pod srečno zvezdo.

Volk je babico ovil okoli prsta.

2. NALOGA

Spodnjim besedam pripiši nadpomenko - pomagaj si s primerom.

Zelje, korenje, por, paprika, paradižnik - ZELENJAVA

Kladivo, klešče, izvijač, vijak, žaga - _____

Macesen, jelka, hrast, lipa, bukev - _____

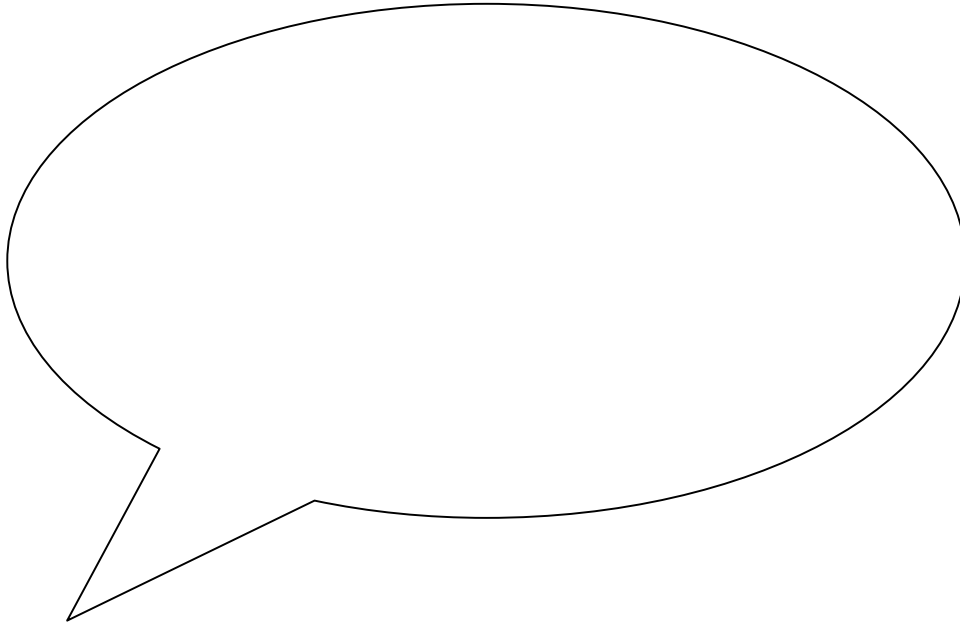
Volk, tiger, lisica, ris, pes - _____

Babica, sin, vnukinja, teta, bratranec - _____

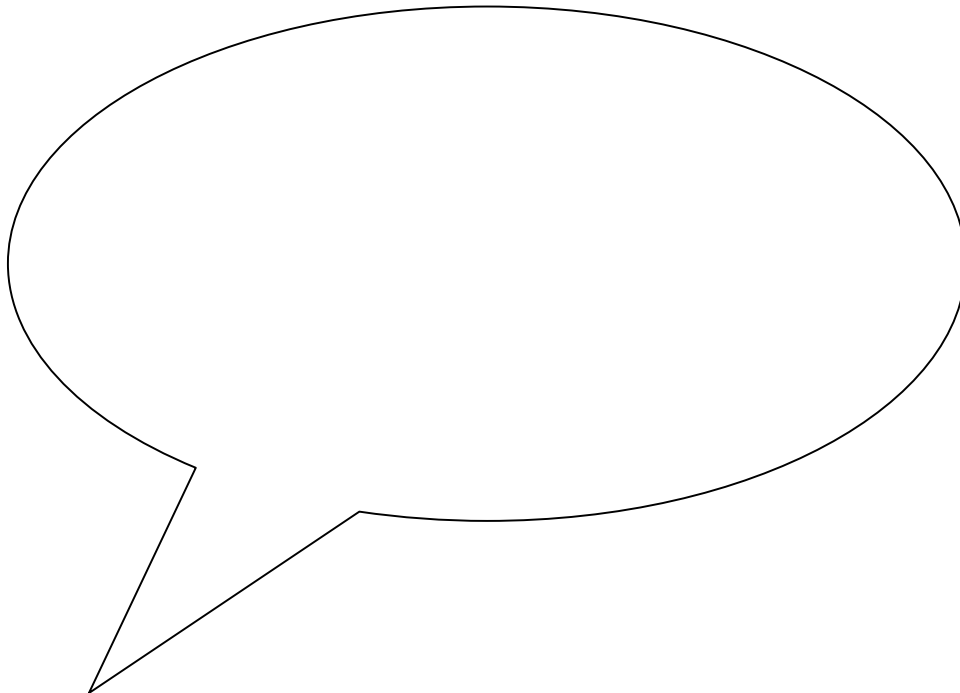
Rokomet, nogomet, odbojka, košarka, tenis - _____

3. NALOGA

Nariši, kako si predstavljaš spodnji povedi.

PADLA MU JE SEKIRA V MED.

POTEGNIL JO JE ZA NOS.

4. NALOGA

- a) Napiši kratko pravljico z naslovom **Rdeča kapica in mobilni telefon**.
- b) Napiši horoskop za Rdečo kapico in lovca. Upoštevaj, kaj se je z njima dogajalo v pravljici. V pomoč ti je horoskop za volka.

VOLK

Radi se potepate po gozdu, kjer iščete hrano in nove dogodivščine. Čaka vas srečanje z neko osebo, ki pa se ne bo končalo tako, kot si želite. Zapomnite si, da se samo dobra dejanja poplačajo z dobroto.